ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΙΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Γ'. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1910 ΤΕΥΧΟΣ 118

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Τολστόη *ὑπὸ* Πετρούλας Ψηλορείτου.
Βροχὴ Νοεμβρίου *ὑπὸ* Τιμ. Μωραϊτίνη.
Ὁ ἐν Νικαίᾳ ναὸς τῆς Κοιμήσεως.
Ὁ βίος ἐν Ἑλλάδι, *ὑπὸ* Ντῶκκετ Φέριμαν. *(Φιλολογία καὶ τύπος.—Αἱ Ἑλληνίδες).*
Λέων Τολστόη. *(Βιογραφία).*
Ὁ τελευταῖος σταθμός μου, *ὑπὸ* Λέοντος Τολστόη.
Πρὸς τὰς γυναῖκας, *ὑπὸ* Λέοντος Τολστόη. *(Μετάφρασις Π. Παναγοπούλου).*
Ἐπιστολαὶ ἐκ Βενετίας, *ὑπὸ* Ζόφου.
Ποικίλη σελίς. *(Παροιμίαι Κινεζικαί.—Τὰ χρέη τοῦ Μπαλζάκ.—Ὁ θάνατος τοῦ Ναπολέοντος).*
Γράμματα καὶ τέχναι.
Σκέψεις.—Μειδιάματα.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Νίκαια. *(Ὁ νάρθηξ τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως.—Ὁ θόλος τοῦ νάρθηκος.—Ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας.—Οἱ ἄγγελοι τοῦ ἱεροῦ).*
Λέων Τολστόη.
Μίνως—Ραδάμανθυς—Αἰακός, *ὑπὸ* Μαξιμιλιανοῦ Ντάζιο.
Ἰχθῦς, *ὑπὸ* Μαριάνθης Δρακονταειδῆ.
Ἡ ἀπουσία, *ὑπὸ* Louis Belle.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡ. 12. *ΓΡΑΦΕΙΑ Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α*

ΑΘΗΝΑΙ

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

Διευθυντὴς Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ἐτησία προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι δρ. . . . 12

Ἐν τῇ ἀλλοδατῇ φρ. . 12

Ἑξάμηνος φρ. . . . 6

Ἕκαστον τεῦχος *τιμᾶται 1 δραχμῆς.*

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Γόννων τῆς Θεσσαλίας διεκόπησαν λόγῳ τοῦ χειμῶνος. Αἱ ἐργασίαι αὗται, πλὴν τῶν ἄλλων εὑρημάτων, ἔφερον εἰς φῶς τὸν ναὸν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς, 128 ψηφίσματα, 5 ἀναθηματικὰς ἐπιγραφὰς καὶ 28 ἐπιτυμβίους. Τὰ ψηφίσματα εἶνε σημαντικά, ἰδίως ὑπὸ τοπογραφικὴν ἔποψιν. Ἀναφέρουν ἐπὶ παραδείγματι πόλεις Ἐρικίνην, Κονδαίαν, Εὐρώπην ἢ Εὔρωπον καὶ Μητρόπολιν ἄνω Θεσσαλίας. Ἀνάγονται δὲ εἰς τὴν ἐποχὴν 350—50 π.Χ.

— Ἐξεδόθη καὶ ὁ δος τόμος τοῦ περὶ Παπύρου τῆς Ὀξυρρύγχου Αἰγυπτιακῆς πόλεως τῶν Grenfell καὶ Hunt. Ὁ τόμος περιέχει ἀρκετὰ ἀποσπάσματα τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Θεοπόμπου καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Κρατίππου. Ἐπίσης δὲ καὶ λόγον πολιτικὸν τοῦ Ἡρώδου πρὸς τοὺς Λαρισαίους.

— Προσεχῶς ἐπαναλαμβάνονται εἰς τὴν Τίρυνθα αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γερμ. Ἰνστιτούτου κ. Δαίρπφελδ. Ἤδη δ' ἀνεχώρησε ἐκεῖ ὁ ἑταῖρος κ. Μίλλερ πρὸς προπαρασκευὴν τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν.

*

Ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς ἀπεφασίσθη ἡ ἐπανάληψις τῶν πρὸ δεκαετίας διακοπεισῶν ἀνασκαφῶν εἰς τὴν Φλακοπὴν τῆς Μήλου.

Ἐπὶ τούτῳ ἀνεχώρησε ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Δῶκινς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς.

— Αἱ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ κ. Πρεμμερστάϊν διενεργούμεναι ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν Παλαιεύπολιν τῆς Ἤλιδος ἐπερατώθησαν.

Αἱ ἐργασίαι αὗται τῆς Αὐστριακῆς σχολῆς ἔφερον εἰς φῶς πλεῖστα σημαντικὰ εὑρήματα. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ πλῆθος ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν νομισμάτων μεταγενεστέρων χρόνων, ἄτινα καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον, ὡς καὶ συντρίμματα μαρμαρίνων ἀναγλύφων.

*

Ἀληθῆ πλοῦτον σπουδαιοτάτων μνημείων ἀπέδωκαν αἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἀνασκαφαί, αἱ διενεργούμεναι δι' ἐξόδων τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Μασπερό.

Ἀνευρέθη εἰς τὸ Βάστ-ἐς-Σέδουα μία χριστιανικὴ Ἐκκλησία κεχωσμένη κατὰ τὸ ἥμισυ ἐντὸς ἀρχαίου ναοῦ καὶ ἥτις, χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ ἕκτου αἰῶνος, ὁμοιάζει κατὰ πολὺ πρὸς κοπτικήν.

Εἰς τὸ Μαχορραχὰ ἦλθεν εἰς φῶς μία ἐλισσομένη κλῖμαξ, φέρουσα εἰς τὴν ταράτσαν τοῦ ναοῦ.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἔχει τοῦτο τὸ σπουδαῖον, ὅτι μᾶς παρουσιάζει ἕνα νέον ἀρχιτεκτονικὸν ρυθμὸν τῶν Αἰγυπτίων, μέχρι τοῦδε ἐντελῶς ἄγνωστον.

Εἰς Ἀρνάδαν ἀπεκαλύφθη ἄλλος ναός, ἡ τελεία διατήρησις τοῦ ὁποίου κινεῖ τὸν θαυμασμόν, ἰδίως διὰ τὰ ζωηρῶς εἰσέτι διακρινόμενα χρώματα, ἐρυθρόν, κίτρινον καὶ κυανοῦν.

Ἡ σπουδαιοτέρα ὅμως ἐργασία ἐγένετο εἰς τὸ Ἰμπσαμπουμί, ὅπου εἰς βάθος τεσσαράκοντα μέτρων εὑρέθη ὁ ναὸς Ραμσῆ τοῦ Β'. Ἐκεῖ ἐκ τῶν 13 τοιχογραφιῶν, αἵτινες ἐκόσμουν τὴν στέγην, αἱ ἕνδεκα κατωρθώθη νὰ συντεθῶσιν ἐκ νέου, ἐνῷ παραπλεύρως τοῦ ναοῦ αὐτοῦ εὑρέθη ἄλλος ἀφιερωμένος εἰς τὸν Ἥλιον καὶ σώζων τελειότατον τὸν ἐν γένει διάκοσμόν του. Ὁ ναὸς οὗτος, ἀνεγερθεὶς διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ Ραμσῆ τοῦ Β' καὶ ἀνοικοδομηθεὶς ἐπὶ Σέττι τοῦ Β', ἔχει κτισθῆ κατὰ τὸ ἥμισυ μὲν ἐντὸς βράχου, κατὰ τὸ ἥμισυ δὲ ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ βωμός του μόλιστα, εὑρισκόμενος πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, στηρίζεται ἐπὶ τεσσάρων πεῖήκων μὲ πρόσωπα κυνῶν εἰς στάσιν προσευχῆς εὑρισκομένων, ἐνῷ ἕνας ὑπερμεγέθης σκαραβαῖος παριστᾷ ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἥλιον. Πρὸς τὴν ἀριστερὰν ἐξ ἄλλου πλευρὰν τοῦ παραδόξου καὶ ἀξιοσημειώτου οὐτοῦ ναοῦ εὑρίσκεται καὶ δεύτερος βωμὸς ἀφιερωμένος εἰς τὴν Σελήνην. Ἐκτὸς τούτων ἀνεσκάφησαν καὶ ἀνωκοδομήθησαν ἀκόμη ἔξωθεν μὲν τῆς Νουβίας, ἡ πρόσοψις τοῦ Ἐσνὲ καὶ τὸ νότιον μέρος τοῦ ὑποστυλίου τοῦ Βαρνιὰν, εἰς δὲ τὴν μεγάλην Ὄασιν εἷς ναὸς ἀναγόμενος εἰς τὴν ἐποχὴν Δαρείου τοῦ Α'.

*

Εἰς Βόλον, ἀποσπάσει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἀπέρχονται τρία μέλη αὐτῆς ἵνα ἐπιτοπίως μελετήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ αὐτόθι Ἀρχαιολογικοῦ μουσείου, λάβωσι δὲ ὁριστικὰς ἀποφάσεις διὰ τὰς στήλας τῶν Παγασσῶν, ὧν αἱ ζωγραφίαι βαθμηδὸν ἀποχρωματίζονται.

*

Ἐν συνεδριάσει τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, ὁ διευθυντὴς αὐτῆς ἐξέθηκε τὰ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς σχολῆς ἐν Σπάρτῃ καὶ Θεσσαλίᾳ. Εἰς τὴν Σπάρτην αἱ γενόμεναι πρὸς τὴν Ὀρθίαν ἀνασκαφαὶ ἔφεραν εἰς φῶς τεῖχη τῆς ὄης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος καὶ ὑυο σπουδαίας ἐπιγραφὰς τῆς δευτέρας μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ κυριωτέρα ὅμως ἐργασία ὑπῆρξεν ἡ ἐξέτασις τῆς Μυκηναϊκῆς τοποθεσίας τῆς ἀνακαλυφθείσης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παρὰ τὸ Μενελάϊον. Ὅλος ὁ πρὸς νότον οὐτοῦ περίβολος εἶνε πλήρης Μυκηναϊκῶν οἰκιῶν, οὐδὲν ὅμως τὸ Ἑλληνικὸν ἀνεκαλύφθη εἰς τὸν χῶρον τοῦτον, ὅπως οὐδὲν τὸ Μυκηναϊκὸν ἦλθεν εἰς φῶς διὰ τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀνασκαφῶν. Εἶνε προφανὲς ὅθεν, ὅτι τὸ Μυκηναϊκὸν ἄστυ κατεστράφη κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Δωρικῆς Σπάρτης.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀνεσκάφησαν ὑπὸ τῶν κ.κ. Οὐέις καὶ Θόμψον αἱ προϊστορικαὶ τοποθεσίαι Τσαγκλὴ καὶ Ρραχμάνι. Εἰς τὸ Τσαγκλὴ ἀνεκαλύφθησαν ἐρείπια νεολιθικῶν οἰκιῶν καὶ πολλὰ ἀγγεῖα. Εἰς τὸ Ρραχμάνι εὑρέθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πήλινα ἀγγεῖα. Οἱ ἐνεργήσαντες τὰς ἀνασκαφὰς δὲν κατώρθωσαν νὰ φθάσουν εἰς γενικὰ συμπεράσματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάταξιν καὶ τὴν χρονολογίαν τῶν Θεσσαλικῶν προϊστορικῶν λειψάνων, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐκθέσουν τὰς γνώμας των ἐκτενέστερον ἐν βιβλίῳ τυπωθησομένῳ προσεχῶς.

Ὁ ὑποδιευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Φ. Χάσλουκ ἐξέθηκε τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν του ἐπὶ διαφόρων ἀγαλμάτων τῆς Χίου, τῆς περιόδου 1346—1566, ὡς καὶ ἀναγλύφων παριστανόντων τὸν Ἅγιον Γεώργιον, τὸν Εὐαγγελισμὸν κτλ. Ὑποτίθεται ὅτι ὀφείλονται εἰς τὴν σμίλην τοῦ Γενουηνσίου γλύπτου Φραγκίσκου Ντὰ Μπισόνε, μετακληθέντος εἰς Χίον ὅπως διακοσμήσῃ τὸ Ἀνάκτορον τῆς εἰκογενείας Χριστινιάνη.

*

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τοῦ Βίγκελμαν, ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Γερμανικῇ Ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ ἤρχισαν οἱ διαλέξεις ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν ἑταίρων τῆς Σχολῆς. Ὡμίλησαν οἱ κ. κ. Δαίρπφελδ περὶ τῶν νέων ἀνασκαφῶν ἐν Περγάμῳ καὶ Λευκαδ., καὶ Κάρο περὶ Μυκηναϊκῶν πολυτελῶν ἀγγείων.

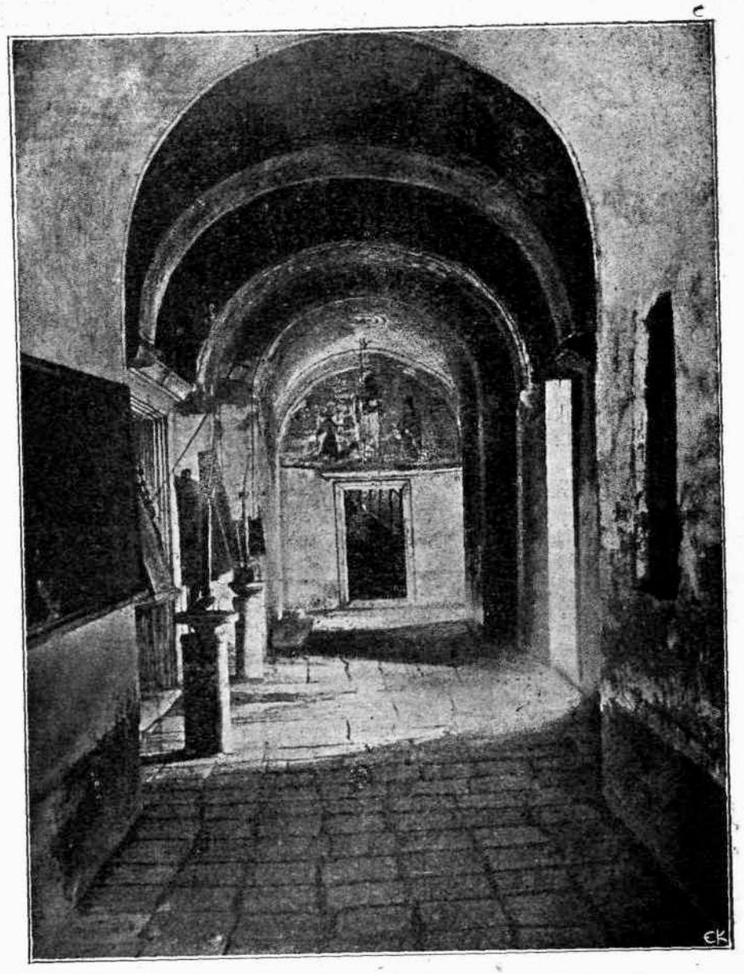

ΝΙΚΑΙΑ Ὁ νάρθηξ τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως (Εἰκὼν Α')

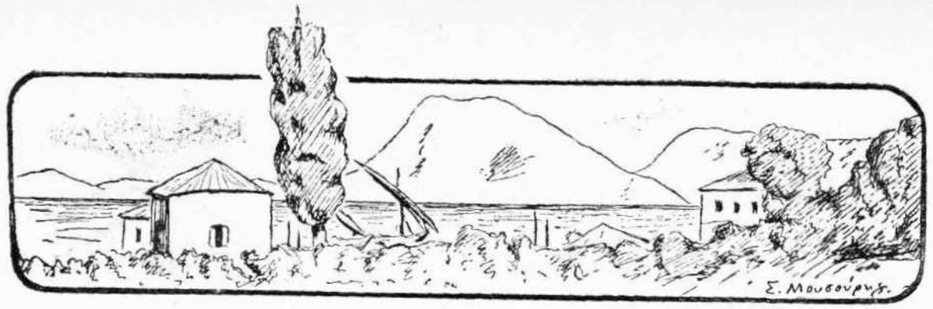

Λέων Τολστόη

Ο ΤΟΛΣΤΟΗ

ΖΩΗ τοῦ μεγάλου φιλοσόφου ἐτελείωσε μὲ ἕνα τραγικώτατον ρωμαντισμόν.

Ἡ ψυχή του, εἶχε τὰ στοιχεῖα μυθιστορηματικῆς περιπετείας· μὲ τὴν ράβδον τοῦ ἀναχωρητοῦ καὶ τοῦ ἐξορίστου μία νύχτα ἔφυγε ἀπὸ τὴν Γιασνάϊα-Πολιάνα, κρυφὰ εἰς ἕνα μοναστῆρι καλογραιῶν. Καὶ ἔπειτα ἡ ἀρρώστια, τὸ παραλήρημα, τὸ χαροπάλαιμα, στοὺς κάμπους. Καὶ ἔπειτα ἡ ἡρωϊκὴ ἄρνησίς του, ν' ἀποκηρύξῃ τὰς ἀρχάς του καὶ νὰ συνδιαλλαχθῇ.

Ἡ ψυχὴ τοῦ Τολστόη εἶναι τὸ ὄνειρον ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς του ποῦ πραγματοποιεῖται ἐπὶ τέλους, μέσα εἰς τὸν πυρετὸν τῶν τελευταίων ἡμερῶν του.

Ἡ ψυχή του, ποῦ ἐχώρεσε καὶ ἔζησε ὅλην τὴν θλίψιν καὶ τὸν πόνον τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν βασανισμένων, καὶ ἔπλασε ἕνα ἰδανικόν, ἀπραγματοποίητον ἀλλ'ὡραῖον, κατώρθωσε, συγκεντρώνοντας ὅλας τὰς ἐπιλοίπους δυνάμεις τοῦ γεροντικοῦ σαρκίου, νὰ σβυσθῇ μέσα εἰς μίαν γλυκεῖαν ἀπάτην.

Ποτὲ ὁ θάνατος δὲν μὲ συνεκίνησε τόσον, ὅσον τὰς ἡμέρας αὐτὰς ποῦ ἀναπόφευκτος πιά, ἦλθε νὰ διακόψῃ τὸ ἔργον μιᾶς μεγάλης ζωῆς.

Ὁ Τολστόη εἶναι ἴσως ὁ μόνος ποῦ τόσο πονετικὰ ἐνεβάθυνε εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὕπαρξιν. Ἀδύνατον εἶναι ἐκεῖνος ποῦ ἤθελε διαβάσει τὰ ἔργα του νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ στὰ πρόσωπα ποῦ ὁμιλοῦν καὶ κινοῦνται ἐκεῖ μέσα, ἕνα δικό του γνώριμο, ἕνα φίλο, μίαν ἀδελφή.

Βέβαια ἐγὼ δὲν μπορῶ καθόλου νὰ κρίνω τὴ φιλοσοφία τοῦ Τολστόη. Ἐγὼ μόνον τὴν ψυχὴν τοῦ Ρώσσου συγγραφέως, ποῦ τόσο γνώριμα ὁμιλεῖ στὴν ἰδική μου ψυχή, εἶδα καὶ ἐθαύμασα. Ὁμόρφηνε ὅλα τὰ ταπεινὰ ποῦ ἐφώτισε καὶ ἐθέρμανε. Ἔκαμεν εὐγενικὰ ὅ,τι ἠγάπησε καὶ αἰσθάνθηκε. Ὁ Μουζίκος δὲν εἶνε πιὰ ὁ ἀγροῖκος χωρικὸς ποῦ δουλικὰ καὶ σὰν κτῆνος εἶναι σκυμένος κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ χέρι τοῦ Δεσπότη. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὁ βασανισμένος ποῦ πονεῖ καὶ αἰσθάνεται. Ἡ γυναῖκα ποῦ θὰ κυλισθῇ στὸ βόρβορον τῆς διαφθορᾶς δὲν φέρει καμμίαν εὐθύνην. Ὁ Τολστόη μᾶς τὴν παρουσιάζει πάντοτε ὡς τὸ ἁγνὸ θῦμα τῶν ἑκάστοτε περιστάσεων.

Καὶ ξεχωρίζουν ἀπὸ ὅλους τοὺς θαυμασίους τύπους του δύο γυναῖκες ποῦ παραπάνω ἀπὸ ὅλα, μᾶς δείχνουν πόσον ὁ Τολστόη εἶχε γνωρίσῃ τὴν πολύτροπον γυναικείαν ψυχήν.

Ἡ «Ἄννα Καρενίνα» τοῦ ὁμωνύμου μυθιστορήματος, καὶ ἡ Μασλόβα τῆς «Ἀναστάσεως».

Ἡ «Ἄννα Καρενίνα» δὲν εἶναι ὁ κοινὸς τύπος τῆς φιλαρέσκου γυναικὸς ποῦ δίδεται εἰς τὸν τυχόντα κομψευόμενον ποῦ συναντᾶ. Εἶναι ἡ θερμὴ φύσις ποῦ ξυπνᾶ στὸ πρῶτο κάλεσμα τῆς Ἀγάπης, ἔπειτα ἀπὸ μίαν ἀφύσικη καὶ ἀναγκαστικὴ συγκράτισιν κοντὰ εἰς ἕνα σύζυγον ἡλικιωμένον καὶ ψυχρότατον. Καὶ ὡς νὰ μὴ ἔφθανε ἡ μεγάλη αὐτὴ δικαιολογία ποῦ τῆς δίδει ὅλη ἡ φύσις μὲ τοὺς ἀπαραγράπτους νόμους της, ἡ «Ἄννα Καρενίνα» γεμάτη ἀπογοήτευσι καὶ μετάνοια πέφτει ἕνα βράδυ στοὺς τροχοὺς τοῦ σιδηροδρόμου. Καὶ ἔρχεται ἡ Μασλόβα τῆς «Ἀναστάσεως» ἡ ντροπαλὴ κόρη ποῦ ξεγελιέται ἀπὸ τὸν ἄρχοντα καὶ κύριο της καὶ κατόπιν ἐγκαταλείπεται. Περνᾶ ὅλα τὰ στάδια τῆς διαφθορᾶς καὶ τὴν ξαναβρίσκομεν εἰς τὴν φυλακὴν κατηγορουμένην ἐπὶ κλοπῇ. Τίποτε πιὰ δὲν τῆς ἔμεινε ἀπὸ τὴν παλιὰν χαρούμενη κοπέλλα ποῦ γνωρίσαμε. Ἀλκοολική, αὐθαδιάζει εἰς τοὺς φύλακας, καὶ μᾶς ἀφήνει νὰ διακρίνομε σὲ κάθε στιγμὴν τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν ἐξαχρείωσιν ὅπου κατήντησε. Ἀλλὰ πόσον ἀληθινὴ καὶ συμπαθητικὴ μᾶς εἶναι μ' ὅλην της τὴν ἀθλιότητα καὶ ἠθικὴν κατάπτωσιν. Ἀκόμη συμπαθητικότερη, ὅταν ἔρχεται ὁ πρίγκηψ Νεκλιάδωφ, ὁ ἄνθρωπος τῆς καταστροφῆς της, ἕτοιμος νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα του, καὶ νὰ τὴν νυμφευθῇ. Μπαίνει στὸ κελὶ τῆς κρατουμένης καὶ ἀρχίζει νὰ τῆς ὁμιλεῖ· ὅμως φρίκη. Τίποτε δὲν ἀνευρίσκει ἀπὸ τὴν σεμνὴν καὶ ἀνήξερη κόρη τῆς ἄλλοτε. Τὰ χρόνια τῆς ἁμαρτίας ποῦ πέρασαν ἀπὸ πάνω της τὴν ἔκαμαν ἀγνώριστη. Στὴ πρόταση του τὸν κυττάζει μ' ἀναίδεια, καὶ ὅταν τῆς ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀπόφασιν του, ἐκείνη μ' ἕνα φρικτὸ τραγικὸ γέλοιο τοῦ ἀποκρίνεται:

— Δὲν μοῦ ὀφείλεις τίποτε. Μοῦ ἔδωσες τότε δέκα ρούβλια, εἴμεθα ἐξοφλημένοι.

Ἔτσι γιὰ ὅλες ἐμᾶς τὶς γυναῖκες ὁ Τολστόη εἶνε ὁ βαθύτερος ἐξιχνιαστὴς τῆς γυναικείας μας ψυχῆς. Ἐνῷ ὅλοι μᾶς κρίνουν σύμφωνα μὲ τὰς ἀτομικές των μὲ τὰς γυναίκας περιπετείας, ὁ Τολστόη μόνος ἀντελήφθη πῶς αἱ πράξεις μας καὶ οἱ διαλογισμοί μας ρυθμίζονται πάντοτε σύμφωνα μὲ τὸν ἄνθρωπον ποῦ θ' ἀγαπήσωμεν.

Γι' αὐτὸ μὲ μιὰ θερμοτάτη συγκίνησι παρακολουθοῦσα τὴ τελευταία σκηνὴ τῆς ἐσωτερικῆς τραγῳδίας τοῦ Τολστόη. Ὁ νοῦς μου συνώδευσε τὰ κλονούμενα βήματά του ἀπάνω στὰ χιόνια τῆς Ρωσσικῆς γῆς καὶ ἡ καρδιά μου ἐθλίβη, γιατὶ τόσο ἀργά, καὶ τόσο ἀνώφελα, ἐξεκίνησε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρό του. Ὁ θάνατος μεσοστρατὶς τὸν ἐπρόλαβε. Ὅλαι αἱ τελευταῖαι χειρονομίαι θαυμάσια ἦσαν κανονισμέναι ἀπὸ τὴν Μοῖραν, διὰ νὰ κορυφώσουν τὸν οἶκτον καὶ τὸν ἔλεον. Κάποιο Σαιξπήρειο χέρι ἐχώρισε τὰς πράξεις, διέγραψε τὰς σκηνάς, ἔβαλε εἰς τὸ στόμα τοῦ ἥρωος τὰ ἀπαραίτητα δραματικὰ λόγια, ἐπενόησε τὰ ἐπεισόδια, τοὺς διαλόγους καὶ τοὺς κομμοὺς, καὶ ὅλα αὐτὰ εἰς μίαν φρικιαστικὴν σκηνοθεσίαν: Χειμῶνας, μεσάνυκτα, καὶ μέσα στὴν νεκρικὴν σιωπὴν τῆς μεγάλης βορείας νύκτας, ἕνας γέρος, μὲ κυματίζουσαν τὴν κατάλευκον γενειάδα, προχωρεῖ, φωτιζόμενος ἀπὸ τὴν ἀσθενῆ λάμψιν ἑνὸς μικροῦ φανοῦ, ποῦ κρατεῖ προπορευόμενος ἕνας πιστὸς ὑπηρέτης.

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗΝ ΖΩΗΝ

ΒΡΟΧΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

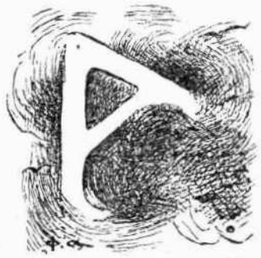

ΥΤΗ ἡ βροχὴ τοῦ Νοεμβρίου μοῦ ἐνθυμίζει τὸ κλάμμα τῶν μικρῶν κακομαθημένων παιδιῶν, ποῦ πεισμώνουν καὶ κλαῖνε πέντε ὧρες γιὰ ἕνα παιχνίδι ποῦ τοὺς ἔταξαν. Ὅταν ἀρχίσῃ, δὲν παύει. Καὶ ἂν παύσῃ, θὰ ξαναρχίσῃ μετὰ δύο τρεῖς ὧρες. Καὶ τί σπαραγμός! Περίεργος ἱστορία καὶ αὐτή. Κάθε χρόνο αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἡ Φύσις παθαίνει ὑστερικοὺς παροξυσμούς. Καὶ ἀρχίζει τὰ κλάμματα. Τὰ δένδρα κομματιάζονται, τὰ δάση χαλοῦν τὸν κόσμον ἀπὸ τοὺς γογγυσμούς, οἱ χείμαρροι καὶ οἱ ποταμοὶ γεμίζουν τὰς ἐρήμους ἐκτάσεις μὲ τὴν βοήν τους, οἱ κορμοὶ ἀναστενάζουν καὶ τὰ ἀδύνατα στελέχη, ἄφυλλα καὶ ξερὰ, σέρνονται ἀπὸ τὸ θολὸν ρεῦμα, ποῦ ἀφηνιάζει ἀῆνης καὶ ὑπερπηδᾷ τοὺς φράκτας.

Εἶδα μίαν γωνίαν κήπου προχθές. Τί καταστροφή! Ὁ ἄνεμος καὶ ἡ βροχὴ εἶχαν ἀφανίσει τὸ φύλλωμα. Ἕνας πάγκος καὶ αὐτὸς σπασμένος. Ποῦ θὰ καθήσουν τώρα οἱ ἄνθρωποι, ποῦ ἔχουν κᾶτι νὰ εἰποῦν μόνοι καὶ σιγά; Οὔτε ἕνας κλάδος γερός. Δύο θεσιθῆραι σπουργῖται ἐγύριζαν μίαν ὥραν διὰ νὰ εὕρουν κᾶπου νὰ καθήσουν. Καὶ ἐπὶ τέλους κατέληξαν εἰς μίαν καπνοδόχον.

Τί τρέλλα! Νὰ καταστρέψῃ μόνη της ἡ Φύσις ὅ,τι ἐδημιούργησε. Κυττάξατε αὐτὸ τὸ λιλὰ πραγματάκι, ποῦ κολυμβᾷ εἰς τὴν λάσπην. Εἶνε ἕνας μενεξές. Διὰ νὰ κατασκευασθῇ εἰργάσθησεν ὅλα τὰ ἄβρὰ καὶ τὰ αἰθέρια· ἐστάλαξεν ἐπάνω εἰς τὸ χῶμα ἡ ἀσημένια σταλιὰ τῆς δρόσου· ἔπειτα μία χρυσῆ ἡλιακὴ ἀκτὶς ἐγλύστρησεν ἐκεῖ ἐπάνω· ἔπειτα ἐπέρασε πολλὲς φορὲς ἡ βελουδένια πνοὴ τοῦ ἐαρινοῦ δειλινοῦ· καὶ ἔτσι ἐγεννήθη καὶ ἐμεγάλωσεν ὁ μενεξές. Πόσοι κόποι, πόσαι ἀγρυπνίαι τῆς αὔρας, ἡ ὁποία ἐξενυκτοῦσε γιὰ νὰ τὸν νανουρίζῃ, πόσαι φροντίδες καὶ πόση στοργὴ τοῦ ἡλίου! Καὶ τώρα ἔρχεται ἕνας ἄνεμος καὶ τὸν κυλᾷ εἰς τὴν λάσπην!

Ἡ Φύσις ὡρισμένως δὲν εἶνε καλὰ τὸν Νοέμβριον. Ἐπιμένουν πολλοὶ ὅτι εἶνε ἁπλῶς λυπημένη. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν λέγεται λύπη, λέγεται μᾶλλον νευρικὸς παροξυσμός.

Καὶ ὅμως, τί τὰ θέλετε... Καὶ ὠργισμένη εἶνε ὡραία. Καὶ ὅταν δημιουργῇ καὶ ὅταν καταστρέψῃ, εἶνε ὡραία καὶ μεγαλοπρεπής. Σπάζει ἕνα κλάδον διὰ νὰ μᾶς δώσῃ μίαν νέαν εἰκόνα, κομματιάζει τὰ δένδρα διὰ νὰ ὑψώσῃ τοὺς σωροὺς τῶν φύλλων καὶ νὰ μαγεύσῃ μὲ τὴν γοητείαν τοῦ λυπημένου καὶ σιωπηλοῦ δάσους, σκοτώνει τὰ ρόδα διὰ νὰ ξαπλώσῃ γύρω μας τὸ μελαγχολικὸν ποίημα τῶν πεθαμένων λουλουδιῶν.

Δημιουργεῖ διὰ νὰ καταστρέψῃ, καταστρέφει διὰ νὰ δημιουργήσῃ.

Τ. ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ

Ἡ ἠθικὴ εἶνε γρηὰ κυρία πληκτική, τὴν ὁποίαν, ὅλοι χαιρετοῦν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀκούει.

*

Ὅταν μία γυναῖκα εἶνε ὄμορφη λ'γε ὅτι εἶνε ἀνόητη. ὅταν εἶνε ἀνόητη λέγε ὅτι εἶνε καλή, ὅταν μία γυναῖκα εἶνε καλὴ δὲν μιλοῦν διόλου γι' αὐτήν.

*

Ὅσον περισσότερον ἀγαποῦν τὰς γυναῖκας τόσον ὀλιγώτερον τὰς καταλαβαίνουν. Ὅσον καταλαβαίνουν τὰς γυναῖκας τόσον ὀλιγώτερον τὰς ἀγαποῦν.

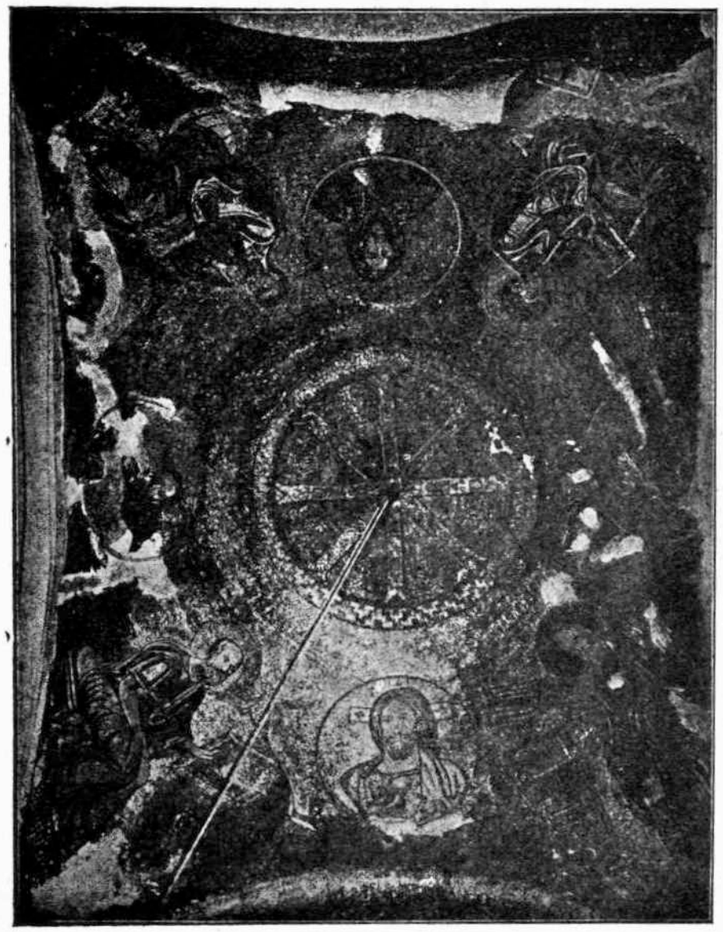

ΝΙΚΑΙΑ

Ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως
(Ὁ θόλος τοῦ νάρθηκος—Μωσαϊκόν.—Εἰκων Β΄)

★ ΑΠΟ ΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ★

Ο ΕΝ ΝΙΚΑΙΑ, ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ

ΑΡΑ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὸν τοῦ τείχους ἐν Νικαίᾳ ὑπάρχει ἔξοχον καλλιτεχνικὸν μνημεῖον, ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως, ἀρχαῖον καὶ πολύτιμον κειμήλιον τῆς Βυζαντινῆς τέχνης. Εἶνε ἡ ζῶσα ἀνάμνησις τῆς ἐποχῆς τῶν Συνόδων, ἔχων οὕτω ὁ ναὸς οὗτος διπλῆν ἀξίαν. Ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Ἀνατολὴ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν νέων ἰδεῶν ἐδημιούργησε τὸ σχέδιον τῆς μετὰ θόλου βασιλικῆς, τὸ ὁποῖον μετέπειτα ἐξελιχθὲν εἰς ὀκταγώνιον, εἰς τρουλλωτὸν ἢ εἰς σταυροειδὲς ἔδωσε τὰ ὡραιότερα μνημεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Νικαίας*) συνδυάζει ἐν ἁρμονίᾳ τὰς γωνιώδεις γραμμὰς τῶν βασιλικῶν πρὸς τὰς καμπύλας τῶν τρουλλωτῶν οἰκοδομημάτων. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη· τὸν νάρθηκα, τὰ τρία κλίτη καὶ τὸ Ἅγιον βῆμα. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς νάρθηκος (Εἰκὼν Α΄.) ἔχει μῆκος 23 μέτρων, ἡ δ' ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς 4. Ἐκ τοῦ νάρθηκος ὅστις ἔχει ἄνωθεν ὡραίας ἐκ ψηφιδωτοῦ εἰκόνας καὶ ἔδαφος ὁμοίως πεποικιλμένον, εἰσέρχεται τις εἰς τὸν κυρίως ναὸν διὰ τριῶν θυρῶν.

Ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως, καίτοι ἐκ τοῦ χρόνου ὑπέ-

* *Ἐκτενῆ καὶ ἀκριβῆ περιγραφὴν ἔγραψεν ὁ κ. Θ. Καβαλιέρος Μαρκουίζος εἰς τὸ «Ἀπὸ Κων)πόλεως εἰς Νίκαιαν» βιβλίον του.*

Ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας (Ἐν τῷ νάρθηκι—Μωσαϊκὸν—Εἰκὼν Γ΄.)

Ἄγγελοι τοῦ ἱεροῦ. (Μωσαϊκόν.—Εἰκὼν Δ΄.)

στη ἐν τῷ συνόλῳ του ἐπιδράσεις αἵτινες τὸν ἠλλοίωσαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων, διατηρεῖ ἐν τούτοις πολλὴν ἀξίαν· εὐτυχῶς ὁ νάρθηξ καὶ τὰ πλάγια κλίτη μετὰ τῆς κεντρικῆς ἀψῖδος ἔμειναν ἀνέπαφα. Ὑπὸ διακοσμητικὴν ἔποψιν ὁ ναὸς προξενεῖ θαυμασμόν. Χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ κτήτορος εἶχε διακοσμηθῇ μὲ ἐξόχους τοιχογραφίας καὶ μωσαϊκὰς εἰκόνας. Τὰ σωζόμενα μωσαϊκὰ—θραύσματα ἐλλιπῆ δὲν ἀποιελοῦν οὐδὲ πολλοστημόριον τῆς ἀρχικῆς διακοσμήσεως.

Ἅμα εἰσέλθῃ τις εἰς τὸν νάρθηκα καὶ στραφῇ πρὸς τὸν θόλον, βλέπει ἐν ὡραῖον σύνολον ἁγιογραφιῶν (Εἰκὼν Β'.) Τὸ κέντρον τούτων κατέχεται ὑπὸ μεγάλου διπλοῦ σταυροῦ ἐγγεγραμμένου εἰς κύκλον, οἱ ὀκτὼ βραχίονες τοῦ ὁποίου, ἴσοι πρὸς ἀλλήλους φθάνουσιν, ὡς ἀκτῖνες, πρὸς τὴν περιφέρειαν.

Εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ θόλου ἔχουν ἀποτυπωθῇ οἱ Εὐαγγελισταὶ ἐν στάσει ἐμπνεύσεως, εἰς δὲ τὸν μεταξὺ τῶν Εὐαγγελιστῶν χῶρον εἰκονίζονται ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ἰωακεὶμ καὶ ἡ Ἄννα ἐν προτομῇ. Αἱ μορφαὶ των εἶνε ἐκφραστικώταται. Νομίζει τις ὅτι κινοῦνται.

Ἄνωθεν τῆς ἐσωτερικῆς πύλης τοῦ νάρθηκος φαίνονται οἱ προφῆται Ἱερεμίας, Ἠλίας, Μωϋσῆς καὶ Δαυίδ, ἄνωθεν δὲ τῆς μεσαίας πύλης καὶ ἀκριβῶς ὑπὸ τὸ εὐρὺ τόξον ὅπερ αὕτη σχηματίζει, ὑπάρχει ἡ εἰκὼν της Παναγίας (Εἰκὼν Γ'.) δεσπόζουσα τῆς εἰσόδου. Παρίσταται αὕτη ἐν ἡμικορμίῳ, εἰς φυσικὸν μέγεθος, φέρουσα τὰς χεῖρας ὑψηλά, ἐν στάσει δεήσεως. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς εἰκόνος ταύτης, ἡ χάρις καὶ ἡ δύναμις εἶνε θαυμάσιαι. Τὸ βάθος τῆς εἰκόνος εἶνε χρυσοῦν· ἡ κεφαλὴ περιβάλλεται ἀτὸ φωτοστέφανον· τὸ πρόσωπον σύμμετρον· οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι ἀτενίζουν πρὸς ἓν σημεῖον, τὸν ἀντικρὺ κείμενον Χριστόν. Ἡ Παναγία εἰκονίζεται φέρουσα κυανοῦν μανδύαν παρυφασμένον διὰ χρυσοῦ, μὲ πτυχώσεις ἀρίστης διαρρυθμίσεως. Ἑκατέρωθεν τῆς εἰκόνος ἀναγράφονται τὰ ψηφία ΜΗΡ-ΘΥ, ἐν τῷ βάθει δὲ ἀναγινώσκεται ἐπιγραφὴ ἐκ μωσαϊκοῦ, ἐν ᾗ ἀναφέρεται ὁ κτίσας καὶ διακοσμήσας τὴν ἐκκλησίαν ταύτην Νικηφόρος Πατρίκιος. Ὁ ναὸς ἐκτίσθη 7 ἔτη μετὰ τὴν Α'. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον.

Ἑκατέρωθεν τῶν πλευρῶν τοῦ μεγάλου τόξου τοῦ ἱεροῦ εἰκονίζονται ἀνὰ δύο ἄγγελοι (Εἰκὼν Δ') φέροντες τὰ ὀνόματα «Ἀρχαί, Δυνάμεις, Κυριότητες, Ἐξουσίαι» καὶ παριστάνοντες τέσσαρα ἐκ τῶν ἐννέα ἀγγελικῶν ταγμάτων. Οἱ ἄγγελοι οὗτοι φέρουσι εὐρεῖς πολυτελεῖς χιτῶνας ἰόχρους μετὰ χρυσῶν κοσμημάτων καὶ λευκὰς πτέρυγας, αἵτινες ὑψούμεναι ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των φθάνουσι μέχρι τῶν ποδῶν. Ἔχουσι ἐστραμμένον τὸ βλέμμα πρὸς τὸν λάμποντα θρόνον, πρὸς ὃν ἀναπέμπουσι τοὺς ὕμνους των. Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν, ἡ μία ἐπὶ λαβάρου κρατουμένου ὑπὸ ἑνὸς ἀγγέλου ἀναγράφει τρὶς τὴν λέξιν «Ἅγιος», ἡ δ' ἑτέρα παρὰ τοὺς πόδας αὐτῶν «Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι.»

Εἶνε ὡραιοτάτη ἡ παράστασις αὕτη· ἡ θεία Δόξα καὶ Δύναμις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκδηλωθῇ καλλίτερον ὑπὸ ἀνθρώπων καὶ δὴ δι' εἰκαστικῆς τέχνης. Ἡ Παναγία εἰς τὸ βάθος κρατεῖ τὸν Χριστὸν νήπιον. Ἡ ἐκτέλεσις εἶνε τελεία.

Ο ΒΙΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἀπὸ τὸ νέον περὶ Ἑλλάδος βιβλίον ταῦ κ. Νιῶκκετ Φίριμαν ἀποσπῶμεν τὰς ἑξῆς περικοπάς:

Φιλολογία καὶ Τύπος

Ἑλληνικὴ φιλολογία, ὡς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα - γράφει ὁ συγγραφεύς - οὐδέποτε ἀπεσβέσθη ὁλοσχερῶς. Μετὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον, ὅτε ἐπιπόλαιοι πολεμικαὶ διατριβαὶ ἐποικίλλοντο δι' ὀλιγώτερον ἀνιαρῶν χρονικῶν, τὸ δένδρον τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἔζησε διὰ ν' ἀνθήσῃ εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια τῆς νέας Ἑλλάδος, τοὺς διθυράμβους τῶν Κλεφτῶν καὶ τὰ λυρικὰ ἐρωτικὰ ᾄσματα.

«Ἀλλ' ἡ καθαυτὸ νεωτέρα Ἑλληνικὴ φιλολογία ἤρχισε μὲ τὸν Ρήγαν, ὁ ὁποῖος ἔψαλε τὴν Ἐλευθερίαν καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ αὐτῆς κατὰ τὸ 1798.

«Ἡ ποιητικὴ παράδοσις ἐσυνεχίσθη παρὰ τῶν δύο Ἰονίων ποιητῶν, τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ Βαλαωρίτου, καὶ ὁ ποιητικὸς μανδύας ἔπεσε σήμερον ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ὁποίου ὁ «Ὕμνος πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν», οἱ «Ἴαμβοι καὶ Ἀνάπαιστοι» καὶ τὰ «Τραγούδια τῆς Πατρίδος μου» θὰ τοῦ ἐξησφάλιζον τιμητικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς Εὐρώπης, ἂν ἡ γνῶσις τοῦ ἰδιώματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγράφησαν τὰ ποιήματα αὐτά, ἦτο εὐρύτερον διαδεδομένη.

«Μεταξὺ τῶν μυθιστοριογράφων, ἴσως ὁ Βικέλας θὰ ἐλάμβανε τὴν δάφνην παρὰ τῶν συμπατριωτῶν του.

«Ὁ «Λουκῆς Λάρας» ἔσχεν ἴσως περισσοτέρους ἀναγνώστας ἀπὸ κάθε ἄλλο Ἑλληνικὸν μυθιστόρημα. Τὸ ἔργον αὐτὸ πραγματεύεται περὶ θέματος, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε κουράζει ἕνα Ἕλληνα - τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος - καίτοι ὁ ἥρως του δὲν εἶνε καθαττὸ ἥρως, ἀλλὰ πρόσωπον λίαν ἀνθρώπινον, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτὴρ διαγράφεται μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν καὶ δεξιότητα.

«Ἀλλ' ὁ Βικέλας ἔχει ἐμφανισθῇ ἀρτιώτερος εἰς τὰ διηγήματα (Ἱστορίαι) τοῦ Αἰγαίου. Εἰς ταῦτα ὀντλεῖ ἐκ τῆς πείρας του καὶ, ἐπεξεργαζόμενος γνωστὸν ὑλικόν, παρέχει ζωντανὰς ἀναπαραστάσεις τῆς νησιωτικῆς ζωῆς, λεπτομερῶς μελετηθείσης. Διῆλθε πολλὰ ἔτη τῆς ζωῆς του ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει εἰς αὐτὸν πιστὰς μεταφράσεις τοῦ Ἅμλετ καὶ τοῦ Μάκβεθ.

«Ὁ Ροΐδης ἔχει μέγαν ἀριθμὸν ἀναγνωστῶν καὶ τὸ μᾶλλον διαδεδομένον τῶν μυθιστορημάτων του εἶνε «Ἡ Πάπισσα Ἰωάννα». Ὁ Καρκαβίτσας ἔχει κοινὸν ἀφωσιωμένον εἰς αὐτὸν καὶ ὁ Παπαδιαμάντης εἶνε ὁ δημοτικώτατος τῶν διηγηματογράφων».

Ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει κατόπιν μὲ μικρὰς κριτικὰς παρατηρήσεις τὸν Ἐπισκοπόπουλον, τὸν Δροσίνην καὶ τὸν Ψυχάρην.

«Ὁ κ. Ψυχάρης, λέγει, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μακρὸν ἐπῆξεν ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς δημοτικῆς ἐν τῷ γλωσσικῷ ζητήματι, εἶνε μᾶλλον γνωστὸς ἀπὸ τὸ «Ταξίδι μου», λαμπρὰν περιγραφὴν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως τὴν βλέπει αὐτός».

Καὶ ἔπονται κατὰ σειρὰν τὰ ὀνόματα τῆς κυρίας Παρρὲν, καὶ τῶν κ.κ. Προβελεγγίου, Πολέμη, Πορφύρα καὶ Γρυπάρη.

«Τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν, ἐξακολουθεῖ ὁ συγγραφεὺς, εἶνε κατὰ φυσικὸν λόγον περιωρισμένον κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ μερὶς αὐτοῦ ἀναγινώσκει ξένους συγγραφεῖς, οὕτως ὥστε οὐχὶ ὀλίγοι δυνάμενοι νὰ παραγάγουν πρωτότυπον ἐργασίαν, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὰς μεταφράσεις.

«Τὸ δρᾶμα ὑφίσταται βαρείας τὰς συνεπείας τῆς καταστάσεως ταύτης ὡς ἐκ τῆς μανίας διὰ τὰ Γαλλικὰ ἔργα καὶ τὰς ἐπιθεωρήσεις. Ὁ δημοτικώτερος τῶν συγχρόνων δραματικῶν συγγραφέων εἶνε ὁ Μελᾶς.

«Ἐν τῷ ἐγγὺς παρελθόντι δύο ὀνόματα ἐξέχουν εἰς τὸ δρᾶμα: Ὁ Ραγκαβῆς καὶ ὁ Βερναρδάκης. Ἀμφότεροι προσέτρεξαν εἰς τὴν Ἱστορίαν διὰ νὰ ἐμπνευσθοῦν. Ὁ τελευταῖος εἰς νὴν «Μαρίαν Δοξαπατρῆ» ἔλαβεν ὡς θέμα ἓν ἐπεισόδιον τῆς Φραγκικῆς κατοχῆς τοῦ Μωρέως.

«Ἡ ὑπόθεσις τοῦ «Νικηφόρου Φωκᾶ» ὑπόκειται ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς παρουσίασεν ἐπίσης μετάφρασιν τοῦ Εὐριπίδου καὶ μίαν μετάφρασιν τοῦ «Φάουστ».

«Ὁ Αἰσχύλος εὗρε μεταφραστὴν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Σωτηριάδου, τὸν δὲ Σοφοκλῆν μετέφρασαν οἱ κ. κ. Μάνος καὶ Α. Βλάχος.

«Ἀλλ'οἱ Ἕλληνες δὲν ἀρέσκονται εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας φιλολογίας. Οἱ φοιτηταὶ ἰδίως τοῦ Πανεπιστημίου θεωροῦν αὐτὴν ὡς βεβήλωσιν, καὶ πρό τινων ἐτῶν διωργάνωσαν θορυβώδη διαμαρτυρίαν ἐναντίον τῆς παραστάσεως μιᾶς τοιαύτης μεταφράσεως, ἡ ὁποία καὶ ἀπεσύρθη.

«Καὶ οὕτως ὁ λαός, ὁποῖος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὸν Εὐριπίδην εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀττικήν, ἔχει καταδικασθῇ εἰς ἄγνοιαν αὐτοῦ».

Ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει κατόπιν περὶ τῆς ἱστορίας καὶ λέγει ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς φιλολογίας εἶνε πιθανῶς τὸ μᾶλλον ἀναπτυχθέν ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι.

Ἀναφέρει τὰ ἔργα τοῦ Σπυρ. Τρικούπη, τοῦ Παπαρρηγοπούλου, τοῦ κ. Καμπούρογλου, τοῦ κ. Λάμπρου, τοῦ κ. Μηλιαράκη, τοῦ κ. Κυριακίδου καὶ τοῦ κ. Εὐαγγελίδου.

Ἀναφέρει εὐφήμως τὸν Σύλλογον πρὸς Διάδοσιν Ὠφελίμων Βιβλίων, τὴν Βιβλιοθήκην Μαραολῆ καὶ τὴν τάσιν πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ἐπιλέγων:

«Ὑπάρχουν πολὺ περισσότερα βιβλιοπωλεῖα ἐν Ἀθήναις παρὰ εἰς οἱανδήποτε Ἀγγλικὴν πόλιν τοῦ αὐτοῦ μεγέθους, καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα αὐτὰ συχνάζονται ἀπὸ πελάτας. Καὶ ὄντως, τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ σημαντικὸν εἶδος εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν βίον. Τοῦτο δὲ κάμνει τὸν Ἕλληνα νὰ διαφέρῃ ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς».

Ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται κατόπιν μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, καὶ ἐκφράζει τὴν ἔκπληξίν του πῶς αἱ Ἀθῆναι μὲ 170 χιλιάδας κατοίκων κατορθώνουν νὰ συντηροῦν δεκατρία ἡμερήσια φύλλα.

«Ἡ Ἑλληνικὴ ἰδιοσυγκρασία, λέγει, εἶνε κατάλληλος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοσιογραφίας.

«Ὁ λαὸς δὲν μετεβλήθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν πρὸ δισχιλίων περίπου ἐτῶν περιεγράφη ἐν ἀξιομνημονεύτῳ λόγῳ ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς διψῶν διὰ νὰ μάθῃ τι νέον. Ἂν εἷς Ἕλλην ἔχῃ μόνον μίαν πενταραν εἰς τὴν τσέπην του καὶ πρόκειται νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ διὰ ψωμὶ ἢ δι' ἐφημερίδα, ἡ τελευταία ἔχει καταπληκτικῶς περισσοτέρας πιθανότητας προτιμήσεως».

Εἰς τὸν συγγραφέα ἔκαμεν ἐπίσης ἐντύπωσιν τὸ «παράδειγμα» καὶ ἡ διαφορετικὴ καθ' ἡμέραν διαφήμισις ἀπὸ τοὺς ἐφημεριδοπώλας τῶν σημαντικωτέρων γεγονότων τῆς ἡμέρας, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὴν στερεότυπον κραυγὴν τῶν ἐφημεριδοπωλῶν τοῦ Λονδίνου.

Ἐπίσης ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἀπορροφᾷ ὁλόκληρον τὴν ἀρθρογραφίαν καὶ τὴν εἰδησεολογίαν, καὶ δὲν δίδεται σημασία εἰς τὴν ἀθλητικὴν ζωὴν ἢ τὴν κοινωνικὴν κίνησιν.

Ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἐφημερίδων ἀναφέρει τὰς «Ἀθήνας», ἐφημερίδα «μὲ χροιὰν φιλολογικὴν, διακρινομένην τῆς συνήθους κοινῆς εἰδησεολογίας» καὶ τὴν «Ἑστίαν».

«Ὁ «Ρωμηὸς» ἐπίσης ἀπασχολεῖ μερικὰς παραγράφους τοῦ κεφαλαίου τούτου καὶ ὁ συγγραφεὺς θαυμάζει τὴν γόνιμον φαντασίαν τοῦ «νέου Ἀριστοφάνους».

Ἦτο ἀρά γε δυνατὸν νὰ μὴ θίξῃ ὁ συγγραφεὺς καὶ τὸ γλωσσικὸν ζήτημα;

Ὁ μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τῆς καθαρευούσης καὶ τῶν «μαλλιαρῶν» ἀγὼν ἐκτίθεται εἰς δύο σελίδας, καίτοι δὲ ὁ συγγραφεὺς δηλοῖ, ὅτι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος πρέπει ν' ἀφεθῇ εἰς μόνους τοὺς Ἕλληνας, παρατηρεῖ ἐν τούτοις τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς γραπτῆς καὶ τῆς ὁμιλουμένης καὶ προσθέτει, ὅτι ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ δὲν διαφέρει τῆς ἀρχαίας περισσότερον ἀφ' ὅτι διαφέρει ἡ Γαλλικὴ τοῦ Φρουασσὰρ ἀπὸ τὴν σημερινήν.

Αἱ Ἑλληνίδες

Ὁ συγγραφεὺς, ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἔργων, τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῶν κυριῶν μας: περὶ τῆς «Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων», περὶ τοῦ Ἐργαστηρίου τῶν Ἀπόρων γυναικῶν, περὶ τοῦ Ἀσύλου τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, περὶ τοῦ Ἀμαλιείου Ὀρφανοτροφείου, περὶ τῆς γυναικείας δράσεως εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, περὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Συσσιτίου, περὶ τῆς Βασιλικῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς χειροτεχνημάτων, καὶ ἐκ τούτων λαμβάνων ἀφορμὴν ἐξαίρει τὴν δρᾶσιν τῆς Βασιλίσσης, τῆς Πριγκηπίσσης Σοφίας, καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐν γένει κυριῶν.

Καὶ ἐπιλέγει:

«Εἰς χώραν, ὅπου ἡ πολιτικὴ ἀπορροφᾷ τόσον τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου, θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀναμείνῃ τὴν συγκρότησιν γυναικείων πολιτικῶν συνδέσμων. Καὶ ὅμως ἐν Ἀθήναις οὐδεὶς τοιοῦτος ὑφίσταται καὶ τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ψήφου εὑρίσκεται ἀκόμη ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα. Ἐκ τῶν προηγουμένων ὅμως ἀποδεικνύεται ἀναμφισβήτητως, ὅτι αἱ Ἑλληνίδες κυρίαι εἶνε ἱκαναὶ πρὸς συσσωματωμένην φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν, δὲν εἶνε ἐπιλήσμονες τῶν συμφερόντων τοῦ φύλου των καὶ ἀγωνίζονται διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

»Ἄλλοτε μία μήτηρ Ἑλληνὶς, ἐρωτωμένη περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων της, ἐσυνήθιζε νὰ λέγῃ: «Δύο ἀγόρια καὶ — μὲ τὸ συμπάθειο — τρία κορίτσια». Ἡ καταβιβαστικὴ αὐτὴ παρενθετικὴ πρότασις δὲν θεωρεῖται πλέον ἀναγκαία. Τὰ κορίτσια δὲν ἔχουν πλέον ἀνάγκην συγγνώμης διότι ἦλθον εἰς τὴν ζωήν. Ἐθεωρήθη ὅτι ἠξίζε τὸν κόπον νὰ τὰ μορφώσουν, καὶ σήμερον ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ μία νεᾶνις διὰ νὰ καθίσῃ εἰς τὰ Πανεπιστημιακὰ ἑδώλια, παρὰ τοὺς ἀφελφούς της. Καὶ βλέπει τις σήμερον κυρίας διπλωματούχους τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ γυναῖκας ἰατροὺς, αἱ ὁποῖαι ἐσπούδασαν ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν Παρισίοις.

«Διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἐπακριβῶς ἡ σημασία τούτου,

Μαξιμιλιανοῦ Ντάζιο — Μίνως - Ραδάμανθυς - Αἰακός

ὀφείλομεν νὰ ἀναμνησθῶμεν ὅτι, ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν της, ἡ γυνὴ ἡ γινώσκουσα ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν ἀπετέλει φαινόμενον. Ταξειδιῶται ἐπισκεφθέντες τὴν Ἑλλάδα πρὸ ἑξήντα ἢ ἑβδομήντα ἐτῶν ἐξέφρασαν τὴν ἔκπληξίν των ἐπὶ τῇ θέᾳ καλῶς ἐνδεδυμένων κυριῶν, μὲ κομψοὺς τρόπους, αἱ ὁποῖαι καίτοι ἀνήκουσαι εἰς τὰς πλουσίας τάξεις, ἦσαν ἐστερημέναι τῶν στοιχειωδεστάτων τούτων ἐφοδίων.

«Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας μόνη των ἐνασχόλησις φαίνεται ὅτι ἦτο τὸ λουτρόν. Σήμερον δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον. Αἰωρεῖται ἀκόμη εἰς τὰ λουτρά των μία σκιὰ ἀναμνήσεως τῶν Ἀνατολικῶν ἐθίμων, διότι τὸ λουτρὸν τῆς Ἀθηναίας ἀρωματίζεται καὶ τονοῦται μὲ εὐφυέστατον ἀφέψημα, τοῦ ὁποίου τὰ κυριώτατα συστατικὰ εἶνε τὰ φύλλα τῆς καρυδιᾶς καὶ τῆς λεμονιᾶς.

«Κατηγόρησαν τὰς Ἀθηναίας διὰ τὸ κονὸ καὶ χωρὶς χάριν ἀνάστημά των, τὴν ἔλλειψιν γοητείας καὶ τὴν κονότητα τῶν χαρακτηριστικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξῆρον μόνον τὰ μάτια των. Ἀλλὰ βραχεῖα παραμονὴ ἐν Ἀθήναις εἶνε ἐρκετὴ διὰ νὰ διαψεύσῃ ὅλα ταῦτα.

«Αἱ Ἀθηναῖαι σπανίως ἔχουν ἀνάστημα ὑψηλόν, ἀλλὰ συχνότατα τὰ πρόσωπά των ἔχουν λεπτὰ καὶ διακεκριμένα χαρακτηριστικά, χωρὶς δὲ νὰ ἔχουν ἀξιώσεις ἐκτάκτου καλλονῆς, κατέχουν ἐν γένει μίαν εὐγενικὴν κομψότητα.

«Βεβαίως ἔχουν ἀκόμη ἀνάγκην γυμναστικῆς. Ἀλλ' ἡ γυμναστικὴ διδάσκεται τώρα εἰς τὰς νεωτέρας γενεάς, καὶ εἶνε ἀξιοσημείωτον ὅτι παρατηρεῖται διαρκῶς ἐπιτεινομένη τάσις δι' ὑψηλότερον ἀνάστημα καὶ καλλίτερον διαπεπλασμένον σῶμα. Ἡ παρατήρησις αὐτὴ καθίσταται ἐντονωτέρα εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων τῶν σημερινῶν Ἀθηνῶν. Τώρα, ἂν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ λών-τέννις καὶ τὴν γυμναστικὴν, ἀπόκειται εἰς τοὺς εἰδικοὺς μελετητὰς νὰ τὸ ἐξετάσουν.

«Ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Ἀθηναία ὑστερεῖ, δὲν εἶνε ἡ μορφὴ ἢ τὸ παράστημα, ἀλλ' ἡ φωνή της. Ἐνῷ ἐκληρονόμησεν ὡραιοτάτην καὶ ἐκφραστικὴν γλῶσσαν, τὴν ἀδικεῖ διὰ τοῦ τόνου τῆς ὁμιλίας της. Ἡ ὀξεῖα καὶ συριστικὴ κάπως προφορά της καὶ ἡ βία μεθ' ἧς προφέρει τὰς φράσεις τῆς ἀφαιροῦν κάτι ἀπὸ τὴν εὐγένειαν προσώπου κατὰ τἆλλα γοητευτικοῦ· ἡ ὁμιλία τῆς Ἀθηναίας ἐπιφέρει κάποιαν αἴσθησιν ἀπογοητεύσεως.

«Ἀδιαφιλονεικήτως εὐφυὴς, ταχεῖα εἰς τὰς συμπαθείας της καὶ ἀποκαλύπτουσα ἐν τῇ συνδιαλέξει εὐρεῖαν σφαῖραν γνώσεων, ἔχει ἐν τούτοις μίαν δισδιάκριτον ἔλλειψιν. Ἀγωνιζόμεθα νὰ ἐντοπίσωμεν κάπου τὴν ἔλλειψιν αὐτὴν, ἀρχὰ δὲ ἢ γρήγορα εὑρίσκομεν ἐπὶ τέλους ὅτι αὕτη συνίσταται εἰς κάποιαν ἀναισθησίαν πρὸς τὸ ὑψηλότερον Καλόν.

«Ἡ Ἀθηναία δύναται νὰ κάθηται εἰς τὸ Ζάππειον καὶ νὰ φλυαρῇ εὐχαρίστως μὲ τὴν ράχιν ἐστραμένην πρὸς μίαν δύσιν ἐξόχου ἁρμονίας, σπανίως δὲ δύναται νὰ κάμῃ τὴν διάκρισιν μεταξὺ τοῦ ἐπιπολαίου καὶ τοῦ χυδαίου ἀφ' ἑνὸς, καὶ τοῦ καλοῦ καὶ ἀληθοῦς ἐν τῇ Τέχνῃ ἀφ' ἑτέρου.

«Παρ' ὅλα ταῦτα, ἡ Ἀθηναία εἶνε ἡ πρώτη τῶν γυναικῶν τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς. Ἵσταται ἐπὶ διαφορετικοῦ ἐπιπέδου. Τόσον δι' αὐτήν, ὅσον καὶ δι' ὁλόκληρον τὸ ἔθνος δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως τῆς ὑφισταμένης κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς σημερινῆς προόδου πλατὺ ἀνοίγεται τὸ μεσολαβοῦν χάσμα».

— Ξέρεις τί ; Θέλω νὰ προγυμνασθῶ διὰ τὴν ἐκμυστήρευσιν τοῦ ἔρωτός μου πρὸς τὴν μέλλουσαν μνηστήν μου. Δὲν ξέρεις νὰ μοῦ πῇς κανὲν ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον νὰ μοῦ ἔδινε τὴν ἰδέαν, ὅτι βρίσκεται μπροστά μου ἡ μνηστή μου ;

— Ναί, τὸ χρηματοκιβώτιον !

*

Ὁ Μαικήνας. —Ἤθελα μίαν νεκρὰν φύσιν λάδι, ἀλλὰ νὰ εἶνε πολὺ φθηνή.

Εἰκονοπώλης..—Τότε ἀγοράστε καλλίτερα ἕνα κουτὶ σαρδέλλες!

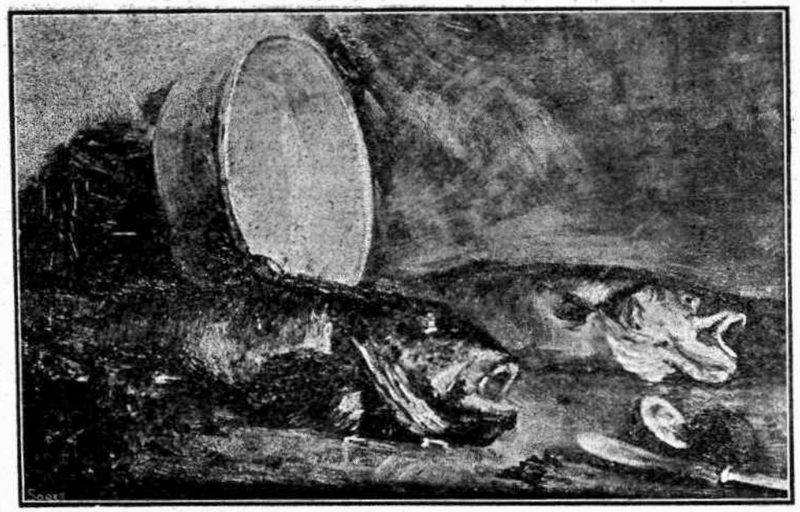

Μαρ. Δρακονταειδῆ — Ἰχθύς

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

Ὁ κόμης Λέων Νικολάεβιτς Τολστόη, τῆς μεγάλης Ρωσσικῆς οἰκογενείας τῶν Τολστόη, ἐγεννήθη τὴν 21 Αὐγούστου 1828 εἰς τὸ πατρικὸν τσιφλίκιον τῆς Γιασνάγιας Πολιάνας (Κάμπος τῆς Ἀνατολῆς).

Ἠκολούθησε σπουδὰς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Καζὰν, ἀλλ' ὁ πατήρ του, συμφώνως μὲ τὰς παραδόσιες τῆς οἰκογενείας του, ἐπέμεινε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν, ὅπερ καὶ συνέβη.

Τολμηρὸς καὶ γενναῖος ἐκ φύσεως, ὁ νεαρὸς Τολστόη διεκρίθη εὐθὺς ὡς ἀξιωματικὸς, οὐχὶ σπανίως προκαλέσας καὶ ἐπεισόδια διὰ τὸν ζωηρὸν χαρακτῆρά του.

Ἀλλὰ τὸ λεπτὸν πνεῦμα, ἡ μόρφωσίς του, τὸν ἔκαμαν νὰ διακριθῇ ἐπίσης εἰς τὰ ἀνώτερα Ρωσσικὰ σαλόνια. Ἐκεῖ ἔπαιξε καὶ ρόλον λέοντος τοῦ συρμοῦ.

Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἠμπόδισαν τὸν νεαρὸν ἀξιωματικὸν νὰ ἐκτελῇ πάντοτε τὸ καθῆκόν του καὶ νὰ λαμβάνῃ τὰς ἐπωμίδας του εἰς ἀνταμοιβὴν στρατιωτικῶν κατορθωμάτων. Ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος τὸν εὗρε διοικητὴν πυροβολαρχίας. Ἐπολέμησεν ἀνδρείως παρευρεθεὶς εἰς τὴν μάχην τῆς Τσερνάγιας καὶ εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Σεβαστουπόλεως, τιμηθεὶς διὰ τοῦτο διὰ παρασήμων.

Αἱ πρὸς τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς κοινωνικὰς μελέτας τάσεις του ἐξεδηλώθησαν ἐνωρὶς παρὰ τῷ Τολστόη. Ὅτε ἀκόμη ἦτο νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἤρχισε δημοσιεύων διηγήματα εἰς ἃ περιέγραφε τὸν βίον τῆς Ρωσσικῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἀριστοκρατίας διὰ δυνάμεως Σαιξπηρείου, συντελέσας κατὰ πολὺ εἰς τὸν ἰσχυρὸν τόνον, ὃν κατόπιν προσέλαβε τὸ ρωσσικὸν μυθιστόρημα, ὅπερ ἠδυνήθη νὰ περικλείσῃ κόσμον ὁλόκληρον ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ἄγνωστον εἰς τὰς φιλολογίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

Ἀλλ' ὁ πόλεμος τῆς Κριμαίας μετέβαλεν ἄρδην τὸν χαρακτῆρα τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ. Ἡ θέα τοῦ ἀγρίου σπαραγμοῦ, τῆς λύσσης τοῦ αἵματος, ἐπροκάλεσε τὴν φρίκην τοῦ μετὰ ταῦτα φιλοσόφου, καὶ μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου ὁ Τολστόη δὲν ἦτο πλέον ὁ ἄνθρωπος τοῦ ξίφους.

Τὰ στρατιωτικὰ συγγράμματα ἀντήλλαξε διὰ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὰς ἰδέας τῆς ἀπολυταρχίας δι' ὧν εἶχεν ἐμποτισθῆ παρὰ τῆς οἰκογενείας του διὰ τῶν ἰδεῶν τοῦ Ρουσσώ. Διαμείνας εἰς Πετρούπολιν μετὰ τὸν πόλεμον ἤλλαξεν ἀμέσως τὸ περιβάλλον του καὶ ἀντὶ κύκλων ἀξιωματικῶν, ἐπεζήτει κύκλους φιλολόγων, ποιητῶν, μυθιστοριογράφων καὶ δημοσιογράφων φιλελευθέρων, μεθ' ὧν ἀντήλλασσε γνώμας διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ πολίτου καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ διαγωγή του ἐπροκάλεσε τὴν προσοχὴν τῆς Ρωσσικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Τσαρικῆς αὐλῆς καὶ ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ καὶ διὰ τὰς ἐκφράσεις του καὶ διὰ τὰς σχέσεις του. Ὁ Τολστόη δὲν ἠδύνατο νὰ δεχθῇ τοιαύτας παρατηρήσεις καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρῃτήθη τῶν τάξεων τοῦ Ρωσσικοῦ στρατοῦ διὰ νὰ ἀφοσιωθῇ ἐντελῶς εἰς τὴν φιλολογίαν.

Μετὰ τοῦτο περιηγήθη τὴν Εὐρώπην παραμείνας εἰς ὅλα τὰ πνευματικὰ κέντρα, ὅπου παρηκολούθησε καλλίτερον τὰς διαφόρους φιλολογίας καὶ ἐγνωρίσθη μὲ τοὺς πνευματικοὺς σκαπανεῖς τοῦ κόσμου.

Ἀλλ' αἱ νέαι μελέται καὶ γνωριμίαι ἐνίσχυσαν ἔτι μᾶλλον τὰς ἐκ τοῦ πολέμου σχηματισθείσας πεποιθήσεις του, αἵτινες πλέον ἀποκρυσταλλωθεῖσαι εἰς τὴν ψυχήν του τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν βίον τῶν μεγαλοπόλεων καὶ νὰ ἀποσυρθῇ ἐντελῶς εἰς τὴν Γιασνάγιαν-Πολιάνα, εἰς τὰ κτήματά του, ὅπου ἔζησε μέχρις ἐσχάτων, μελετῶν καὶ συγγράφων, ἀλλὰ καὶ μὴ περιφρονῶν τὴν χειρωνακτικὴν ἐργασίαν. Τὰς ὥρας τῆς πνευματικῆς του ἀναπαύσεως ἐδαπάνα κατασκευάζων ὑποδήματα διὰ τοὺς χωρικούς.

Ἔκτοτε ἔγινεν ὁ ἀπόστολος τῆς χριστιανικῆς μεταρρυθμίσεως τῆς κοινωνίας, διὰ τὴν ὁποίαν εἰργά-

σθη καὶ ὡς φιλόσοφος, ἀλλὰ καὶ ὡς μέλος τῆς κοινωνίας.

Ἵδρυσεν ἐν Γιασνάγιᾳ-Πολιάνα τὴν Ἐλευθέραν Σχολὴν, εἰς ἣν τὰ τέκνα τῶν χωρικῶν ἐδιδάσκοντο τὰς νέας ἀρχάς. Αὐτὸς δὲ διαρκῶς περιηγούμενος τὰς ἀγροικίας καὶ τὰ ἐργατικὰ κέντρα ἐδίδασκε τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον.

Ἡ λιτότης τοῦ βίου του, ἡ προσωπικὴ φιλεργία του, ἡ ὀλιγάρκεια καὶ ἡ εὐπροσηγορία ἦσαν τὸ μέγιστον τῶν παραδειγμάτων διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ λαοῦ.

Ὁ Τολστόη ἔγραψε πολλὰ ἔργα, ἀλλ' ἰδίως διεκρίθη ὡς μυθιστοριογράφος. Ἐκ τῶν ἔργων του ἀναφέρομεν τὸν «Πόλεμον καὶ Εἰρήνην» (ὅπου ζωγραφίζεται ἡ Ρωσσικὴ Κοινωνία τοῦ 1805—1815), τὴν «Ἄνναν Καρένιν», τὴν «Σεβαστούπολιν»,τοὺς «Κοζάκους», τὸν «Ἰβὰν Ἠλέϊτς», τοὺς «Δύο Προσκυνητὰς», τὴν «Παιδικὴν ἡλικίαν καὶ νεότητά μου», τὴν «Θρησκείαν μου» (γραφὲν τῷ 1885), τὴν «Ἐξομολόγησίν μου», «Σχόλια ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου», τὴν «Σονάταν τοῦ Κροϋτζερ», τὴν «Ἀνάστασιν», τὴν «Γιασνάγιαν-Πολιάνα.»

Τὸ ἔργον, εἰς ὃ ὁ Τολστόη ἀνέπτυξε μετὰ μεγίστης δυνάμεως τὰς ἰδέας του ὑπῆρξε τὸ τελευταῖόν του «Ὁ νόμος τῆς ἀγάπης καὶ ὁ νόμος τῆς βίας», ὅπερ ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον γαλλιστί.

Τὸ χριστιανικὸν δόγμα «ὃ σὺ μισεῖς ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς» καὶ τὸ δῶρον τοῦ «ἔχοντος τοὺς δύο χιτῶνας» εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτὸ λαμβάνουν τὴν μεγαλοπρεπεστέραν ἀνάπτυξίν των.

Βεβαίως ὁ βαθὺς μελετητὴς τῶν δογμάτων τοῦ Εὐαγγελίου, θελήσας τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν του εἰς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν, περιέπεσεν εἰς ἀντιφάσεις τινάς, ζητήσας τὴν πλήρη κατάργησιν παντὸς κοινωνικοῦ θεσμοῦ, εἴτε ἐκ τῶν ἀναγκαίων εἴτε καὶ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος ἐθεώρησεν ἱερούς. Ἠρνήθη τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου, τῆς πολιτείας, τῆς ἰδιοκτησίας καὶ δὲν παρεδέχθη ποσῶς τὴν σκοπιμότητα τῆς ὑπάρξεως προσωπικῆς βουλήσεως. Τοιουτοτρόπως ἐπεζήτησε νὰ διασείῃ οὐχὶ μόνον τὰ κοινωνικὰ θεμέλια, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας.

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΟΥ

ΙΣΘΑΝΟΜΑΙ καθαρὰ τὴν βαθμιαίαν ἐξασθένησιν ἐν ἐμοὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος, ὄχι μόνον διὰ τὸ ἄτομόν μου, τοὺς κόπους μου καὶ τὰς χαράς μου (ὅλα αὐτὰ εὐτυχῶς εἶνε πολὺ μακρὰν καὶ ἀπὸ πολλοῦ θαμμένα), ἀλλ' ἀκόμη διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ μου καὶ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος!

Δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ἐπιδοθῶ, μὲ τὸν ζῆλον ποῦ εἶχα ἄλλοτε, εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, νὰ ἐγκωμιάσω τὴν ἀνάγκην τῆς παιδείας, τῆς λιτότητος, τῆς ἐξαπλώσεως τῆς πτωχείας κλπ. Νομίζω μάλιστα ὅτι γίνομαι περισσότερον ἀδιάφορος διὰ τὸ καλὸν τοῦ κόσμου, διὰ τὸ ζήτημα τοῦ νὰ μάθω ἐὰν τὸ Βασίλειον τοῦ Θεοῦ θὰ πραγματοποιηθῇ ἢ ὄχι εἰς τὸν κόσμον.

Παρατηρήσας τὴν ἀλλαγὴν ταύτην εἰς τὴν ψυχικὴν κατάστασίν μου, ἐσκέφθην νὰ εὕρω τὴν αἰτίαν της καὶ ἔφθασα εἰς τὸ ἑξῆς συμπέρασμα:

Κάθε ἄνθρωπος διέρχεται ἐν τῇ ἠθικῇ ἐξελίξει του τρεῖς φάσεις καὶ παρετήρησα ὅτι ἐγὼ εὑρίσκομαι εἰς τὴν τρίτην.

Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῇ παρὰ διὰ τὸν ἑαυτόν του, κινούμενος ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς κλίσεις του· δὲν σκέπτεται ἄλλο παρὰ νὰ τρώγῃ, νὰ πίνῃ, νὰ διασκεδάζῃ, νὰ ἀποκτᾷ δόξαν καὶ τιμάς. Ἡ ὕπαρξίς του εἶνε ποικίλη καὶ γεμάτη. Ἔτσι ἦτο καὶ ἡ ἰδική μου μέχρι ἡλικίας τριάκοντα ἐτῶν, μέχρι τῆς πρώτης λευκῆς τριχός. Ἄλλοι ἐξέρχονται ἐνωρίτερα ἀπὸ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ζωῆς των.

Ὅταν ἔκλεισε δι' ἐμέ, ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο παρετηρήθη μία ἐνεργητικότης ὑποστηριχθεῖσα διὰ τῆς δημιουργίας λαϊκῶν σχολείων· ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη ἐξεδηλώθη ἤδη προηγουμένως κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἐγωϊστικῆς ζωῆς μου.

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο ἐσβέσθη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ γάμου μου διὰ ν' ἀναφανῇ ἐντὸς ὀλίγου μὲ νέαν δύναμιν, ὅτε ἡ ματαιότης τῆς ζωῆς ἐδῶ κάτω ἀνεπήδησεν ἐνώπιόν μου ἐν ὅλῃ τῇ ἀπελπισίᾳ της. Τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημά μου κατηναλώθη ὁλόκληρον εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς εὐτυχίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὸ Βασίλειον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ ἀγὼν οὗτος ἦτο τόσῳ ἰσχυρὸς καὶ ἐπλήρου τὴν ζωήν μου ὅσον καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ εἶχεν ὁδηγήσει κατὰ τὴν πρώτην ἐγωϊστικὴν φάσιν τῆς ὑπάρξεώς μου.

Τὸν αἰσθάνομαι ἐξησθενημένον σήμερον. Δὲν μ' ἀπορροφᾷ πλέον, δὲν μὲ παρασύρει πλέον καὶ ἠθέλησα νὰ ὑπολογίσω εἰς ποῖον σημεῖον εἶνε καλὴ καὶ γενναία ἡ δραστηριότης, ἡ ὁποία ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῇ πάλῃ των κατὰ τῆς ἀκολασίας, κατὰ τῆς δεισιδαιμονίας καὶ τῶν προλήψεων.

Ἀφοῦ ἐσκέφθην ταῦτα διὰ τὴν νέαν ψυχικὴν κατάστασίν μου, παρετήρησα ὅτι αὕτη στηρίζεται ἐπὶ νέας βάσεως, μελλούσης ν' ἀντικαταστήσῃ τὰς παλαιάς, διότι εἶνε γινομένη ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης, περιλαμβάνουσα αὐτὴν τὴν φορὰν ὁμοίως τὴν ἀτομικὴν εὐτυχίαν μου. Δὲν εἶνε πλέον ὁ διαρκὴς ἀγὼν διὰ τὴν ἠθικὴν τελειότητα. Ὄχι, εἶνε ἐντελῶς ἄλλο πρᾶγμα. Εἶνε ὁ ἀγὼν διὰ τὴν θείαν ἀγνότητα.

Ἡ νέα αὐτὴ ἀρχὴ τῆς ζωῆς ἀπαιτεῖ τὴν διατήρησιν ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἀγνότητι, τοῦ καλοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς ἐνεπιστεύθη· ἀπαιτεῖ νέαν ζωὴν τώρα τὸ καλὸν τοῦτο ἐν τῇ ἀγνότητί του, τείνουσαν πρὸς ζωὴν ἀκόμη καλλιτέραν, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εἶνέ τις ἕτοιμος νὰ περάσῃ κατὰ πᾶσαν στιγμήν. Αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ὁλονὲν κυριευόμενον περισσότερον ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ὁ ὁποῖος ἀντικαθιστᾷ ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ καθιστᾷ τὴν ζωήν μου ποικίλην καὶ γεμάτην ὅσῳ ἦτο κατὰ τὰς προηγουμένας φάσεις.

Ἴσως δὲν ἐκφράζομαι διαυγῶς· ἀλλὰ τὸ αἰσθάνομαι διαυγέστατα· ὅτε ἔχασα πᾶν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀτομικὴν ζωήν μου, ἐνῷ τὸ θρησκευτικὸν ἐνδιαφέρον μου (ἄλλως λεγόμενον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ καλὸν ὅλων) δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐξυπνήσει μέσα μου, ἐτρόμαξα. Ἀλλὰ καθησύχασα, ὅταν τὸ τελευταῖον τοῦτο αἴσθημα ἐγεννήθη. Εὕρισκα τότε ἐν αὐτῷ τὴν προσωπικὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ἀτομικὴν εὐτυχίαν.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ σήμερον, ὅταν ἡ ἐμπαθὴς ἐπιθυμία νὰ καταστήσω εὐτυχῆ τὴν ἀνθρωπότητα ἐξασθενίζει ἐν ἐμοί. Καὶ πολλάκις εἶδος φόβου μὲ κυριεύει, ὡς ἐὰν εὑρισκόμην εἰς ἀπέραντον ἔρημον.

Ἀλλ' ἡ τάσις μου πρὸς νέαν ζωὴν καὶ ἡ προσπάθειά μου νὰ παρασκευασθῶ δι' αὐτὴν, διαδέχεται ἤδη εἰς τὴν ἐξαφανισθεῖσαν ψυχικὴν κατάστασίν μου· ἐγεννήθησαν ἀπὸ ταύτης καὶ εὑρίσκω ἐν αὐταῖς τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν τοῦ μέλους τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας.

Παρασκευαζόμενος διὰ νέαν ζωὴν φθάνω ταυτοχρόνως τὸν παλαιόν σκοπόν· τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦτο μετὰ μεγαλειτέρας βεβαιότητος παρὰ καθ' ὃν χρόνον αὕτη ἦτο ὁ μόνος σκοπός μου.

Ζητῶν νὰ συναντήσω τὸν Θεὸν, νὰ ἐγκλείσω ἐν αὐτῷ τὴν θείαν ἀρχὴν, πραγματοποιῶ ἀσφαλέστερον καὶ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸ προσωπικὸν καλόν. Καὶ τοῦτο πραγματοποιεῖται χωρὶς βίαν, χωρὶς κούρασιν, μὲ τὴν συνείδησιν ἡσυχον καὶ ἐν φαιδρότητι!

Ὁ Θεὸς εἴη μοι βοηθός!

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ—μητέρες τῶν πλουσίων τάξεων ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται, εἶνε εἰς τὰς χεῖρας σας.

Ὄχι ἐκεῖναι αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὸν καλλωπισμόν, εἰς τὴν κόμμωσιν, εἰς τὴν γοητείαν τῶν ἀνδρῶν καὶ παρὰ τὴν θέλησίν των, κατὰ λάθος, μετ' ἀπελπισίας γεννῶσι τέκνα καὶ παραδίδουσι ταῦτα εἰς τροφοὺς, οὔτε ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἐπιδίδονται εἰς διαφόρους σπουδὰς καὶ ὁμιλοῦσι περὶ τῶν κινητηρίων κέντρων ταῦ ἐγκεφάλου καὶ περὶ διαφορικοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπίσης προσπαθοῦσι νὰ ἀποφύγωσι τὴν γέννησιν τέκνων, ἵνα μὴ ἐμποδίζωσι τὴν ἀνοησίαν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσιν ἀνάπτυξιν, ἀλλ' ἐκεῖναι αἱ γυναῖκες—μητέρες, αἱ ὁποῖαι ἂν καὶ δύνανται νὰ ἀποφύγωσι τὴν γέννησιν τέκνων, ἐν γνώσει καὶ μετὰ προθυμίας ὑποτάσσονται εἰς τὸν αἰώνιον καὶ ἀμετάβλητον νόμον, γνωρίζουσιν ὅτι τὸ βάρος καὶ ὁ κόπος τῆς ὑποταγῆς ταύτης εἶνε ὁ προορισμὸς τῆς ζωῆς των, ἰδοὺ αὗται αἱ γυναῖκες—μητέρες τῶν ἡμετέρων πλουσίων τάξεων εἶναι ἐκεῖναι εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων περισσότερον παντὸς ἄλλου κεῖται ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν συμφορῶν αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐπιβαρύνουσιν.

Σεῖς, γυναῖκες—μητέρες, ἐν γνώσει ὑποτασσόμεναι εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, σεῖς μόναι γνωρίζετε ἐν μέσῳ τῆς σημερινῆς δυστυχοῦς, διεστραμμένης, ἀπολεσάσης τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου κοινωνίας, σεῖς μόναι γνωρίζητε τὴν πραγματικὴν ἰδέαν τῆς ζωῆς, κατὰ τὸν θεῖον νόμον, καὶ σεῖς μόναι διὰ τοῦ παραδείγματός σας δύνασθε νὰ ἐπιδείξητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνην τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς, τὴν συνισταμένην εἰς τὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας στεροῦσιν ἑαυτούς. Σεῖς μόναι γνωρίζητε ἐκεῖνον τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν χαρὰν τὴν καταλαμβάνουσαν πᾶν ὄν, μὴ ἀπομακρυνόμενον ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Σεῖς γνωρίζετε τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν σύζυγον, τὴν εὐτυχίαν ἡ ὁποία δὲν τελειώνει, δὲν διακόπτεται, ὅπως ὅλαι αἱ ἄλλαι, ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν νέας εὐτυχίας, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ τέκνον. Σεῖς μόναι ὅταν εἶσθε ἁπλαῖ καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, γνωρίζετε ὄχι τὸν ἀστεῖον καὶ κίβδηλον κόπον, τὸν ὁλοῖον οἱ ἄνδρες τῆς τάξεώς σας καλοῦσι κόπον, ἀλλὰ γνωρίζετε τὸν ἀληθῆ, τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καθωσιαμένον εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ γνωρίζετε καὶ τὰς ἀληθεῖς ἀμοιβὰς τοῦ κόπου τούτου καὶ τὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν οὗτος παρέχει. Σεῖς μετὰ τὴν χαρὰν τοῦ ἔρωτος ἐν ταραχῇ, φόβῳ καὶ ἐλπίδι περιμένετε τὴν βασανιστικὴν κατάστασιν τῆς ἐγκυμοσύνης, ἡ ὁποία κάμνει ὑμᾶς ἀσθενεῖς ἐπὶ 9 μῆνας, φέρει ἡμᾶς εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου καὶ εἰς ἀνυποφόρους ὠδῖνας καὶ πόνους.

Σεῖς γνωρίζετε τὰς συνθήκας τοῦ ἀληθοῦς κόπου, ὅταν μετὰ χαρᾶς ἀναμένετε τὴν στιγμὴν τῶν φοβερωτάτων βασάνων, μετὰ τὰς ὁποίας ἐπακολουθεῖ ἡ εἰς σᾶς μόνον γνωστὴ εὐδαιμονία.

Σεῖς γνωρίζετε τοῦτο, ὅταν ἀμέσως μετὰ τὰς βασάνους ταύτας ἄνευ ἀναπαύσεως, ἄνευ διακοπῆς, ἐπιλαμβάνεσθε ἄλλης σειρᾶς κόπων καὶ βασάνων, τῆς ἀνατροφῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαρνεῖσθε ὑπείκουσαι εἰς τὸ αἴσθημά σας καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιτακτικωτέραν ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὕπνον, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν παροιμίαν εἶνε ἀγαπητότερος καὶ πατρὸς καὶ μητρὸς, καὶ μῆνας, ἔτη δὲν κοιμᾶσθε ἐπὶ ὁλόκληρον νύκτα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ πολλὰς κατὰ σειρὰν ἀλλὰ μὲ αἱμωδιασμένας χεῖρας λικνίζετε τὸ σπαράσσον τὴν καρδίαν σας ἀσθενὲς τέκνον σας. Καὶ ὅταν σεῖς, πράττητε τοῦτο ὑπ' οὐδενὸς μὴ ἐνθαρρυνόμεναι, ὑπ' οὐδενὸς ὁρώμεναι, μὴ ἀναμένουσαι παρ' οὐδενὸς ἐπαίνους ἢ βραβεῖα, ὅταν σεῖς πράττητε τοῦτο ὄχ' ὡς κατώρθωμα, ἀλλ' ὡς ὁ ἐργάτης τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς ὁ ἐρχόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ, αἰσθανόμεναι ὅτι μόνον τὸ καθῆκόν σας ἐπράξατε, τότε γνωρίζετε τί εἶνε ὁ κίβδηλος κόπος διὰ τὴν δόξαν καὶ τί ὁ πραγματικὸς ὁ συνιστάμενος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, ὑποδείξεις τὰς ὁποίας αἰσθανεσθε ἐν τῇ καρδίᾳ σας. Σεῖς γνωρίζετε ὅμι, ἐὰν εἶσθε ἀληθινὴ μήτηρ, εἶνε ἀδιάφορον ἂν βλέπῃ τις τὸν κόπον σας ἢ ὄχι, ἂν σᾶς ἐπαινῇ τις διὰ τοῦτο ἢ ὄχι, γνωρίζετε ἐπίσης ὅτι ἐκεῖνοι διὰ τοὺς ὁποίους κοπιάζετε ὄχι μόνον δὲν θὰ ἀναγνωρίσωσι τοῦτο, ἀλλὰ συχνάκις θὰ βασανίσωσι, θὰ μεμφθῶσιν ὑμᾶς. Καὶ μὲ τὸ ἐπόμενον παιδίον τὸ αὐτὸ πράττετε, πάλιν ὑποφέρετε, πάλιν ὑποβάλλεσθε εἰς τὸν αὐτὸν ἀφανῆ φοβερὸν κόπον καὶ πάλιν δὲν περιμένετε παρ' οὐδενὸς ἀμοιβὴν καὶ αἰσθάνεσθε τὴν αὐτὴν ἱκανοποίησιν.

Ἐὰν εἶσθε τοιαύτη γυνὴ, δὲν θὰ εἴπητε οὔτε μετὰ δύο τέκνα, οὔτε μετὰ εἴκοσιν ὅτι ἀρκετὰ ἐγεννήσατε, ὡς δὲν θὰ εἴπῃ ὁδούτης ἐργάτης ὅτι ἀρκετὰ εἰργάθη, ἐφόσον τρώγει καὶ κοιμᾶται καὶ οἱ μυῶγες αὐτοῦ ζητοῦσιν ἐργασίαν. Ἐὰν εἶσθε τοιαύτη γυνὴ, δὲν θὰ ἀναθέσητε τὴν διατροφὴν καὶ περιποίησιν τῶν τέκνων σας εἰς ξένην μητέρα, ὡς δὲν θὰ δώσῃ ποτὲ ὁ ἐργάτης εἰς

ἄνθρωπον ἄλλον νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἤρχισε καὶ σχεδὸν ἐτελείωσε, διότι διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην περιωρίσατε τὴν ζωήν σας καὶ ἐπομένως ὅσον πληρεστέρα καὶ εὐτυχεστέρα εἶνε ἡ ζωή σας, τόσον περισσοτέρα θὰ εἶνε καὶ ἡ ἐργασία αὕτη Ὅταν λοιπὸν σεῖς εἴσθε τοιαύτη—καὶ τοιαῦται ὑπάρχουσιν ἀκόμη πρὸς εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων—τότε τὸν νόμον τῆς ὑποταγῆς εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τοῦ ὁποίου σεῖς καθοδηγεῖσθε εἰς τὴν ζωήν σας, θὰ ἐμβάλητε εἰς τὴν ζωὴν τοῦ συζύγου σας, τῶν τέκνων σας καὶ τῶν οἰκείων σας. Ἐὰν σεῖς εἴσθε τοιαύτη καὶ ἐξ ἑαυτῶν γνωρίζετε ὅτι μόνον ὁ μετ' αὐταπαρνήσεως, ἀφανής, ἄνευ ἀμοιβῆς κόπος, ὁ μετὰ κινδύνου τῆς ζωῆς, ὁ μέχρι τῶν ἐσχάτων ὁρίων ἐντεινόμενος χάριν τῆς ζωῆς, τῶν ἄλλων εἶνε ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ παρέχων αὐτῷ χαράν, τότε ὁμοίας ἀπαιτήσεις θὰ ἔχητε καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, πρὸς αὐτὸν τὸν κόπον θὰ παροτρύνετε τὸν σύζυγον καὶ κατὰ τὸν κόπον τοῦτον θὰ ἐκτιμᾶτε τὴν ἀξίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸς τὸν κόπον τοῦτον θὰ προετοιμάσητε καὶ τὰ τέκνα σας.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

ὑπὸ **Π. Δ. Παναγοπούλου**

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΝΕΤΙΑΣ*

Βενετία, 10 Ἰουλίου.

Ἀγαπητή μου,

ΙΝΑΙ μερικὰ πράγματα τῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα ὅσον καὶ ἂν θελήσῃ τις νὰ γράψῃ εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν ψυχήν του καὶ ὅσον καὶ ἂν θελήσῃ εἰς τὰς γλωμὰς αὐτοῦ σελίδας πιστὰ νὰ φυλάξῃ μερικὲς φωνὲς τῆς καρδιᾶς του, δὲν φθάνει διὰ τὸν ἄνθρωπον, δὲν ἀνακουφίζει, δὲν παρηγορεῖ. Πολλάκις εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἡ γραφὶς σταματοῦν καὶ ἡ καρδία κουράζεται. Διὰ νὰ ἐλαφρυνθῇ καὶ ξεκουρασθῇ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην μιᾶς ἄλλης ψυχῆς, ἡ ὁποία νὰ τὴν ἐννοεῖ, νὰ τὴν ἀγαπῇ. Διὰ τοῦτο, Ἄννα μου μόλις ἔφθασα ἐδῶ κατὰ τὰς τέσσαρες μετὰ μεσημβρίας, ἀνεπαυθην ὀλίγον καὶ τώρα ἀφιερώνω τὰς πρώτας ὥρας μου εἰς σέ. Ναί, ἡ ψυχή μου ἔχει ἀνάγκην νὰ εἴπῃ εἰς τὴν ἰδικήν σου, ἡ ὁποία τὴν ἐννοεῖ καὶ τὴν ἀγαπᾷ ὅ,τι, ἀπὸ πέντε ἡμερῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν δηλ. τοῦ ταξειδίου μου, ἠσθάνθη καὶ ἐσκέφθη.

Τὸ ταξείδιόν μου αὐτό, θεωρῶ ὡς τὸ ὡραιότερον ἐξ ὅσων ἔχω κάμει ἕως τώρα. Ὁμοιάζει κατὰ τὴν γλυκύτητα τὸν οὐρανὸν τῆς Βενετίας, τὸν ὁποῖον τὴν στιγμὴν ταύτην θαυμάζω ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου μου... Τί ἤρεμος οὐρανός... Λοιπὸν, ἐνθυμεῖσαι τὸ Σάββατον; Εἰς τὴν προκυμαίαν πρὶν σᾶς ἀφήσω ἐφίλησα τελευταῖον καὶ ἔσφιξα εἰς τὴν ἀγκαλιάν μου τὸ μικρόν μου ἀδελφάκι, τὸ ὁποῖον μ' ἐκύτταζε μὲ ἀπορίαν. Γλυκό μου παιδί! Δὲν ἠννόει τίποτε ἀπ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ κακὸ, τὴν ταραχὴν, καὶ φαίνεται ὅτι ἡ θεα τοῦ μεγάλου ἀτμοπλοίου τοῦ Lloyd τὸ ἐτρόμαξεν. Ἐνθυμεῖσαι ὕστερα;... ἔτρεξα γλήγορα εἰς τὴν γέφυρα καὶ σᾶς ἔβλεπα ἀπ' ἐκεῖ, ἕως ὅτου τὸ πλοῖον μας μεγαλοπρεπέστατον, ἐσήκωσε τὴν ἄγκυράν του, ἔστρεψε τὰ νῶτα πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐξῆλθε τοῦ λιμένος μὲ ὑπερηφάνειαν ἀγρίου θηρίου. Σᾶς ἐχαιρέτων ἀκαταπαύστως μὲ τὸ μανδήλι μου, καὶ σεῖς ὅλοι, ἀπὸ τὴν προκυμαίαν ἐκινούσατε τὰ ἰδικά σας.

Ἀκόμη νομίζω ὅτι βλέπω σὲ νὰ κινῇς τὴν ἄσπρην σου ὀμπρέλλα.. Τί συγκίνησις!... πόσα δάκρυα! Σιγὰ σιγὰ ἐξήλθομεν εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν καὶ ὅλοι μαζὺ μετὰ τῆς πόλεως ἐχάθητε ὄπισθεν τοῦ ὁρίζοντος. Ἐγὼ δὲ, ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὴν γέφυραν ἔμεινα σύννους, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ συνταξειδιῶταί μου εὔθυμοι κατῆλθον εἰς τὸ ἑστιατόριον διὰ τὸ ἀπογευματινὸν τσάϊ των. Ἔβλεπον διαρκῶς τὴν πράσινην θάλασσαν, ἡ ὁποία δὲν εἶχε καθόλου εὐχάριστον ὄψιν... καὶ ἐσκεπτόμην πάντοτε σᾶς. Τίς οἶδε πότε πάλιν θὰ ἐπανίδω τοὺς γονεῖς μου, τὰ ἀδελφάκια μου, τοὺς λατρευτούς μου φίλους. Ἐζητοῦσα παρηγορίαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἐκείνη ἀγρίευε.. καὶ ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι ὅτι τὸ πλοῖόν μας δὲν ἔσχιζεν ἥσυχα τὰ μεγάλα κύματα τῆς Μεσογείου. Ἐκάθησα εἰς ἓν θρανίον καὶ ἐσκεπτόμην πάντοτε. Ψυχὴ δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἐπάνω. Διῆλθον ἀπὸ τῆς φαντασίας μου μία πρὸς μία καὶ αἱ δώδεκα ἡμέραι, τὰς ὁποίας διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν ἀγαπητῶν μου κατόπιν ἑνὸς καὶ ἡμίσεος σχεδὸν ἔτους χωρισμοῦ. Μοῦ ἐφαίνετο ὡς ἓν γλυκύτατον ὄνειρον, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς διῆλθε πολὺ, μὰ πάρα πολὺ ταχέως... καὶ τώρα ἔφευγα ἐκεῖ ποῦ μ' ἐκάλει τὸ καθῆκον καὶ ἡ τέχνη, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἐγκαρδίων εὐχῶν ὅλων τῶν λατρευτῶν ψυχῶν, τὰς ὁποίας πρὸ μιᾶς ὥρας εἶχον ἀφήσει εἰς τὴν προκυμαίαν τῆς Ἀλεξανδρείας Μετ' ὀλίγον ὅμως ἤρχισα νὰ κρυώνω. Τὸ πλοῖον ἐκινεῖτο πολὺ δυνατὰ καὶ αἱ ψεκάδες τῶν κυμάτων ἔφθανον μέχρι τοῦ προσώπου μου. Φαίνεται ὅτι τὰ Αἰγυπτιακὰ ἐκεῖνα κύματα μοῦ ἔφερναν διὰ τοῦ λευκοῦ ἀφροῦ των τὰ τελευταῖα φιλήματα τῶν ἀγαπητῶν μου. Καὶ ἐγὼ ἐδεχόμην αὐτὰ ἐν ἐκστάσει. Ἐν τούτοις ἔπρεπε νὰ καταβῶ διότι ὁ ἄνεμος μὲ εἶχε ζαλίσῃ, καὶ ἡ θάλασσα ὁλονὲν ἐδαιμονίζετο. Κατεβαίνω...Τί θέσμα ἐλεεινόν! Ὅλοι οἱ προηγουμένως τόσον εὔθυμοι συνταξειδιῶταί μου, ἐσπαρμένοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τοὺς καναπέδες καὶ τὰς καμπίνας των ὑπέφερον ἀπὸ ναυτίασιν. Τόσον μ' ἐπηρέασε τὸ θέαμα τοῦτο, αἱ φωναί, ἡ κίνησις τῶν ὑπηρετῶν, ὥστε ἤρχισα νὰ κλονίζωμαι καὶ ἐγώ, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν ὑποφέρω ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Προσεπάθησα κλονιζομένη πάντοτε νὰ φθάσω μέχρι τοῦ διαμερίσματος μου. Ἐκεῖ ἄλλη Κόλασις. Ἡ δευτέρα κλίνη τῆς καμπίνας μου ἦτο δοσμένη εἰς μίαν νεαράν κυρίαν, ἡ ὁποία ὑπέφερε φρικτά. Μάτην ὁ ἰατρὸς τοῦ ἀτμοπλοίου διετείνετο ὅτι μόλις περάσῃ ἡ τρικυμία θὰ περάσῃ καὶ ἡ κατάστασίς της. Ἐκείνη ἔκλαιεν, ἐφώναζεν, ἐζήτει βοήθειαν ὡς μικρὸν παιδίον. Ἀπεφάσισα πάλιν ν' ἀνέβω εἰς τὴν γέφυραν, εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα. Ἐξέρχομαι εἰς τὸν διάδρομον. Πῶς νὰ περιπατήσω ὅμως; Δὲν ἠξεύρω καὶ ἐγὼ τί χορὸν ἐχόρευε τὸ «Ilasbourg» μας. Ἔφθασα κακὴν κακῶς εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Ἀδύνατον νὰ προχωρήσω. Ἐστάθην ἕνα λεπτὸν ταλαντευομένη, μὴ γνωρίζουσα τί νὰ κάμω, μὴ βλέπουσα ἐκ τῆς ζάλης. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη πόσον ὑπέφερα ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ τρέμω. ..Καὶ πρὸ δύο ὡρῶν μὲ κατευοδώσατε ὅλοι σας μὲ τόσας εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ ταξειδίου μου!... Κλονιζομένη, εἶχα τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὅτε εἷς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχον ἀντιληφθῇ ὅτι ἐφόρει ἄσπρην ζακέταν μ' ἐπλησίασε καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν ὑποφέρω καὶ ἂν ἔχω ἀνάγκην βοηθείας. Ἐξέλαβον τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ὡς ὑπηρέτην τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ἀπήντησα ἰταλιστί, ὅτι ὑποφέρω ἐλεεινά, ὅτι ἡ κεφαλή μου γυρίζει καὶ ὅτι ἂν θὰ ἔμενα ἐκεῖ θὰ ἐλιποθύμουν. Ὁ νέος μ' ἐβοήθησε νὰ καθήσω, μοῦ ἔδωκε καὶ ἔπιον δὲν ἠξεύρω καὶ ἐγὼ τί καὶ κατόπιν μὲ ὡδήγησεν ὄπισθεν τῆς μηχανῆς εἰς τὸ κέντρον τοῦ πλοίου ὅπου ἡ κίνησις ὀλιγώτερον αἰσθητὴ, ἔμπροσθεν ἑνὸς μεγάλου παραθύρου. Ἀκούμβησα τὴν κεφαλήν μου εἰς τὸν τοῖχον, ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ συνῆλθον ὀλίγον.

Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἡ Θεία Πρόνοια μοῦ ἔστειλεν εἰς μίαν μαύρην στιγμὴν διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ ἦτο πάντοτε πλησίον μου. «Come va?» μὲ ἠρώτα ἀκαταπαύστως. Βεβαίως ἤμην καλλίτερον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν διήρκεσε πολύ. Τὸ πλοῖον ἤρχισε νὰ χοροπηδᾷ χειρότερον καὶ ἐγὼ ἔχασα ὁλοτελῶς τὰς αἰσθήσεις μου... Ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀκόμη δὲν εἶχον ἴδῃ καλῶς, μ' ἐσήκωσε σχεδὸν εἰς τοὺς βραχίονας καὶ εὑρέθην ἐπάνω εἰς τὴν «ταρά-

*) Σ. Π. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐγράφησαν ὑπὸ διακεκριμένης Ἑλληνίδος καλλιτέχνιδος, διαμενούσης ἀπὸ ἐτῶν ἐν Παρισίοις.

Louis Belle

Ἡ ἀκουσία

τσιν» σ' ἕνα κάθισμα, δερομένη ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ τὰ νερὰ τὰ ὁποῖα ἔφθαναν ὡς ἐκεῖ. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ κίνησις μᾶλλον μ' ἐζάλισεν, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνῆλθον. Ὁ καθαρὸς ἀὴρ μ' ἔσωσεν. Τὴν νύκτα ἡ θάλασσα καθησύχασε ἐντελῶς καὶ ἡ Κυριακὴ μ' εὗρε ζωηροτάτην καὶ ἀπὸ τὰς ἐξ τῆς πρωΐας ἐπὶ ποδός. Ἐκάθησα εἰς τὸ βάθρον ἑνὸς παλαιοῦ ἐν ἀχρηστίᾳ τιμονίου εὑρισκομένου εἰς τὸ ἄκρον ὅλως διόλου τοῦ πλοίου, καὶ ἐκεῖ διῆλθον τὰς πρωϊνάς μου ὥρας ἀναγινώσκουσα τὸ «Inconnu» τοῦ Φλαμμαριών. Μὲ διεσκέδαζον τόσον τὰ διάφορα φαντάσματα τοῦ μεγάλου ἀστρονόμου τῆς Γαλλίας, ποῦ ἡ φαντασία μου ἔβλεπεν ἤδη τοιαῦτα ἐξερχόμενα ἐκ τῶν ἀφρῶν τῶν τρελλῶν κυμάτων. Οὕτω τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὡραίου βιβλίου μου ἦλθεν ἡ μεσημβρία, μαζῆ μ' ἕνα ζεστὸν ἥλιον, καὶ ἡ θάλασσα ἤρχισε νὰ μᾶς λυπῆται. Ἔφαγα εἰς τὸ καπνιστήριον πάλιν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν δὲν εἶχεν ἴδῃ οὔτε κατιόν, οὔτε καπνιστάς! Ὅλοι κλινήρεις. Τὸ ἀπόγευμα ἤρχισα νὰ κάμνω γύρους παντοῦ, καὶ μαζύ μ' ἐμὲ «ξεμύτιζαν» ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ οἱ ἄλλοι. Ὁ καιρὸς ἀπεκαθίστατο. Κατέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἐσυντρόφευσα τὴν συνεξειδιώτισάν μου, ἥτις ὑπέφερεν ἀκόμη ὀλίγον. Ἔχει ἡ ζωή, φίλη μου, μερικὰ πράγματα ἀνεξήγητα! Διατί ὅταν ἔδυεν ὁ ἥλιος ὅπισθεν τῶν κατευνασθέντων πλέον κυμάτων, διατί νὰ μελαγχολήσω μέχρι δακρύων; Διὰ μίαν στιγμὴν εἶχα νομίσῃ ὅτι ἡ φύσις μοῦ ἔψιλλεν εἰς τὰ ὦτα μεγαλοπρεπὲς μυστήριον, καὶ ἐν ᾧ δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς μου προσεπάθουν ν' ἀκούσω νὰ ἐννοήσω, αἴφνης ὁ δυνατὸς κώδων τοῦ δείπνου μοῦ διέλυσε τὸ ὄνειρον... Ὁ πλοίαρχος μοῦ ἐψιθύρισε «dopo pranzo l'aspettéró qui» καὶ κατέβη πρῶτος... ἐν ᾧ ἐγὼ ὡς ἠλιθία ἔβλεπον αὐτὸν νὰ φεύγῃ καὶ τὸν ἐξελάμβανον ὡς ἓν ἐκ τῶν φαντασμάτων τοῦ Φλαμμαριών...Μήπως ὀνειρεύομαι; ἐσκεπτόμην... Ὄχι...δυστυχῶς ὄχι...ἦτο πραγματικότης...Ὁ δεύτερος κώδων τοῦ δείπνου μοῦ τὸ ἀπεδείκνυε..Κατέβην καὶ ἐγώ. Ἡ φαιδρὰ ὄψις τῶν ἐπιβατῶν, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν ἤδη νὰ τρώγουν, τὰ δυνατὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα καὶ ἐν γένει ἡ πλήρης ἐκεῖ μέσα εὐθυμία μ' ἐπανέφερεν ὁλοτελῶς εἰς τὴν πραγματικότητα.

Ἔφαγα μὲ ὄρεξιν καὶ εἶπον χίλια δύο εὔθυμα πράγματα μὲ τοὺς συντρόφους τοῦ τραπεζιοῦ. Δὲν ἠξεύρω ποῖος εἶχε στήσῃ ἕνα μεγάλον γραμμόφωνον εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ἑστιατορίου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου, καὶ ὁ κόσμος ἐνθουσιάζετο ἀπὸ τὴν Manon, τὴν ὁποίαν ἔψιλλεν ὁ Caruzo, χειροκροτοῦσε καὶ διέκοπτε τὸ φαγητόν του. Ἐγὼ ὅμως ἔχω ἰδιαιτέραν ἀντιπάθειαν πρὸς τὰ χονδροειδῆ αὐτὰ χωνία, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν θὰ ἠμπορέσουν ν' ἀποδώσουν καθαρὰν τὴν ἀνθρωπίνην φωνὴν, καὶ διὰ τοῦτο μόλις ἐτελείωσα τὸ δεῖπνόν μου ἄφησα τοὺς διαφόρους συντρόφους νὰ χάσκουν πρὸ ἑνὸς δολοφονημένου «Rigoletto» καὶ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας των, διότι τοὺς ἐγκατέλειπον, ἀνέβην εἰς τὴν ταράτσαν τῇ συνωδίᾳ ἑνὸς γέροντος Οὐγγαρέζου. Μοῦ διηγεῖτο διάφορα ἀνέκδοτα τοῦ χωρίου του καὶ τῶν ταξειδίων του, ἐν ᾧ περιεπατούσαμεν ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς γεφύρας. Εὐψυέστατος ἄνθρωπος ὁ γέρων ἐκεῖνος. Μὲ διεσκέδαζε πολύ. Ὅταν ὅμως ἡ ὑγρασία τὸν ἐφόβησε διὰ τοὺς ρευματισμούς του καὶ τὸν ἠνάγκασε ν' ἀποσυρθῇ ἤμην περισσότερον εὐχαριστημένη.

Ἐκάθησα πλησίον τοῦ πλοιάρχου. «Τί ἤτυχη ποῦ εἶνε ἡ θάλασσα ἀπόψε!» καὶ πράγματι ἀπόλυτος γαλήνη ἐβασίλευε παντοχοῦ. Προσήλωσα τὸ βλέμμα εἰς τὸ ἔμπροσθέν μου ἐκτεινόμενον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐκεῖ εἰς μίαν γωνίαν ἐθώπευε τὸ χλωμὸν φῶς τῆς Σελήνης καὶ ἤκουα τὸν φίλον μου. Ὡμίλει διὰ τὴν θάλασσαν, τὸ μεγαλείτερον στοιχεῖον τῆς φύσεως· μοῦ ἔλεγεν ὅτι ἀγαπᾷ αὐτὴν περισσότερον φοβερὰν, ἀγρίαν, ἀπειλητικὴν, καὶ διετείνετο ὅτι ἦτο ἡ πιστὴ σύντροφος τῆς ζωῆς του. Ἦτο, Ἄννα, πράγματι ἕνας ὕμνος θαυμασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπέτεινε πρὸς τὴν σύντροφον τοῦ βίου του, λησμονήσας ὁλοτελῶς τὴν παρουσίαν μου. Ὡμίλει σιγά, πολὺ σιγά. Μόλις ἤκουα. Ἦτο ἀπόλαυσις. Θαρρεῖς ἡ ψυχή του ἤνοιγε τὸν δρόμον διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἰδικήν μου... καὶ ὁ δρόμος ἠνοίχθη ἀμέσως. «Signorina, lei vede quella cosa nera... là giú?»... Ναί... ναί, βλέπω... «La cosa è?» .. Ἡ καρδιά μου ἐκτύπησε καὶ τὸν ἐκύτταξα χωρὶς νὰ εἴπω λέξιν... «E la Grecia. .» ναί, ἦτο ἡ Κρήτη... Ἐσηκώθην, ἐπῆγα εἰς τὰ κάγκελα καὶ ἀκούμβησα τὴν κεφαλήν μου εἰς τὰς χεῖράς μου. Ἡ μέθη μου εἶχε φθάσῃ εἰς τὸ κατακόρυφον. Ὁ φίλος μου ἀνέπνεεν ἡσύχως πλησίον μου καὶ ἐγὼ ἐκύτταζα, ἐκύτταζα πάντοτε ἐκεῖ... καὶ ἔστειλα τοὺς γλυκυτέρους παλμοὺς τῆς καρδιάς μου.«La mia Patria» ἐψιθύρισα... «Parola grave... immensa!» προσέθηκεν ὁ σύντροφός μου βλέπων καὶ αὐτὸς τὸν ἄμορφον ὄγκον ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν ὁρίζοντα. . . .

Ἐμείναμεν πολλὴν ὥραν ἐν ἐκστάσει, μέσα δὲ εἰς τὴν ἔκστασίν μου τὸν ἤκουα μὲ τὴν προηγουμένην γαλήνην του νὰ ψάλλῃ ἄλλον τώρα ὕμνον... ὕμνον πρὸς τὴν Πατρίδα του. Καὶ ἡ Πατρὶς τοῦ φίλου μου ἐπίσης ἦτο ἀθάνατη χώρα. «L'Italia»!.. Πόσα εἴπομεν καὶ οἱ δύο διὰ τὰς ἐνδόξους Πατρίδας μας... τὰς χώρας τὰς ὁποίας εὐγνωμονεῖ ἡ Ἱστορία, τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἐφώτισαν τὴν ἀνθρωπότητα. Πόσον ἠννόουν τὸν θαυμασμὸν του καὶ πῶς ἠννόει τὴν λατρείαν μου! Ἔπειτα οἱ παλμοὶ τοὺς ὁποίους ᾐσθάνθημεν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ ἱερωτέρου αἰσθήματός μας, μᾶς ἔκαμον νὰ θελήσῃ ὁ εἷς νὰ γνωρίσῃ καλλίτερον τὸν ἄλλον. Οὕτω, ὅτε ἔστειλα ἕνα ἐγκάρδιον ἀσπασμὸν εἰς τὴν Κρήτην,ἡ ὁποία ἐφαίνετο ἀκόμη ἐκεῖ κάτω κ'ἐχαιρέτισα τὸν πλοίαρχον καὶ ἀτεσύρθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἐγνώριζον τὴν ἱστορίαν τοῦ φίλου μου. Ἐνόμιζον, Ἄννα μου, ὅτι ἐγνώριζον αὐτὸν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ὅτι εἶχον ζήσει πολὺ μαζύ του, τόσον ἠννόουν κάθε κίνησιν τῆς καρδίας τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου θαλασσινοῦ. Ἡ οἰκογένειά του εὑρίσκετο εἰς Τεργέστην· ἐκεῖ ἐγεννήθη καὶ αὐτός, ἐκεῖ ἀνεγράφη, ἐσπούδασε καὶ ᾐσθάνθη ὅλας τὰς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας τῆς ζωῆς. Ἐκεῖ ἠγάπησε μίαν γλυκυτάτην κόρην, μίαν χαριτωμένην Μαρίαν. Μὲ πόσην δύναμιν μοῦ ὡμίλησε περὶ ἀγάπης! Ἔτρεμε ἡ φωνή του, τὰ δάκρυα ἀνέβλυζον... διεκόπτετο, καὶ πάλιν ἤρχιζε. . . . . Μοὶ διηγήθη κατόπιν πῶς ἡ Μαρία ἠσθένησε καὶ πῶς ὁ ἄγριος πυρετὸς ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἥρπασεν ἀπὸ τὴν ἀγκάλην του... καὶ πῶς σήμερον ὡς μόνην σύντροφον εἰς τὴν ζωὴν, ὡς μόνην παρηγορίαν ἔχει τὴν θάλασσαν, τὴν ἄπειρη θάλασσα ἥτις συχνότατα κλαίει, μουγγρίζει... καὶ πονεῖ μαζύ του...

Ἔκλαυσα πολὺ εἰς τὸ κρεββάτι μου, ἔκλαυσα τὴν κ' ἐγὼ τὴν φίλην τοῦ καλοῦ ἐκείνου νέου, ἡ ὁποία ἀναπαύεται διὰ παντὸς ἐντὸς ὡραίου μνήματος, γεμάτου ἀπὸ ἄσπρα λουλούδια, διότι ἐκεῖνος ποῦ τόσον τὴν ἠγάπησε, μόλις τὸ Loyd τὸν φέρῃ εἰς Τεργέστην, ἀποβιβάζεται ἡσύχως....ἀγοράζει ἄνθη...καὶ πηγαίνει νὰ τῆς διηγηθῇ τὸ ταξειδιόν του, νὰ γελάσῃ μαζύ της, νὰ ζήσῃ ὀλίγον εἰς τὸν Οὐρανὸν μὲ τὴν ψυχήν της.... καὶ ἔπειτα κλαίων νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν του ὅπου εἷς γέρων πατέρας, μία μήτηρ ἀγαπητὴ καὶ λατρευτὰ ἀδέλφια τὸν ἀναμένουν ἐν ἀγωνίᾳ....

Φίλη μου, σ' ἀφίνω πλέον ἀπόψε. Αὔριον θὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Βενετίαν· θὰ σοῦ γράψω τὰς ἐντυπώσεις μου, καὶ τὴν συνέχειαν τοῦ ταξειδίου τὸ ὁποῖον μοῦ παρουσίασεν ἕνα πλᾶσμα τόσον δυστυχὲς καὶ τόσον καλόν. Ἰδοὺ πῶς συναντᾷ τις ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους διὰ μίαν ἡμέραν ἀγαπᾷ, συμπονεῖ, καὶ ἔπειτα ζῇ ἐν τῇ ἀναμνήσει ἑνὸς ἰδιανικοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΟΦΟΣ

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ

Παροιμίαι Κινεζικαί.

Αἱ Κινέζικαι παροιμίαι διακρίνονται διὰ τὴν θυμοσοφίαν των καὶ τὸ πρωτότυπον αὐτῶν καὶ εἶναι κοινόταται εἰς τὰ χείλη τῶν κατοίκων τοῦ Οὐρανίου Κράτους.

Παραθέτομεν μερικὰς, παραλαμβάνοντες ταύτας ἐκ τοῦ «Ἀγγελιαφόρου» τῆς Ρώμης.

— Μὲ τοὺς σοφοὺς πρέπει νὰ ὁμιλῇ τις περὶ βιβλίων, μὲ τοὺς κρεοπώλας περὶ χοίρων.

— Ἀπάτησε τὸν μανδαρῖνον, συμπεριφέρου πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς κτῆνος, ἀλλὰ μὴ τὸν ὑβρίσῃς.

— Ἂν ἐπιθυμῇς νὰ εἶσαι φίλος τῶν φίλων σου, δίδε εἰς αὐτοὺς ἐμπορεύματα ἐπὶ πιστώσει καὶ λησμόνει νὰ τοῖς ζητῇς τὰ χρήματα.

— Μὴ βλασφημῆς μέχρις ὅτου σοῦ λείψουν αἱ εὐπρεπεῖς φράσεις.

— Εἶναι ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κάμνει περιουσίαν, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει δίκην, ἢ ἀρχίζει νὰ κτίζῃ οἰκίαν.

— Κτύπα τὴν γυναῖκά σου μὲ τὴν ράβδον σου ὄχι ὅταν δύνασαι νὰ τὸ κάμῃς, ἀλλ' ὅταν τὸ ἀξίζῃ.

— Εὐκολώτερον δύνασαι ν' ἀποτρέψῃς τὴν βροχήν, παρὰ τὴν μητέρα σου ἀπὸ τοῦ νὰ νυμφευθῇ ἐκ δευτέρου.

— Εὐκολώτερον κυβερνᾷ κανεὶς τὸ κράτος παρὰ τὴν ἰδικήν του περιουσίαν.

— Εὐκολώτερον τὰ καταφέρει κανεὶς μὲ χιλίους δαίμονας παρὰ μὲ τὴν σύζυγόν του.

Ἐκ τῆς τελευταίας παροιμίας ἐξάγεται ὅτι οἱ Κινέζοι, δὲν εἶνε, κατὰ κανόνα, σύζυγοι εὐτυχεῖς.

*

Τὰ χρέη τοῦ Μπαλζάκ.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ μέγας μυθιστοριογράφος Μπαλζὰκ κατεδιώκετο εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν ἀπὸ τοὺς πιστωτάς του.

Ἐν τούτοις ἦτο πάντοτε αἰσιόδοξος καὶ ἐπίστευεν ὅτι θὰ κατώρθωνε νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του μὲ τὰς χιμαιρικὰς ἐργασίας ποῦ ἔπλαττεν ἡ ἀρκετὰ ζωηρὰ φαντασία του.

Τὰ σχέδιά του ὑπῆρξαν πολυάριθμα καὶ κολοσσιαῖα. Κάποτε ἐσκέφθη νὰ μεταβῇ εἰς Σαρδηνίαν καὶ νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα ἐρείπια πολύτιμα ὀρυκτά.

Ἄλλοτε πάλιν ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς φίλους του ὅτι θ' ἀνεχώρει διὰ τὴν Ἀσίαν διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ πάλιν ἀρχαῖα ἐρείπια. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν τὸ ἐκουνοῦσε ποτὲ ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ ὅλα τὰ σχέδιά του κατέληγαν εἰς ἕνα μεγᾶλο μηδέν.

Ὅταν κάποτε ὁ Σιρωδὲν παρέστησεν ἕνα δρᾶμα φέρον τὸν τίτλον «Ἡ ἐκδίκησις», ὁ Μπαλζὰκ ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε τότε πεντάραν εἰς τὴν τσέπην του, μετέβη καὶ τοῦ ἐζήτησε τὸ ἓν τρίτον τῶν ποσοστῶν.

—Γιατί; ἠρώτησε κατάπληκτος ὁ Σιρωδέν.

— Διότι ἔχω δημοσιεύσει πρὸ πολλοῦ ἕνα μυθιστόρημα μὲ τὸν ἴδιον τίτλον.

— Μὰ ἀφοῦ δὲν εἶνε ἡ ἰδία ὑπόθεσις;

— Δὲν ἔχει νὰ κάμῃ. Ἀρκεῖ ὅτι τὰ δύο ἔργα ἔχουν τὸν ἴδιον τίτλον. Θέλω τὰ ποσοστά μου.

— Καλά. Ἔλα αὔριον νὰ τὰ πάρῃς.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Σιρωδὲν παρουσίασεν ἕνα ἔγγραφον εἰς τὸν Μπαλζάκ.

— Αὐτὸ ἐδῶ—τοῦ εἶπε—εἶνε πληρεξούσιον τοῦ φίλου μου Λαμαρουᾶ. Πέντε χρόνια πρὶν γράψῃς ἐσὺ τὸ μυθιστόρημα «Ἡ κόρη τῆς Εὔας» εἶχε γράψει αὐτὸς ἕνα δρᾶμα μὲ τὸν ἴδιον τίτλον.

— Μὰ ἀφοῦ δὲν εἶνε ἡ ἰδία ὑπόθεσις;

— Δὲν ἔχει νὰ κάμῃ. Ἀρκεῖ ὅτι εἶνε ὅμοιος ὁ τίτλος εἰς τὰ δύο ἔργα. Λοιπὸν, ὁ Λαμαρουᾶ μοῦ ἀναθέτει νὰ σοῦ ζητήσω εἴκοσι χιλιάδες φράγκα ὡς ἀποζημίωσιν.

Ὁ Μπαλζὰκ ὑπεχώρησεν ἀμέσως εἰς τὰς ἀξιώσεις του καὶ ἠναγκάσθη παρ' ὅλην του τὴν ἀπενταρίαν νὰ κάμῃ τὸ τρατέζι εἰς τὸν Σιρωδέν.

*

Ὁ θάνατος τοῦ Ναπολέοντος.

Ὁ Γάλλος κ. Παῦλος Φρεμὸ ἀνεκάλυψε ἐσχάτως ἐν Λονδίνῳ σημαντικὴν ἱστορικὴν μαρτυρίαν, φάκελλον ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα κατέλιπεν ὁ Χοῦδσον Λόβε εἰς ὃν ἡ Ἀγγλία εἶχεν ἐμπιστευθῇ τὴν φύλαξιν τοῦ ἐξορίστου Ναπολέοντος. Τὰ ἔγραφα ταῦτα εἶνε ἐκθέσεις δεσμοφύλακος, μέτριαι καὶ ἀδιάφοροι. Ἀλλ' ἡ ταπεινότης καὶ ἡ ξηρότης αὕτη καθιστῶσι τὸ κείμενον ἐξαιρέτως συγκινητικόν. Ἰδοὺ πῶς ἐκτίθεντο ἐκεῖ αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ὁ Ναπολέων δὲν ἠνείχετο τὸν θόρυβον καὶ τὴν ταραχήν. Ἡ ἐλαχίστη κίνησις τοῦ ἐπέφερε λύγγα καὶ τὸν ἐρεθισμόν, τὸν ὁποῖον ἠκολούθει ἄκρα ἀτονία. Πᾶσα ταραχὴ ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὸν ἄμεσον θάνατόν του.

Ὁ κόμης δὲ Μοντολὸν λέγει ὅτι κατὰ στιγμὰς ὁ Ναπολέων ἐφαίνετο διατηρῶν ἀκεραίας τὰς φρένας του καὶ ὅτι κατ' ἄλλας πάλιν στιγμὰς ἔχανε τελείως τὴν κρίσιν καὶ τὴν μνήμην. Ἐπέμενεν ἀρνούμενος πᾶν ὅ,τι προσέφερον αὐτῷ, φάρμακον ἢ τροφήν· ἀνεκίνει πάντοτε τὴν κεφαλὴν λέγων. «Ὄχι, ὄχι» διὰ τόνου ἐπιπληκτικοῦ. Πολλάκις ὁ κόμης προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συναίνεσίν του ὅπως συμβουλευθῶσιν ἄλλους ἰατροὺς, ὡς προέτρεπεν ὁ διοικητὴς της νήσου, ἀλλ' ὁ Ναπολέων τότε ἠρώτα. «Μήπως εἶμαι ἐτοιμοθάνατος;» Εἰς τοῦτο ὁ κόμης ἀπήντα ὅτι ἡ κατάστασίς του δὲν ἦτο ὁπολύτως κρίσιμος, ἀλλ' ὅτι τὸ διάβημα ἀποτελεῖ ἐπωφελῆ προφύλαξιν. Ὁ Ναπολέων ἐπέμενεν ἀρνούμενος. Τὸ πνεῦμά του ἦτο τόσον τεταραγμένον, ὥστε συνέχεε τὰ πάντα.

«Ἐνίοτε, ἐν τούτοις, ἐξηκολούθησεν ὁ κόμης, ἐπανακτᾷ πλήρη τὴν διαύγειαν τοῦ λογικοῦ του. Ἐπὶ παροδείγματι τὴν παρελθοῦσαν ἑσπέραν ἦτο ἐντελῶς ἥσυχος, μὲ παρεκάλεσε δὲ ὅπως φροντίσω νὰ ἐξέλθωσι πάντες οἱ εὑρισκόμενοι ἐντὸς τοῦ δωματίου του καὶ νὰ λάβω γραφίδα καὶ χάρτην, κατόπιν μοὶ ὑπηγόρευσεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν διοικητὴν καὶ μοὶ συνέστησε νὰ τὴν ἀποστείλω εὐθὺς ὡς ἤθελεν ἀφήσει τὴν ἐσχάτην πνοήν...»

Ἡ κατάστασις τοῦ ἐτοιμοθανάτου δὲν ἐπεδεινώθη παρὰ μετὰ τρεῖς ὥρας. Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ δόκτωρ Ἀρνὸτ ἀπέστελε τὰς ἀκολούθους γραμμὰς τὰς ὁποίας ἐχάραξε διὰ μολυβδοκονδύλου.

«Ὁ σφυγμὸς δὲν εἶνε πλέον αἰσθητὸς εἰς τὸ μετακάρπιον, ἡ θερμόιης καταλείπει τὴν ἐπιφάνειαν ἀλλὰ δύναται νὰ ζήσῃ ὥρας τινάς».

Εἰς τὰς πέντε καὶ ἡμίσειαν, ὁ ἰατρὸς ἀνήγγελλεν ἐκ νέου:

«Εἶνε χειρότερα, ἡ ἀναπνοή του εἶνε ταχυτέρα καὶ δυσκολωτέρα.»

Καὶ ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς ἕκτης—στιγμῆς καθ' ἣν ἀκριβῶς ἔδυεν ὁ ἥλιος—ἐλήφθη ἡ ἀκόλουθος λέξις. «Ἐξέπνευσεν».

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ὁ ἐν Παρισίοις Ἕλλην γλύπτης Κ. Δημητριάδης ἔλαβε χρυσοῦν μετάλλιον εἰς τὴν τελευταίαν καλλιτεχνικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας, διὰ τὸ ἐκτεθὲν ἔργον του «L' homme», ἡ δὲ Ἀργεντινὴ Κυβέρνησις ἐζήτησε νὰ ἀγοράσῃ τὸ ἔργον. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην μόνον τρεῖς ἔλαβον χρυσοῦν μετάλλιον. Ὁ ἕξοχος Ἱσπανὸς γλύπτης Μπλάγιε, ὁ κ. Δημητριάδης καὶ εἷς Γάλλος. Εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν ἀπέστειλαν ἔργα οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι Εὐρωπαῖοι καλλιτέχναι.

*

Εἷς Παρισινὸς ἐρασιτέχνης ἔσχε τὴν ὡραίαν ἰδέαν νὰ κάμῃ συλλογὴν ἀπὸ χρωματοπινακίδας, ἃς μεταχειρίζοντο οἱ γνωστότεροι ζωγράφοι ὅλων τῶν ἐποχῶν. Συνέλεξε ἤδη 150 τοιαύτας, μεγάλης ἀξίας, ἀνηκούσας εἰς καλλιτέχνας τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Κέκτηται ἤδη χρωματοπινακίδας τοῦ Corot, τοῦ d'Isabey, τοῦ A. de Neuville, τοῦ Detaille, τοῦ Dujardin-Beaumetz, τοῦ Roussean, τοῦ Doré, τοῦ d'Harpignies.

Καὶ μ'α περίεργος παρατήρησις. Οἱ τοπειογράφοι προτιμοῦν τὰς τετραγώνους χρωματοπινακίδας. Οἱ ζωγράφοι ἱστορικῶν θεμάτων καὶ εἰδογράφοι στρογγύλας. Ὑπάρχουν εἰς τὴν συλλογὴν καὶ χρωματοπινακίδες ἐξ ἀλουμινίου.

Ἐπίσης καὶ ὁ ἔμπορος πινάκων ἐν Παρισίοις Beznheim κέκτηται πολὺ καλὴν συλλογὴν χρωματοπινακίδων μεγάλων ζωγράφων. Τὰς ἔχει ἀνηρτημένας εἰς θήκας ἐκ βελούδου εἰς μίαν αἴθουσαν τῆς πινακοθήκης του.

*

Ὁ Ἀνδρέας Πικὰρ, γνωστὸς κωμῳδιογράφος, ἔδωκεν ἐσχάτως εἰς τὸ θέατρον νέον ἔργον του ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ «Προστάτης».

Ἡ κωμῳδία αὐτὴ εἶνε μονόπρακτος. Πρόκειται δὲ περὶ νεαρᾶς κόρης ἡ ὁποία ἀνακαλύπτει ὅτι ὁ ἐραστής της δὲν εἶνε ἀρκετὸς διὰ νὰ πληροῖ ὅλας τὰς ἀξιώσεις τῆς καρδίας της, διότι ποθεῖ καὶ ὡραῖα φορέματα ὡς καὶ ἄμαξαν, ὁ δὲ φίλος της εἶνε πτωχός. Διὰ τοῦτο χωρὶς νὰ τὸν ἐκδιώξῃ, εὑρίσκει καὶ ἓν πρόσωπον μᾶλλον ἡλικιωμένον καὶ σεβαστόν, τὸν ὁποῖον χειροτονεῖ προστάτην της. Μεταξὺ ἐραστοῦ καὶ προστάτου διαμείβονται χαριέσταται σκηναί.

*

Μόλις ἐτελείωσε τὸ νέον του μουσικὸν ἔργον «Ὁ Ἱππότης τῶν Ρόδων» ὁ Ριχάρδος Στράους ἤρχισε τὴν σύνθεσιν νέου μελοδράματος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Κίρκη».

Ὁ «Ἱππότης τῶν Ρόδων» θὰ παιχθῇ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Δρέσδην κατὰ τὸν Ἰανουάριον

Ὁ Στράους εἶνε ὁ φιλοπονώτερος καὶ παραγωγικώτερος ὅλων τῶν συγχρόνων μουσουργῶν. Γνωρίζει ὅμως καὶ νὰ πληρώνεται μεγαλοπρεπέστατα διὰ τὰ ἔργα του. Ἐσχάτως εἶχε περιπλακῆ εἰς ἔριδα μὲ τὴν διεύθυνσιν τοῦ θεάτρου τῆς Δρέσδης, διότι προέβαλε φοβερὰς ἀξιώσεις διὰ τὴν ἐκχώρησιν τοῦ δικαιώματος τῶν παραστάσεων τῶν ἔργων του.

Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν οἱ μουσουργοὶ ἐκέρδιζον γελοῖα ποσά. Ὁ ἀτυχὴς Μπετόβεν ἐπώλει τὰ ἔργα του εἰς εὐτελεστάτας τιμάς, ὁ δὲ Μπὰχ καὶ ὁ Μόζαρτ δὲν ἐκέρδισαν οὔτε μίαν πεντάραν ἀπὸ τὰς συνθέσεις των.

*

Πρὸ ἡμερῶν ἀπέθανεν ἐν Λονδίνῳ εἷς τῶν μεγαλητέρων ρεπόρτερ-σχεδιαστῶν τοῦ κόσμου, ὁ Μίλτον Πριόρ. Ἤρχισε τὸ στάδιόν του εἰς τὴν «Νέαν Εἰκονογραφημένην» τοῦ Λονδίνου, σχεδιάζων σκίτσα κωμικὰ καὶ ἀγγελίας. Μίαν πρωΐαν κατὰ τὸ 1873 ὁ διευθυντής του τὸν ἔκραξε καὶ τοῦ εἶπε:

—Θέλετε νὰ ὑπάγετε μεταξὺ τῶν Ἀσχάντι; Ὁ πόλεμος κατὰ τῶν ἀγρίων αὐτῶν ἤρχισε καὶ μᾶς χρειάζονται σχεδιάσματα. Ἐπρότεινα εἰς δύο-τρεῖς ἄλλους συναδέλφους σου, ἀλλ' αὐτοὶ ἀγαποῦν πολὺ τὸ σαρκίον των. Πηγαίνετε;

—Πηγαίνω.

Ὁ διευθυντής του, σὶρ Οὐίλλιαμ Ἴνγκραμ, τὸν παρεκάλεσε νὰ μεταβῇ ἀμέσως νὰ παραγγείλῃ μίαν ταξειδιωτικὴν ἐνδυμασίαν καὶ καθὼς ὁ Πριὸρ ἐξήρχετο τοῦ ἐφώναξεν:

—Ἄκουσε! Ἐὰν τυχὸν τραυματισθῇς, κάμε τὰ σχεδιάσματα μὲ τὸ αἷμά σου καὶ θὰ τὰ τυπώσωμεν μὲ κόκκινην μελάνην!

Ὁ Πριὸρ ἀνεχώρησε καὶ ἐξησφάλισε τὴν δόξαν τοῦ θριαμβευτικωτέρου πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ. Ἔλαβε μέρος εἰς 24 ἐκστρατείας, εἰς Τράνσβααλ, Αἴγυπτον, Ἀργεντινὴν, Βερολῖνον, Δανίας, Ἰαπωνίαν. Εἰς τὸ Σουδὰν ὁ Πριὸρ ἔπαθε θραῦσιν τῆς κνήμης του, εἰς δὲ τὸ Ἀμπὸν Κροῦ ἐτραυματίσθη εἰς τὸν πόδα.

Δὲν ἐφοβήθη τὸν κίνδυνον εἰμὴ μίαν μόνην φοράν. Εἶχεν ἴδει τότε καθ' ὕπνους ὅτι παρίστατο εἰς τὴν κηδείαν του. Ἐξυπνήσας ἔντρομος ἔλαβεν ἐπιστολὴν τῆς μητρός του, ἥτις τὸν ἐκέτευε νὰ μὴ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐπίθεσιν πρὸς λύσις τῆς πολιορκίας τῆς πόλεως Ἐνόσυ.

Ὁ Πριὸρ ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τῆς μητρός του καὶ ἐστείλεν ἄλλον σχεδιαστὴν εἰς τὴν μάχην. Ὁ σχεδιαστὴς οὗτος ἐφονεύθη μεταξὺ τῶν πρώτων..

*

Δύο νέα μελοδράματα, ἐπαίχθησαν, ἀπὸ τῆς ἰταλικῆς σκηνῆς ἡ «Σεμίραμις» τοῦ νεαροῦ μαέστρου Ρεσπίγγι ἥτις κρίνεται καὶ ὡς λιμπρέτον καὶ ὡς μουσικὴ μεταξὺ τῶν ἀρίστων ἔργων, καὶ ἡ «Ροζίτα Ἀλικάντη» τοῦ μαέστρου Μπότιο, ἡ ὁποία ἐπίσης ἤρεσε πολὺ ὡς σύνθεσις ἐξόχως μελωδική.

Ἡ «Σεμίραμις» παρασταθεῖσα ἐν Βολωνίᾳ ἐθριάμβευσε. Ὁ συνθέτης ἐκλήθη 13 φορὰς ἐπὶ σκηνῆς.

Ὅ,τι ἰδιαιτέρως ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἶνε ὅτι τὸ δρᾶμα τοῦτο, ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Βασίλισσαν τῆς Βαβυλωνίας, ἀποτελεῖ μίμησιν, κατὰ πρώτην φορὰν ἐκδηλουμένην ἐν Ἰταλίᾳ, τῆς σχολῆς τοῦ Στράους καὶ ὑπὸ ἔποψιν μουσικῆς. Ἔχει τόσα σημεῖα ὁμοιότητος μὲ τὴν «Ἠλέκτραν» καὶ τὴν «Σαλώμην» παὶ εἰς τὴν δραματικὴν κίνησιν καὶ εἰς τὸ χρῶμα καὶ τὸν τρόπον τῆς συνθέσεως, ὥστε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ μελοδράματος στρέφεται καὶ εἰς τὸ νὰ βεβαιωθῇ κατὰ πόσον ἡ τραχεῖα αὕτη γερμανικὴ ἔμπνευσις εἶνε δυνατὸν νὰ τύχῃ εὐμενοῦς καλλιεργείας εἰς τὸ ἰταλικὸν μουσικὸν περιβάλλον τὸ πλῆρες ἁπαλοτήτων καὶ λεπτοτήτων ἡδύτητος.

*

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ» ὁ κ. Λάμπρος διηγήθη τὰ τῆς 100ρίδος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, τοῦ ὁποίου πρῶτον ἐξέθηκε τὴν ἱστορίαν. Εἰσῆλθε κατόπιν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἑορτῶν καὶ παρήλασε πρὸ τῶν ἀκροατῶν ἡ ζωηρόις τῆς Πανεπιστημιακῆς ζωῆς ἐν Γερμανίᾳ ὄχι μόνον τῶν φοιτητῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν καθηγητῶν.

Κατόπιν διηγήθη τὸ εἰδύλλιον καὶ τὸν γάμον τοῦ πρώτου Ἕλληνος Πρυτάνεως Κωνσταντίνου Σχινᾶ μὲ τὴν κόρην τοῦ σοφοῦ φιλέλληνος Σαβινῦ, ἀνεκοίνωσε δὲ ὅτι πρόκειται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν ἀλληλογραφίας των, τὴν ὁποίαν ἀνεκάλυψεν εἰς κάποιον χωρίον τῆς Σαξωνίας.

Ἐκτάκτως καρποφόρος ὑπῆρξεν ἡ πνευματικὴ ἐσοδεία τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1909. Μόνον νέα πρωτότυπα μυθιστορήματα ἐξεδόθησαν 1654. Ἱστορικὰ καὶ βιογραφικὰ βιβλία πρωτότυπα ἐπίσης 588, παιδαγωγικὰ 574, θεολογικὰ 503 καὶ ἐν γένει ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ 1909 ἐκδοθέντων συγγραμμάτων ἀνέρχεται εἰς 5234, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἀναλογοῦν 14 νέα βιβλία καθ' ἑκάστην.

*

Ἐν Λονδίνῳ ἡ ἐκεῖθεν διελθοῦσα δεσποινὶς Εὐγενία Ζωγράφου, διευθύντρια τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ἔκαμεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς αὐτόθι Ἑλληνικῆς Πρεσβείας διάλεξιν περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἑλληνίδος γυναικός. Τὸ ἀκροατήριον ἦτο πυκνὸν καὶ ἐπίλεκτον. Ἐτόνισε τὴν φιλοπονίαν τῆς Ἑλληνίδος, ἐξήρτησεν δ' ἐξ αὐτῆς τὴν ἐθνικὴν ἀνατροφήν.

*

Ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία ἀπένειμε τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς φιλολογίας τοῦ ἔτους τούτου εἰς τὸν Γερμανὸν συγγραφέα Παῦλον Χέϋς, ἑορτάσαντα πρό τινος τὴν ὀγδοηκονταετηρίδα του. Ὁ Χέϋς ἐγνώρισε πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τοὺς Γερμανοὺς εἰς θαυμασίας μεταφράσεις τοὺς Ἰταλοὺς ποιητὰς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, ἀπὸ τοῦ Λεοπάρδη μέχρι τοῦ Καρδοῦτσι.

Διὰ τὴν χημείαν τὸ αὐτὸ βραβεῖον (200,000 φρ.) ἐδόθη εἰς τὸν Otto Wallanch, καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γυτίγγης.

*

Εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον ἔδωσε ἑπτὰ παραστάσεις γνωστῶν ἔργων Γαλλικὴ ὁπερέττα πολυπρόσωπος, μὲ πρωταγωνίστριαν τὴν ὑψίφωνον Αὐγούσταν Πουζὲ καὶ κορυφαίαν τῶν ὀρχηστρίδων τὴν δ. Δυπρέ.

Ἡ κ. Πουζὲ, πρώτη ὑψίφωνος τοῦ θιάσου, εἶνε σοπράνο, ἱκανῆς τέχνης καὶ πολλῆς λεπτότητος Παρισινῆς. Ἤρεσε πολὺ καὶ ὁ βαρύτονος κ. Ντελαῖ. Ἡ δεσποινὶς Blanche Dupré ἐχόρευσε χαριέστατα τὰ ντιβερτισμὰν, δώσασα διὰ τῶν κινήσεών της μίαν ἰδέαν κλασικοῦ χοροῦ. Εἰς τὰς δύο τελευταίας παραστάσεις ἔλαβε μέρος ἡ πρώτη ὑψίφωνος τοῦ Παρισινοῦ θεάτρου «Varietés» κυρία Tariol—Baugé.

*

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ἀπηύθυνεν ὑπόμνημα πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην, ζητῶν ὅπως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπαγορεύσῃ ἐφεξῆς τὴν ἀνάρτησιν εἰς τοὺς ναοὺς ἁγιογραφιῶν, ἐὰν αὗται δὲν κρίθοῦν προηγουμένως ὑπὸ ἐπιτροπῆς καλλιτεχνῶν. Ἡ πρότασις εἶνε ὀρθοτάτη, ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην δ' ἐξαρτᾶται νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς πιστοὺς ἀπὸ θεάματα τερατώδους ἀσχημίας, ὡς εἶνε αἱ περισσότεραι ἁγιογραφίαι, αἱ ὑπὸ ἀκαλαισθήτων καὶ αὐτοδιδάκτων καλογήρων ἢ τινῶν ἀποτυχόντων ὡς καλλιτεχνῶν διαπραττόμεναι. Καὶ διά τινας ἐκ τῶν ἤδη ἀνηρτημένων ἐν Ἀθηναϊκοῖς ναοῖς δέον νὰ ληφθῇ φροντὶς ὅπως ξεκρεμασθοῦν, ν' ἀνατεθῇ δὲ εἰς ἀναγνωρισμένης ἱκανότητος καλλιτέχνας νὰ ἐργασθῶσι νέας.

Ὁ νέος καθηγητὴς τῆς φιλολογίας κ. Σκιᾶς ἔκαμε ἔναρξιν τῶν παραδόσεών του δι' ἐναρκτηρίου λόγου ἐντόνου εἰς ἐννοίας. Θέμα ἦτο ἡ φιλολογικὴ ἐπιστήμη διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἅμα δὲ τὸ πρόγραμμα τῆς μελλούσης διδασκαλίας του. Διέγραψε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, τῶν κλάδων περὶ οὗς αὕτη ἠσχολεῖτο, τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου χάρις εἰς τοὺς σοφοὺς, διετηρήθησαν ὁπωσδήποτε ἐν καλῇ καταστάσει τὰ Ἑλλ. ἔργα, τὰς νέας ἐρεύνας τῶν Εὐρωπαίων, ὡς καὶ τὰς ὠφελείας, αἱ ὁποῖαι ἐξ αὐτῶν προκύπτουν.

Ἐν τέλει ἀνέπτυξε συντόμως τὰ καθήκοντα ἑκάστου φιλολόγου, τὰς γνώσεις, ὧν ἔχει ἀνάγκην καὶ ἐξῆρε τὴν ἐργασίαν τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος, τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἱστορικοῦ αἰῶνος.

*

Ἡ χημικὸς κ. Curie ἔθεσεν ὑποψηφιότητα εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημ'αν τῶν Ἐπιστημῶν καὶ θεωρεῖται βέβαιον ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ.

*

Νέα Παρισινὴ καθημερινὴ ἐφημερὶς «Excelsior» ἐξεδόθη, γενομένη ἀνάρπαστος. Μιμεῖται τὸ «Νταϊλυ-Μαϊλ» ὡς πρὸς τὴν μορφήν. Τὸ α'. φύλλον ἔφθασε νὰ πωληθῇ 2,50 φρ. τὸ ἀντίτυπον, ὡς ἐκ τῆς καταπληκτικῆς του κυκλοφορίας.

*

Εἰς Tuileries τῶν Παρισίων ἀπεκαλύφθη ἀνδριὰς τοῦ Ἰουλίου Φερρῦ, τῆς μεγάλης πολιτικῆς φυσιογνωμίας τῆς τρίτης Δημοκρατίας. Γλύπτης τοῦ ἔργου ὁ Γουσταῦος Michel.

— Εἰς τὸν αὐτὸν κῆπον τῶν Tuileries ἀνηγέρθη μνημεῖον εἰς τὸν Κάρολον Perrault, τὸν περιφανῆ συγγραφέα θαυμασίων καὶ ἐλκυστικῶν διηγημάτων. Τὴν προτομὴν τοῦ συγγραφέως ἐφιλοτέχνησε ὁ γλύπτης Pech.

*

Ἀπέθανεν εἰς Παρισίους ὁ Robert Gangnat, θεατρικὸς κριτικὸς ἄλλοτε τῆς «Matin» καὶ πρωτεργάτης τῆς «Ἑταιρείας τῶν Συγγραφέων». Ὁ Gangnat ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 44 ἐτῶν.

*

Ἀπεβίωσεν ὁ γερουσιαστὴς Ἄγγελος Mosso καθηγητὴς τῆς βιολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Τουρίνου Ἡ ἐπιστήμη ὀπόλλυσι ἕνα τῶν σοφωτέρων αὐτῆς θεραπόντων, ἡ Ἰταλία ἓν τῶν ἐνδοξοτέρων τέκνων της καὶ ἡ ἡμετέρα πατρὶς ἕνα τῶν ἐνθερμοτέρων φίλων της.

Ὁ Ἄγγελος Mosso διανύσας ἤδη ἔνδοξον ἐπιστημονικὸν στάδιον ὡς φυσιοδίφης, κατῆλθεν εἰς Κρήτην ἐλκυσθεὶς ἀπὸ τὴν φήμην τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Μίνωος.

Διαμείνας ὀλίγας μόνον ἑβδομάδας ἐν Κρήτῃ ἐγένετο ἔνθους θαυμαστὴς τοῦ Μινωϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ πεπροικισμένος ὑπὸ ὀξυτάτης ἀντιλήψεως καὶ ἀκαταβλήτου δραστηριότητος ἐγένετο τάχιστα εἷς τῶν σπουδαιοτάτων ἐξερευνητῶν καὶ ἑρμηνευτῶν αὐτοῦ, συγγράψας ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος τὰ ἑξῆς, ὧν τὰ πλεῖστα στηρίζονται ἐπὶ ἰδίων ἐρευνῶν καὶ παρατηρήσεων.

1) Ἐκρομαὶ εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ σί ἐν Κρήτῃ ἀνασκαφαί.

Τὸ βιβλ'ον τοῦτο εἶναι ἡ πληρεστέρα διὰ τὸ κοινὸν περιγραφὴ τοῦ Κρητικοῦ πολιτισμοῦ. Μετεφράσθη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ ἐντὸς διετίας ἐξαντληθὲν ἐξεδόθη ἐκ νέου.

2) Αἱ ἀρχαὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Μεσογείῳ.

3) Τὰ ἀρχαιότατα ὅπλα ἐκ χαλκοῦ καὶ ὀρειχάλκου.

4) Χρῆσις τῶν σπονδυλικῶν ὀστῶν τῶν ἰχθύων ὡς κοσμημάτων ἢ περιάπτων.

5) Κεφαλαὶ τοῦ ἀνθρωπίνου μερικοῦ ὀστοῦ ὡς περιδέραια ἢ περίαπτα.

6) Προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ ἐν Coppa Nevigata.

7) Αἱ νεολιθικαὶ νεκροπόλεις τῆς Molfetta.

8) Προϊστορικαὶ ἀνακαλύψεις εἰς Terlizi.

9) Αἱ ἀρχαὶ τοῦ σιδήρου.

*

Ἐν Βοστώνῃ ἀπέθανεν ἡ ἱδρύτρια τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης Μαίρη Ἔδδυ.

Ἦτο ἡλικίας 89 ἐτῶν, καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας της, πιστὴ εἰς τὰ δόγματά της, δὲν ἐπέτρεψε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ ἰατρός.

Γεννηθεῖσα κατὰ τὸ 1821 ἐκ γονέων Ἄγγλων ἀπόρων καὶ ὑστερικὴ ἐκ κληρονομικότητος, ἔπασχεν ὁραματισμοὺς κατὰ τὴν παιδικήν της ἡλικίαν. Ἡ ὑστερία της, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς γνωριμίας Ἄγγλων καὶ Ἀμερικανῶν θεολήπτων παραδοξολόγων, διεμορφώθη πρὸ τεσσαρακονταετίας καὶ πλέον εἰς τὴν λεγομένην Χριστιανικὴν Ἐπιστήμην, καθ' ἣν ὅλαι αἱ νόσοι προέρ-

χονται ἐξ ἠθικῆς ἐξασθενίσεως καὶ θεραπεύονται διὰ τῆς σιωπηρᾶς ἐπικλήσεως τῆς Θείας 'Αντιλήψεως, ἄνευ τῆς ἀναμίξεως τῶν ἰατρῶν.

*

'Ο κορυφαῖος καὶ δημοφιλέστερος τῶν 'Ελλήνων κωμικῶν, ὁ Κωνσταντῖνος Σαγιώρ, πρὸ πολλοῦ κατάδικος ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, ἀπέθανεν ἐν 'Αθήναις. 'Η ἐξέλιξις τοῦ Σαγιὼρ ὡς ἠθοποιοῦ ὑπῆρξε γοργή. 'Εκ Πατρῶν, ἔνθα ἐγεννήθη, μετέβη εἰς Σμύρνην. 'Εκεῖ τὸν ἐνθυμοῦνται οἱ συνάδελφοί του ὡς τοιχοκολλητὴν προγραμμάτων. Ἔπειτα ἔπαιξεν ἐπευφημούμενος εἰς τὸ ἐκεῖ θέατρον, ὅτε ἔρχεται εἰς 'Αθήνας καὶ ἐμφανίζεται δειλὰ εἰς τὸ θέατρον τῆς Νεαπόλεως. 'Ο Σαγιώρ, ὁ μικροσκοπικός, ὁ ἄγνωστος ἐπεβλήθη ταχύτατα, καὶ κατόπιν εἰς τὴν «Νέαν Σκηνὴν» ἐκυριάρχησεν ὁλοκλήρων θεατρικῶν περιόδων. Κατέστη δημοφιλής, εἰς ὅλους δὲ τοὺς ρόλους ἐγίνετο ἀφορμὴ γελώτων, μ' ὅλην τὴν μονοτονίαν τῆς ἐκφράσεως. 'Ως Πετεινάρης εἰς τὰ «Παναθήναια» ἐδημιούργησεν ἕνα τύπον πολὺ χαρακτηριστικόν, ὅστις ἐστήριξεν ὅλον τὸ ἔργον. 'Αλλ' ἡ μεγαλειτέρα ἐπιτυχία του, εἰς ἣν ἀπέδειξε καλλιτεχνικὸν τάλαντον, ἦτο ὁ «Μπρισαιτώ» 'Εθαυμάσθη ἡ λεπτότης τῆς ἠθοποιίας· ἔπαιξε μὲ φυσικότητα ὡσὰν νὰ προῃσθάνετο ὅτι θὰ ἦτο ἥρως πραγματικὸς τῆς δραματικῆς ἐκείνης περιπετείας, ἣν ἐζωντάνευσεν ὡς πρωταγωνιστὴς ὑποδυόμενος κωμικὸν ἠθοποιόν.'Ιδίως ἐπέτυχεν ὅταν ὑπεκρίθη ἐκεῖνον τὸν ὡραῖον καὶ καλλιτεχνικὸν θάνατον.

'Ο Σαγιὼρ δὲν ἔταμε νέας ὁδοὺς εἰς τὸ θέατρον· ὑπῆρξεν ὅμως εὐσυνείδητος ἐργάτης, κόσμιος καὶ φιλόκαλος. Πολλάκις διὰ τῶν παρεμβαλλομένων κατὰ τὴν παράστασιν ἰδικῶν του ἐπικαίρων εὐφυολογιῶν ἐνίσχυε τὰ ἔργα, προεξοφλῶν τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀκροατηρίου. 'Υπερέβαλε τὸν Παντόπουλον, ὅστις ἦτο ἀρκετὰ χονδροειδὴς εἰς τὰς κινήσεις του, ὑπῆρξε δὲ ὁ διάδοχός του, ὅταν ἐκείνου ἡ φήμη ἐξέλιπε πλέον.

'Ασθένεια ἀπαισία, ἡ φυματίωσις, ὑπενόμευσε τὸν ἀκμαῖον ὀργανισμόν του. Κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ «Μαραθωνείου δρόμου» εἰς τὸ διάλειμμα τῆς β' πράξεως ἔκαμεν αἱμοπτυσίαν. Ἔκτοτε εἶχε καταδικασθῇ εἰς θάνατον ὁ συμπαθὴς πρωταγωνιστής, ὁ ἀφειδὴς χορηγὸς τοῦ 'Αθηναϊκοῦ γέλωτος. 'Απὸ διετίας ἀπέσχε τῶν παραστάσεων, διαμείνας ἐν Αἰγύπτῳ τὸν χειμῶνα πέρυσι καὶ ἐν Κηφισσιᾷ τὸ θέρος. Αἱ τελευταῖαί του ἐμφανίσεις ἐπὶ σκηνῆς ἦσαν μία εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου 'Αθηνῶν, ὅτε ἀπήγγειλε ἕνα ἰδικόν του κωμικὸν μονόλογον καὶ ἡ ἄλλη, πρό τινων ἡμερῶν εἰς τὸν «Παρνασσὸν», ὅτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πριγκηπίσσης 'Αλίκης ἐδόθη, συμπράξει ἐκλεκτῶν 'Αιθίδων, μία προεσπερίς, καθ' ἣν ἀπήγγειλεν ὁ ἴδιος ἕνα μονόλογον, καὶ ἧς αἱ εἰσπράξεις 1300 δρχ. προωρίζοντο διὰ τὰ ἔξοδα ταξειδίου εἰς Davos τῆς 'Ελβετίας πρὸς νοσηλείαν. Τὰ χρήματα αὐτὰ ἐχρησίμευσαν διὰ τὰς δαπάνας τῆς κηδείας του. 'Οξεῖα νεφρῖτις ἐπετάχυνε τὸν ἄλλως ἀναμενόμενον θάνατόν του. Εἰρωνεία τῆς τύχης! Αὐτὸς ὅστις ἐσκόρπισε τόσους γέλωτας, ἐπέπρωτο νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν σκληροτέραν νόσον, πνιγεὶς ἀπὸ κύματα αἵματος.

'Η κηδεία του ἐτελέσθη σεμνοπρεπής, ἀκολουθούντων λογίων καὶ καλλιτεχνῶν. 'Ο κ. Ἄννινος καταθέτων στέφανον ἐκ μέρους τῆς «'Εταιρίας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων» προσεφώνησε, εἰπὼν ὅτι τὰ δάκρυα ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἦσαν «τὰ μόνα δάκρυα τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ζωήν του ἔκαμε νὰ ρεύσωσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἄλλων». 'Εν τῷ ναῷ τοῦ 'Αγ. Κωνσταντίνου ἡ κυρία Εἰρήνη Πολ. Δημητρακοπούλου ἐξεφώνησε σύντομον, ἀλλὰ ποιητικὸν ἐπικήδειον λόγον, ἐν δὲ τῷ νεκροταφείῳ ὡμίλησεν ὁ κ. Ο. Ρουσόπουλος.

★

'Η ἐν Ρώμῃ διαμένουσα καλλιτέχνις δεσποινὶς Μαρία 'Ιγγλέση ἀνέλαβεν εὐγενῶς νὰ ἐπιστέλλῃ ἡμῖν περὶ τῆς ἐκεῖ καλλιτεχνικῆς κινήσεως εἰδήσεις. Δημοσιεύομεν τὴν πρώτην ἀνταπόκρισίν της :

«'Απέθανεν ἐν Ρώμῃ ὁ ἐπιφανὴς Βοημὸς ζωγράφος Benedetti Knuffer, ὅστις ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς του ἐν Ρώμῃ διαμονῆς ἐθεωρεῖτο Ρωμαῖος. 'Απὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκόσμει τὰς ἐκθέσεις τῆς Ρώμης διὰ τῶν θαυμασίων πινάκων του· ἐποίκιλλε τὰς θαλασσογραφίας του μὲ Νύμφας, Σειρῆνας καὶ ἐν γένει θαλασσίας θεότητας. 'Απὸ τοῦ 1883, ὅτε ἐθριάμβευσεν ἐκθέσας ὅμιλον Νυμφῶν ροδοστεφανωμένων ἐν τῇ παραλίᾳ, μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε τὸ τελευταῖόν του ἔργον «Τὸ κῦμα» εἵλκυσε ὅλους τοὺς ἐπισκέπτας τῆς ἐκθέσεως, ὁ Knuffer ἐθριάμβευσε, ἐθαυμάσθη καὶ ἀπέκτησε φήμην μεγάλου καλλιτέχνου ἐν Ρώμῃ. 'Ο καλλιτέχνης οὗτος τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἐναλίων θεαινῶν ἑλκυσθεὶς φαίνεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν Σειρήνων, ηὐτύχησε νὰ εὕρῃ τὴν αἰωνίαν γαλήνην μεταξὺ αὐτῶν, τῶν ὁποίων τὰς ἐξόχους πλαστικότητας τόσον θαυμασίως ἀπεικόνισε. Ταξειδεύων δι' 'Αγκῶνα, ἐπὶ σκοπῷ ὅμως νὰ μὴ φθάσῃ καθότι εἶχε προαποχαιρετίσῃ τοὺς φίλους του δι' ἐπιστολῶν, διέλαθε τὴν προσοχὴν τοῦ πληρώματος ἐν νυκτὶ τρικυμιώδει, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. 'Ως δικαιολογίαν τοῦ ἀπονενοημένου αὐτοῦ κινήματος φέρει ὅτι ἐβαρύνθη τὴν ζωὴν καὶ ἦτο καιρὸς πλέον ν' ἀποθάνῃ. Οἱ ἰδιαίτεροι φίλοι του γνωρίζοντες τὸν ἔρωτα αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀποδίδουν εἰς καλλιτεχνικὴν ὑπερευαισθησίαν τὴν αὐτοκτονίαν του. 'Ο Knuffer διαρκῶς ἐργαζόμενος καὶ εὑρισκόμενος ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τῶν Νυμφῶν καὶ Σειρήνων, ἐδημιούργησε ἐν τῇ φαντασίᾳ κόσμον ἐξ αὐτῶν, ὃν τόσον ἠγάπησε καὶ ἐπόθησεν, ὥστε ἔσπευσε πρὸς συνάντησίν του. 'Ο βίος τοῦ Βοημοῦ ζωγράφου εἶναι παράδειγμα ἐργατικότητος καὶ μετριοφροσύνης. Παρ' ὅλους του τοὺς θριάμβους οὐδέποτε ἐκαυχήθη καὶ ἂν ποτε ἠρωτᾶτο ἂν ἔχῃ τί νέον ἔργον ἀπήντα πάντοτε «Μικρὰ πράγματα.»

'Εξ ἀντιθέτου δέ, ὅσον μετριόφρων ἦτο δι' ἑαυτὸν τόσον ἐχαίρετο διὰ τοὺς θριάμβους τῶν φίλων του, ἀναγνωρίζων καὶ ἀποδίδων ἑκάστῳ καλλιτέχνῃ τὴν ἀξίαν του. Πρὸ τριακονταπενταετίας ἐπεσκέφθη τὴν 'Ιταλίαν, ἣν ἐκ ψυχῆς ἠγάπησε καὶ οὐδέποτε ἐγκατέλειψεν, ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὁπότε χάριν τῶν ἑορτῶν τοῦ 1911, τὸ atelier του κατεδαφίσθη διὰ νὰ δώσῃ θέαν εἰς ἄλλο κτίριον ἀνεγερθὲν χάριν τῶν ἑορτῶν. 'Ο Knuffer τόσον εἶχεν ἀγαπήσῃ τὴν μικρὰν ἐκείνην γωνίαν, ὥστε δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ρώμην, συχνότατα δὲ γράφων εἰς τοὺς φίλους του, ἔκαμνε μνείαν τοῦ atelier του.

'Ιδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ καλλιτέχνου εἶναι ὅτι οὐδέποτε εἰργάσθη ἐκ τοῦ φυσικοῦ· ὅλους του τοὺς πίνακας ἐξετέλει ἐκ μνήμης, μετὰ διαμονὴν ἐν παραλίᾳ πόλει καὶ ἰδίως εἰς τὸ Anzio... Εἰς τὸ θαυμάσιον Caffé Greco διήρχετο τὰς ἑσπέρας του λησμονῶν εἰς μίαν partita reacchi καὶ φίλους καὶ οἰκογένειαν καὶ ἀνάπαυσιν. 'Η 'Ιταλία καὶ ἡ ἰδιαιτέρα του πατρὶς θρηνοῦν τὴν ἀπώλειαν τοῦ καλλιτέχνου καὶ βαθέως φέρουσι τὸ πένθος του

— 'Απεφασίσθη ὅπως παραμείνῃ ἡ Γαλλικὴ 'Ακαδημία ἐν Ρώμῃ ἐπὶ τρία εἰσέτι ἔτη.

'Ο ὑπουργὸς τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Γαλλίας ἐπεθύμει νὰ μετοφέρῃ τὴν σχολὴν αὐτὴν παρὰ τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν, ἀλλ' οἱ καλλιτέχναι καὶ ὁ Κάρολος Duran ἐρρωμένως ἀντέστησαν· ὡς ἐκ τούτου ἐψηφίσθη καὶ πάλιν ἡ ἐπὶ τριετίαν διατήρησις αὐτῆς, διευθύνοντος τοῦ εἰρημένου καλλιτέχνου Duran.

*

'Επίσημοι πληροφορίαι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀγγέλλουν ὅτι ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν γνώμην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὅπως μελετηθῇ τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἐν τῇ 'Εκπαιδευτικῇ Πατριαρχικῇ 'Επιτροπῇ καὶ ληφθῶσι μέτρα κατὰ τῶν μαλλιαρῶν καὶ χυδαϊστῶν.

Συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως συνελθοῦσα εἰς πρώτην συνεδρίασιν ἡ 'Επιτροπὴ τῶν Πατριαρχείων ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος, τοῦ προεδρεύοντος Μητροπολίτου Προκοπίου ἀναγνώσαντος σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ 'Επόπτου τῶν Σχολῶν κ. Σωφρονίου καὶ ἀπαγγείλαντος δριμὺν φιλιππικὸν κατὰ τῶν μαλλιαρῶν, αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ γλωσσικαὶ δοξασίαι τῶν ὁποίων τείνουν εἰς διάσπασιν τῆς ἑνότητος τῶν 'Ελλήνων.

'Η 'Επιτροπὴ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς συνεδριάσεις της καταλήγουσα δ' εἰς ὁριστικὰς ἀποφάσεις θὰ ἀναγγείλῃ ταύτας τῷ Οἰκουμεν. Πατριάρχῃ 'Ιωακείμ.

Τὸ Πατριαρχεῖον ἀφ' ἑτέρου δι' ἐγγράφου του διαβιβασθησομένου εἰς τὴν 'Ιερὰν Σύνοδον τῆς 'Ελλάδος θὰ ἀναγγείλῃ τὰς κατὰ τῶν μαλλιαρῶν ἀποφάσεις καὶ τὰ ληφθησόμενα μέτρα.

*

Εἰς τὸ Μιλᾶνον ἐδείχθη ἐσχάτως κάποια τάσις πρὸς ἀνέγερσιν «οὐρανοξυστῶν» καὶ εἰς μίαν πλατεῖαν τῆς ὡραίας πρωτευούσης τὴν Λομβαρδίας ὕψωσε θρασύτατα τοὺς δεκαπέντε ὀρόφους του ἕνα κτίριον 'Αμερικανίζον.

'Αλλ' ἂν αὐτὰ τὰ ὑψηλὰ προϊόντα τοῦ σημερινοῦ βιομηχανικοῦ πολιτισμοῦ θεωροῦνται θαυμάσια εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τοῦ 'Ατλαντικοῦ, αἱ πόλεις τῆς Εὐρώπης ἔχουν παραδόσεις καλλιτεχνικάς, ἐναντίον τῶν ὁποίων κάθε οὐρανοξύστης θεωρεῖται ὕβρις.

Δι' αὐτὸ καὶ εἰς τὸ Μιλᾶνον, ὅπου τόσα ἐγείρονται μνημεῖα τῆς τέχνης τῆς 'Ιταλικῆς 'Αναγεννήσεως ἐξηγέρθησαν οἱ ἀρχιτέκτονες καὶ πολλοὶ ἄλλοι καλλιτέχναι καὶ ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀνέγερσιν κτιρίων, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος εὑρίσκεται εἰς δυσανάλογον δυσαρμονίαν πρὸς τὸ μῆκος τῆς προσόψεώς των.

*

'Ελήφθη ὁριστικῶς ἡ ἀπόφασις, ὅπως κατὰ τὰς ἐθνικὰς ἑορτὰς ἐν Ρώμῃ κατὰ τὸ 1911 παρασταθῶσι καί τινες ἐκ τῶν κλασικωτέρων ἀρχαίων κωμῳδιῶν καὶ τραγῳδιῶν.

Οἱ κυριώτεροι τῶν ὀργανωτῶν τῶν ἀρχαίων τούτων παραστάσεων εἶνε ὁ θεατρικὸς συγγραφεὺς 'Ιάκωβος Μπόνι καὶ ὁ καθηγητὴς Ἕκτωρ Ρωμανιόλι. Κατ' ἀρχὰς εἶχε γείνῃ σκέψις νὰ δοθοῦν παραστάσεις εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρωμαϊκὴν ἀγοράν, ἀλλ' ἕνεκα διαφόρων δυσκολιῶν ἐπροτιμήθη τὸ Στάδιον.

*

Καὶ ἡ Ρωσσία εἰσῆλθεν εἰς τὴν χορείαν τῶν πολιτειῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναγνωρίζουν, ὅτι ἡ πνευματικὴ ἐργασία ἔχει κάποιαν ἀξίαν.

Τὸ Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας ἐπεκύρωσε τὸ ἄρθρον 35 τοῦ ψηφισθέντος νόμου περὶ πνευματικῆς ἰδιοκτησίας, καθ' ὃ οὐδὲν ξένον ἔργον δύναται νὰ μεταφρασθῇ ἐν Ρωσσίᾳ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ συγγραφέως.

★

'Ο θίασος τῆς Κυβέλης ἐξακολουθεῖ τὰς παραστάσεις του εἰς τὸ Κάϊρον, ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τὴν ἐκλεκτοτέραν μερίδα τῆς ἐκεῖ παροικίας. Εἰς τὰ μέσα Δεκεμβρίου ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, θὰ μεταβῇ εἰς Πάτρας διὰ 15 παραστασεις. Κατὰ τὴν διέλευσιν ἐξ 'Αθηνῶν θὰ δώσῃ εἰς τὸ Βασ. Θέατρον τρεῖς παραστάσεις. Πρώτη θὰ εἶνε τὸ «Σκάνδαλον» τοῦ Bataille.

*

'Εν Νεαπόλει ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια ὑπερμεγέθους μνημείου τοῦ Βασιλέως Οὐμβέρτου ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Βασιλέων καὶ τῶν ὑπουργῶν.

*

'Ο Γεράρδος Χάουπτμαν, οὗ τὸν θάνατον ἀνηγγείλαμεν, ἀναγνωρίζεται ὡς εἷς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων δραματικῶν συγγραφέων τῆς Γερμανίας. 'Εγεννήθη τῷ 1862. Ἔζησε ἀγροτικὴν ζωὴν ὡς νέος. 'Εφοίτησεν εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς 'Ιένης καὶ τοῦ Βερολίνου. Τὰ κυριώτερα ἔργα του εἶνε : Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου— 'Υφανταὶ — Μονήρεις ἄνθρωποι— Χάνελα — ἡ Βουλιαγμένη Καμπάνα — ἡ 'Αμαξᾶς Ἕνσελ — 'Ο πτωχὸς 'Ερρῖκος — Ἔλγκα — ἡ Πίππα χορεύει.

'Εκτὸς τῶν ἀνωτέρω δραμάτων, εἰς ἃ ὁ σοσιαλισμὸς παίζει ἐνεργὸν μέρος, ἔγραψε διηγήματα καὶ ταξειδιωτικὰς ἐντυπώσεις, ἐν αἷς καὶ αἱ «'Εαριναὶ ἡμέραι ἐν 'Ελλάδι».

*

Ηὐτοκτόνησε, συνεπείᾳ ἀνακαλύψεως λογιστικῶν ἀταξιῶν ἐν τῇ διαχειρίσει του, ὁ γραμματεὺς τοῦ Πολυτεχνείου 'Αθηνῶν 'Αριστοτέλης Μαυρίδης. 'Ο Μαυρίδης διετέλει εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ 34 συνεχῆ ἔτη, πάντες δὲ οἱ καλλιτέχναι καὶ μηχανικοὶ ἔτυχον τῆς προστατευτικῆς εὐνοίας του.

★

Ἕνεκα καταγγελίας ἐπὶ παροχῇ ψευδοῦς ἀπολυτηρίου, ηὐτοκτόνησεν ἐν αὐτῷ τῷ ἀνακριτικῷ γραφείῳ ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τμηματάρχης τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας Γαβριὴλ Βυζαντινός.

'Ο Βυζαντινὸς ἐκ Τενέδου ἐλθών, ἀπροστάτευτος, υἱοθετήθη παρά τινος κυρίας, ἐν ᾗ ὑπηρέτει.

'Αλματικῶς ἀνεδείχθη, καταλαβὼν διαφόρους καθηγητικὰς καὶ ὑπηρεσιακὰς θέσεις. Δὲν ἦτο δημιουργικὸς νοῦς, ἀλλὰ τὸν ἐβοήθει πολὺ ἡ εὐρυτάτη μνήμη του.

'Ο Βυζαντινὸς ἦτο καὶ καθηγητὴς τῆς 'Ιστορίας τῆς Τέχνης ἐν τῇ Καλλιτεχνικῇ σχολῇ. Ἦγεν ἡλικίαν 38 ἐτῶν.

★

'Εν Κων)πόλει ἐγένετο ἔκθεσις τῶν ἔργων τοῦ ζωγράφου κ. Κ. Μαλέα. 'Εξετέθησαν 250 περίπου ἔργα. 'Εκρίθησαν εὐμενῶς οἱ πίνακές του «Τὸ ᾆσμα τοῦ 'Ομήρου», ἡ «Μελέτη», «ὁ Τυφλὸς ἐπαίτης», «Μετὰ τὴν χαρὰν», τὰ «Παλαιὰ πράγματα», τὸ «Λυκόφως τῆς ζωῆς», τύποι τινὲς Βεδουΐνων καὶ Σουδανέζων καὶ ἄλλαι σπουδαί του.

*

'Ο κ. Ν. Γεωργαντῆς ἐφιλοτέχνησε τρία νέα ἔργα, ἐν προπλάσμασιν. Τὸ ἕν, ἡ «Βιοπάλη», εἶνε δυνατὸν σκαρίφημα πολυσύνθετον. Εἰς μεγάλα κύματα τοῦ ὠκεανοῦ, συμβολίζοντος τὴν ζωήν, παλαίουν ἄνθρωποι ἀγωνιζόμενοι τὸν ἀγῶνα τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τῆς ἐπικρατήσεως, ἄλλοι ἀπηυδημένοι καὶ ἄλλοι παλαίοντες ἐνῷ εἰς τὴν ὄπισθεν πλευρὰν συμφύρονται τὰ πτώματα τῶν ἡττηθέντων εἰς τὴν βιοπάλην.

Τὸ ἄλλο ἔργον, εἶνε ὁ «Μόχθος». Δύο ἄνδρες προσπαθοῦν νὰ μετακινήσουν ἕνα βράχον, χωρὶς νὰ τὸ κατορθώνουν. Ὅλη ἡ ἔντασις πρὸς ἐπιτυχίαν φανεροῦται εἰς τοὺς προτεταμένους μυῶνας τοῦ γυμνοῦ σώματός των.

Τὸ τρίτον εἶνε διακοσμητικὸν ἀνάγλυφον, ἡ «'Αρμονία». 'Εντὸς μιᾶς λύρας, ὡς ἐν πλαισίῳ, διαφαίνεται ἡ μορφὴ μιᾶς Μούσης, ἥτις ἔχει ἀνοικτὰ τὰ χείλη, ὡς νὰ ἐπτερύγισε μόλις ἐξ αὐτῶν τὸ μέλος. Τὸ τελευταῖον θὰ δωρήσῃ ὁ κ. Γεωργαντῆς εἰς τὸν «Σύνδεσμον τῶν καλλιτεχνῶν».

★

'Ο Μαυρίκιος Μαίτερλιγκ, ὁ γνωστὸς ποιητὴς καὶ μυστικοπαθὴς συγγραφεὺς τοῦ Βελγίου ἔγραψε τὰ ἑξῆς περὶ Τολστόη :

«'Ο Λέων Τολστόη ὑπῆρξεν ὁ μεγαλείτερος καλλιτέχνης τοῦ σημερινοῦ μας πολιτισμοῦ.

«Κανεὶς ἄλλος δὲν ἐξήσκησε πραγματικωτέραν καὶ βαθυτέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ κόσμου. 'Η ἐπίδρασίς του ἦτο κάτι βαθύτερον τῆς ἁπλῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν ἐθίμων, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν σκέψεων τῶν ἀνθρώπων Ἔφθανε μέχρι τοῦ κεντρικοῦ καὶ μυστηριώδους ἐκείνου σημείου τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖον ἐκφεύγει πάσης ἀναλύσεως καὶ μεταμορφώνει βαθμηδὸν τὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν, τὴν ὁποίαν ἡ σκέψις θ' ἀναπνεύσῃ αὔριον.

«'Ολίγοι καλλιτέχναι κατεῖχον τὸ χάρισμα τοῦτο. 'Η

ἐπίδρασις τοῦ Τολστόη, ἀρκετὰ ἀμφισβητήσιμος κατ' ἀρχὰς, κατέστη γενναιόφρων καὶ φιλανθρωπικὴ, μεταβληθεῖσα εἰς εἶδος ἀσθενικοῦ καὶ ἀλλοκότου Χριστιανισμοῦ, διὰ νὰ καταλήξῃ τέλος κατὰ τὰς τελευταίας ἐκφάνσεις της εἰς τὸ ὑψηλότερον ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον τὰ σύγχρονα ἀνθρώπινα πνεύματα θὰ ἠδύναντο νὰ συλλάβουν.»

*

Ὁμὰς εὐγενῶν Ἄγγλων, ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν τύχην τῶν Χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἵδρυσε κομιτᾶτον διὰ τὴν ἀνέγερσιν μνημείου εἰς τιμὴν τοῦ πρὸ καιροῦ ἀποθανόντος αἰδεσιμωτάτου Μάλκολμ Μάκκολ, ἐπὶ 23 ἔτη διατελέσαντος ἐφημερίου τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Ράϊπον.

Τὸ μνημεῖον θ' ἀνεγερθῇ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, τὸ δὲ συσταθὲν κομιτᾶτον, ἀπευθύνει ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι τιμῶντας τὴν μνήμην ἀνδρὸς, ἐπὶ 50 ἔτη ἀγωνισθέντος ὑπὲρ τῶν καταπιεζομένων καὶ ἀδικουμένων χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ οἱ ὁπαῖοι θὰ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ συνεισφέρουν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ μνημείου. Ὁ αἰδεσιμώτατος Μάκκολ εἶνε συγγραφεὺς διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν συγγραμμάτων.

ΠΡΟΕΣΠΕΡΙΔΕΣ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ»

Πόθος πνευματικῆς ζωῆς παρώτρυνε τὴν διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης» ὅπως, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχῶς συμπληρουμένης δεκαετοῦς σταδιοδρομίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως, διοργανώσῃ φιλολογικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς προεσπερίδας καθ' ἑκάστην Πέμπτην εἰς τὰς αἰθούσας αὐτῆς. Ἡ ἀνάγκη στενωτέρου δεσμοῦ, διὰ τῆς ἐπικοινωνίας, τῶν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας ἀσχολουμένων, τῶν ἀτυχῶς ἐν ἀποστάσει βιούντων σήμερον, ὑπῆρξεν ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῶν συγκεντρώσεων αὐτῶν, αἵτινες, ἐπὶ τοῦ παρόντος, θὰ περιορισθοῦν εἰς τὸν κύκλον τῶν συνεργατῶν, ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς αὐτὰς τὰ ἀνέκδοτα πνευματικὰ ἔργα θὰ λαμβάνουν τὸ βάπτισμα τῆς δημοσιότητος, τὰ συμπεράσματα μιᾶς κριτικῆς μελέτης θὰ συζητοῦνται, οἱ δὲ ἐπιδιδόμενοι εἰς τὴν μουσικὴν, φωνητικὴν ἢ ἐνόργανον, θὰ δείξουν τὰς προόδους των.

Οὕτω συνδυάζεται πρὸς τὸ ἔντυπον φύλλον τῆς «Πινακοθήκης» ὁ προφορικὸς λόγος καὶ τὸ ἁρμονικὸν ἀκρόαμα, ἐλπίζει δὲ ἡ «Πινακοθήκη» ὅτι καθιεροῦσα τὰς φιλολογικὰς αὐτὰς καὶ καλλιτεχνικὰς συγκεντρώσεις, παρέχει ἄξιον μιμήσεως ὑπόδειγμα πρὸς ὕπαρξιν μιᾶς ἀνωτέρας ζωῆς καὶ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν κοσμικῇ κινήσει.

*

Αἱ προεσπερίδες ἤρχισαν τὴν 11 Νοεμβρίου, παρισταμένων ἐκλεκτῶν ἀντιπροσώπων τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν.

Πρῶτος, οἱονεὶ πρόσκοπος τῶν μελλόντων νὰ παρελάσωσιν, ὁ διευθυντὴς τῆς «Πινακοθήκης» κ. Δ. Καλογερόπουλος ὡμίλησε περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς σημασίας τῶν προεσπερίδων, ἃς καθιεροῖ, καὶ συγχρόνως ἔδωσε χαρακτηριστικὴν τὴν φυσιογνωμίαν τῶν ἀριστοκρατικῶν παρ' ἡμῖν αἰθουσῶν, αἵτινες διακρίνονται διὰ τὸν πλοῦτον, ὄχι ὅμως καὶ διὰ τὸ πνεῦμα.

Εἰς τὴν εἰκόνα, ἣν ἔδωσε, ἐσφιγμομέτρησε τὴν πρόοδον τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ἣν ἐν τούτοις καθιστᾷ προβληματικὴν ἡ τάσις ἀφ' ἑνὸς πρὸς ψευδεπίδειξιν καὶ ἡ ἀπουσία ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῶν αἰθουσῶν αὐτῆς, τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀφιερωθέντων εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Καλοῦ, ἐν ταῖς τοικίλαις αὐτοῦ ἐκδηλώσεσιν. Ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην ὅπως δημιουργηθοῦν καὶ παρ' ἡμῖν κοινωνικὰ ἔθιμα, ἔχοντα κέντρον τὸ Πνεῦμα, περατῶν δὲ τὴν ὁμιλίαν ἀνέφερε τοὺς μέλλοντας νὰ λάβωσι μέρος ὁμιλητὰς καὶ καλλιτέχνας.

Κατόπιν ὁ κ. Νικ. Σπανδωνῆς, ὁ πολυΐδμων καὶ δεξιώτατος conferencier, ὡμίλησεν ἐπ' ἀρκειὸν διὰ τὰ σαλόνια ἐν γένει ἱστορικῶς, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους μέχρι τοῦ ΙΗ'. εἰς ἃ πλειότερον ἐνδιέτριψε. Ἡ διάλεξίς του, πλήρης εὐφυεστάτων ψυχολογικῶν παρατηρήσεων, ἔθελξε. Ἐν ἐπιλόγῳ μετὰ δηκτικῆς εἰρωνείας ἐσατύρισε καὶ οὗτος τὰς συνήθεις παρὰ τῇ ἀριστοκρατιζούσῃ παρ' ἡμῖν κοινωνικῇ τάξει συναυροίσεις.

Ἡ κ. Ἑλένη Γεωργαντῆ, ἡ διακεκριμένη γλύπτρια, ἔψαλλε μετὰ πολλοῦ αἰσθήματος τὴν Προσευχὴν ἐκ τῆς «Λακμὲ» καὶ τὸν «Γέρω Δῆμον», τὸ γνωστὸν κλέφτικον τραγοῦδι. Ἡ δεσποινὶς Ἰωάννα Κατσαρᾶ, μαθήτρια τοῦ κ. Σοῦλισε, ἐξετέλεσε μετὰ τέχνης ἐπὶ τοῦ τετραχόρδου τὸ «Concert No 22» τοῦ Viotti καὶ τὴν «Berceuse Slave» τοῦ Franz Neruda. Ἡ δεσποινὶς Εὐθαλία Λέκα ἔπαιξεν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου τὴν «Γονδολιέραν» τοῦ Μένδελσον καὶ ὁ κ. Γ. Ἀναστασιάδης ἀπήγγειλε τὴν «Βγενοῦλαν», ἐκ τῶν ὡραιοτέρων δημοτικῶν ποιημάτων, καὶ τὴν «Ἄπιστον» τοῦ κ. Πολέμη.

*

Κατὰ τὴν δευτέραν ἀπογευματινὴν, ἐνδιαφέρουσαν ἐποιήσατο διάλεξιν ἡ κυρία Πετροῦλα Ψηλορείτου, ἡ παλαιὰ τῆς «Πινακοθήκης» συνεργάτις Lalo de Castro, ἥτις ἐγκατασταθεῖσα ἤδη ἐν Ἀθήναις, ἐπαναλαμβάνει τακτικὴν συνεργασίαν ἀρχίζουσα ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους διὰ τοῦ περὶ Τολστόη χρονογραφήματός της. Ἡ κ. Ψηλορείτου ὡμίλησε περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος, ἀσχοληθεῖσα ειδικώτερον εἰς τὸ θέμα ἂν ἡ γυνὴ πρέπῃ νὰ φροντίζῃ μᾶλλον πῶς νὰ φαίνεται ὡραία καὶ ν' ἀρέσῃ ἢ ἂν πρέπῃ νὰ εἶνε ἁπλῶς νοικοκυρά. Μετὰ χάριτος καὶ ἁπλότητος ἐχειρίσθη τὸ ζήτημα κηρυχθεῖσα ὑπὲρ τῆς πρώτης γνώμης, θίξασα ταὐτοχρόνως καὶ τὸ ζήτημα τῆς πνευματικῆς χειραφεσίας τῆς Ἑλληνίδος.

Ὁ ζωγράφος κ. Βανδῶρος διηρμήνευσεν ἐπὶ τοῦ τετραχόρδου τρεῖς ὡραιοτάτας συνθέσεις, τὴν «Romance» τοῦ Svendsen, τὴν «Reverie» τοῦ Schumann», καὶ τὸ «Mort d'Ase» τοῦ Grieg. Ὁ κ. Μαρῖνος Σιγοῦρος ἀνέγνωσεν ἀνέκδοτον ἐκτενὲς ποίημά του «Τὰ δύο ἀδέλφια», τὸ ὁποῖον ἤρεσε πολύ. Ὁ κ. Ναπολέων Λαπαθιώτης ἔπαιξεν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου τὸ «Oisillon» καὶ τὴν «Berceuse» τοῦ Grieg. Ὁ κ. Γ. Ἀναστασιάδης ἀπήγγειλε τρία σατυρικὰ ποιήματα τοῦ κ. Σουρῆ, τὸν «Ἄνθρωπον», τὴν «Γεροντοκόρην» καὶ τὴν «Παπαδιά».

*

Κατὰ τὴν τρίτην προεσπερίδα, ὁ κ. Δ. Καλογερόπουλος ἀνέγνωσε σατυρικὸν σκελάθυρμα ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ἀνεκδότων «Διαλόγων» του, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ φίλημα», ὅπερ ἠρεύνησεν ὑπὸ ἔποψιν ὑγιεινῆς. Ὁ γλύπτης κ. Ν. Γεωργαντῆς ἔψαλλε τὴν aria τοῦ ὑψιφώνου ἐκ τῆς «Δημιουργίας» τοῦ Χάϋδν, συνοδευούσης ἐπὶ κλειδοκυμβάλου τῆς κ. Αὔρας Θεοδωροπούλου. Ἡ δεσποινὶς Μαρία Μαλανδρίνου ἔπαιξεν ἐπὶ κλειδοκυμβάλου δύο σονάτες τοῦ Μόζαρτ, ἡ δὲ δεσποινὶς Ξαβερία Κανελλοπούλου ἀπήγγειλε λίαν ἐπιτυχῶς τὸν «Ἐσταυρωμένον» ποίημα καλλιτεχνικῆς ὑποθέσεως τῆς δεσποινίδος Κρυσταλλίας Χρυσοβέργη καὶ τὸ «Λάφυρον» τοῦ κ. Πολέμη.

*

Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ταύτας πάντες οἱ λαβόντες μέρος, κυρίαι καὶ κύριοι, ζωηρῶς ἐχειροκροτήθησαν, ὀφείλονται δ' αὐτοῖς χάριτες διότι διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς συμμετοχῆς των συνετέλεσαν ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ ἰδέα τῆς «Πινακοθήκης».

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὁ ἐν Μυτιλήνῃ τέως γυμνασιάρχης κ. Ἰω. Ὀλύμπιος ἐξέδωκεν ὀγκωδέστατον ἐξ 628 σελίδων σύγγραμμα, τὸν α'. τόμον περὶ τῆς **Φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος,** εἰς σύστημα ἑρμηνευομένης. Ὁ α' τόμος, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ ἓν πέμπτον τῆς ὅλης συγγραφῆς, περιλαμβάνει τὴν διαλεκτικὴν τῶν Ἰδεῶν, ἤτοι τὴν καθαρὰν ἰδεολογίαν. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Ὀλυμπίου, ἐμβριθὴς καὶ εὐσυνείδητος, εἶνε καρπὸς πολυχρονίων μελετῶν. Ὁ β'. τόμος περιέχων τὴν Διαλεκτικὴν ὀντολογίαν εἶνε τελείως ἕτοιμος πρὸς ἔκδοσιν. Διὰ τῆς ἐπιμόχθου ταύτης συγγραφῆς ὁ διακεκριμένος φιλόλογος ἐμφανίζει εἰς κάλλος γνωσίως ἑλληνικὸν τὴν ὑπάτην μορφὴν τοῦ μεγίστου τῶν Ἰδεολόγων, ὅστις ἔδωσε τὴν λαμπροτέραν μορφὴν τῆς φιλοσοφίας, ἐξ ἧς κατεσκευάσθησαν ἔκτοτε ἄπειρα ἐκμαγεῖα κατ' ἀπομίμησιν. Ἐννοεῖ τις πόσον δύσκολον ἦτο νὰ συστηματοποιήσῃ τις καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος ἀρτίαν, εὐτυχῶς ὅμως τὸ δεινὸν ἐπιχείρημα ὅπερ ἀνέλαβεν ὁ κ. Ὀλύμπιος δεξιῶς ἐχειρίσθη. Ἡ τεχνικὴ σύνθεσις τοῦ συγγράμματος καὶ ἡ οἰκονομία εἶνε ἀξιοθαύμαστος. Ἑρμηνεύει ὁ συγγραφεὺς κατὰ τρόπον ἄριστον τὸ Πλατωνικὸν σύστημα. Μετὰ τὴν Γενικὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ δόγματα τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ἐρευνᾷ ὁ συγγραφεὺς τὴν ἰδέαν ἐν τοῖς διαλόγοις, τὴν διαλεκτικὴν τοῦ Ἀληθοῦς καὶ τοῦ Καλοῦ (περὶ Ἔρωτος, Τέχνης, Θεοῦ), τὴν διαλεκτικὴν ἰδεολογίαν, τὴν διαλεκτικὴν γνωσιολογίαν (Αἴσθησις, Δόξα, Διάνοια, Νόησις). Τὸ ἔργον τοῦ κ. Ὀλυμπίου σημειοῖ περιφανῆ πρόοδον εἰς τὰς τόσον σπανίας παρ' ἡμῖν φιλοσοφικὰς μελέτας.

*

Πρῶτον ἐφέτος ἡμερολόγιον ἐκυκλοφόρησε τὸ «**Μικρασιατικόν**» τῆς δεσποινίδος Ἑλένης Σβορώνου, κατόμεστον ἐξ ὅλης ἀξιαγνώστου καὶ μετ' ἐπιμελείας συνηρμολογημένης. Μεταξὺ ἄλλων δημοσιεύονται ἐν αὐτῷ, μελέτη τοῦ ἀρχαιολόγου κ. Ἰω. Σβορώνου περὶ Ἰατρικοῦ Θαύματος τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἓν ἀρχαῖον διήγημα τοῦ κ. Μπροῦδερ, μελέτη περὶ τῆς Καστρησίου ὑπὸ τῆς κ. Ἀλιμπέρτη, περὶ Κελοσσαίου ὑπὸ Κ. Καιροφύλα, περὶ τῆς ἡρωΐδος Ἑλένης τοῦ Σαίξπηρ ὑπὸ Α. Κουρτίδου, περὶ Λασκαράτου ὑπὸ Δε Βιάζη, (ὅστις προτείνει τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ ποιητοῦ ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἥτις συμπληροῦται τῇ 1 Μαΐου 1911) μελέται τῶν κ.κ. Φραγκιᾶ, Ἀννίνου, ἡ ἐνδιαφέρουσα μετάφρασις περὶ ἠθικοῦ ἐκφυλισμοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀξιώτου, οἱ «Πιερρότοι» μετάφρασις μελοδραματίου ὑπὸ τῆς Ρεβέκκας, Στὸ Χωριὸ, σατυρικὸν διήγημα τοῦ κ. Σταματίου, ἡ ἐγγονὴ τοῦ Διονύσου διήγημα τῆς κ. Ἀλεξανδρίδου καὶ ἕτερον ἡ Νύφη τοῦ ἀγγέλου ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Χρηστοβασίλη, ἡ «Καλλιτέρα λύσις» δραμάτιον τοῦ κ. Δελῆκατερίνη, σκαλάθυρμα περὶ φιλήματος ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, ἡ Σονάτα - Ὅλεθρος (φιλοσοφικαὶ σκέψεις) τῆς κ. Παναγιωτάτου, ὁ Παπᾶ - Παρθένης διήγημα ὑπὸ τῆς Σιβύλλης, ποιήματα τῆς ἐκδότιδος δεσπ. Ἑλένης Σβορώνου κ.λ.π. Εἰς τὸν ἐφετεινὸν τόμον συνεχίζεται τὸ λεύκωμα τῶν Ἑλληνίδων καλλιτεχνίδων, ὅπερ οὕτω συμπληροῦται.

*

Αἱ ἀσθένειαι τῆς Βουλήσεως. Ἡ Ψυχολογία στηριζομένη ἐπὶ τῆς φυσιολογίας, ἀπὸ ταύτης ἀπορρέουσα καὶ εἰς αὐτὴν καταλήγουσα, ἔκαμε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους μεγίστας προόδους. Τὰ αἰσθήματα, τὰ συναισθήματα, αἱ ἀρεταὶ, τὰ ἐλαττώματα, ἐξεταζόμενα ὑπὸ τὸ ἰσχυρὸν τῆς βιολογίας φῶς, διηκρινίσθησαν καὶ ἐξηκριβώθησαν ὡς ἀποτελέσματα τῆς ἐγκεφαλικῆς καὶ καθόλου τῆς νευρικῆς ἐνεργείας τοῦ ὀργανισμοῦ, κατενεμήθη δὲ ἡ ἐκ τούτων εὐθύνη εἰς τὴν κληρονομικότητα, εἰς τὸ περιβάλλον καὶ εἰς τὸ ἄτομον. Ἡ Ψυχολογία τοιουτοτρόπως, κλάδος τῆς μεταφυσικῆς πρότερον, εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὸν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Εἷς ἐκ τῶν νεωτέρων ἐπιστημόνων καὶ φιλοσόφων κυριώτατα συντελέσας εἰς τοῦτο εἶνε ὁ Ριμπῶ, ὁ μέγας Γάλλος ψυχολόγος. Καὶ ἓν τῶν σπουδαιοτέρων αναφορικῶς με τὸ θέμα τοῦτο συγγραμμάτων του εἶνε «Αἱ ἀσθένειαι τῆς βουλήσεως» ἐν ᾧ διερευνῶνται αἱ λειτουργίαι τοῦ ὀργανισμοῦ, αἱ καταρτίζουσαι τὴν βαῶλησιν καὶ καταδεικνύονται αἱ νοσηραὶ αὐτῶν ἀτέλειαι, αἱ προκαλοῦσαι τὰς διαφόρους ἀσθενείας τῆς βουλήσεως, συνάμα δὲ παρέχονται εὐρύταται σχετικαὶ κοινωνιολογικαὶ ἀντιλήψεις. Τὸ τόσῳ πολύτιμον ἔργον τοῦ Ριμπῶ κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Πέτρου Ψηλορείτη, ὅστις μετεχειρίσθη γλαφυροτάτην καθαρεύουσαν, ἐξεδόθη ἤδη εἰς τὴν «Φιλοσοφικὴν—Κοινωνιολογικὴν—Ἐπιστημονικὴν βιβλιοθήκην» Φέξη.

*

Π. Βρέϊλα Ἀρμένη. «**Στοιχεῖα θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς Φιλοσοφίας**», ἐν Ἀθήναις. Εἰς τὴν σειρὰν τῆς «Φιλοσοφικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς βιβλιοθήκης Γ. Φέξη» ἐξεδόθη πολύτιμον ἔργον τοῦ Νεοέλληνος φιλοσόφου Βραΐλα, ἐν τῷ ὁποίῳ περιλαμβάνονται περιληπτικῶς τὰ κυριώτερα τῶν μεταφυσικῶν συστημάτων τῆς φιλοσοφίας, διερευνῶνται καὶ καθορίζονται ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως ἡ ψυχολογία καὶ ἡ ἠθικὴ, διευκρινίζονται οἱ τρόποι καὶ οἱ νόμοι τῆς ποιήσεως, τῆς ζωγραφικῆς, τῆς γλυπτικῆς καὶ καθόλου τῆς καλλιτεχνίας ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τῶν θεωριῶν τοῦ Κάντ καὶ τοῦ Ἔγγελ. Τὰ ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας πρακτικὰ πορίσματα, ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν τοῦ ἀτόμου, διατυπούμενα σαφῶς καὶ μεθοδικῶς καθιστῶσι τὸ ἔργον λίαν ὠφέλιμον καὶ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως, ἄξιον δὲ ἀναγνώσεως ὑπὸ εἰσδήποτε ἀναπτύξεως ἀνθρώπων.

*

Ἀπὸ τὰς ἀρίστας τραγῳδίας τοῦ Εὐριπίδου λόγῳ τῆς τεχνικωτάτης οἰκονομίας καὶ τῆς φυσικῆς ἀκολουθίας τῶν μερῶν της εἶνε αἱ «**Βάκχαι**», ὧν ὁποίων ὑπόθεσις εἶνε ἡ τιμωρία τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν παρεξήγησιν καὶ τὴν ὀλιγωρίαν των πρὸς τὰ θεῖα.

Τὰ χορικὰ τῆς τραγῳδίας ταύτης διαπνεόμενα ἀπὸ ἰσχυρὸν κλονισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον μὲ λαμπρότατα χρώματα εἰκονίζεται ὅλη ἡ θαυμασία Ἑλληνικὴ παραδοσις περὶ τοῦ θεοῦ Διονύσου, κρίνονται ὡς τὰ καλλίτερα τοῦ μεγάλου τραγικοῦ.

Τὰς «Βάκχας» εἰς ὡραιοτάτην φιλολογικὴν μετάφρασιν ἀπέδωκεν εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν ἐμμέτρως ὁ ποιητὴς κ. Κ. Βάρναλης, ἐξέδωκε δὲ εἰς τὴν «Βιβλιοθήκην τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων» ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Γ. Δ. Φέξη.

*

Ἡ **Ἐπαύριον τοῦ Θανάτου.** Ἀπολογία ἐπιστημονικὴ τοῦ Θεϊσμοῦ καὶ ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως ζωῆς μετὰ θάνατον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς σημερινῆς γνώσεως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ πολύκροτον ἔργον τοῦ Φιγκιὲ «Ἡ ἐπαύριον τοῦ θανάτου». Εἶνε γραμμένον μὲ ἀκλότητα ἐννοιῶν, ἐμψυχούμενον ἀπὸ ποιητικὴν πνοήν, μεστὸν ψυχολογικῆς ἀναλύσεως, κυρίως δὲ ἑρμηνευτικὸν τῶν γνώσεων ἀστρονομίας, φυσικῆς, χημείας κλπ. συσχετιζομένων μὲ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπόστασιν καὶ διατεταγμένων τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ ἀποδεικνύουν ἐναργέστατα ὅτι δὲν εἶναι τι παροδικὸν καὶ ἀποσβεννύμενον διὰ τοῦ θανάτου ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' αἰώνιον καὶ συναρὲς πρὸς τὴν θείαν ὑπόστασιν. Καὶ ἡ ἔκδοσίς του, ἀνεξαρτήτως δοξασιῶν, ἐκρίθη ἐν Γαλλίᾳ ὡς μεγάλη συμβολὴ εἰς τὰς θεϊστικὰς θεωρίας, ἔσχε δὲ μεγίστην πανταχοῦ ἐπιτυχίαν. Τὸ ἔργον μεταφρασθὲν καλλιλογικῶς ὑπὸ τοῦ κ. Α. Πολυμέρη ἐξεδόθη εἰς τὴν «Φιλοσοφικὴν καὶ Κοινωνιολογικὴν βιβλιοθήκην» Φέξη.

*

Ἐκ τῶν δραματικωτέρων τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου εἶνε ἡ «**Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις**», τῆς ὁποίας ὁ μῦθος ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ὁ ἀδελφὸς τῆς ἡρωίδος Ὀρέστης μετὰ τοῦ φίλου του Πυλάδου συναντᾷ εἰς τὴν χώραν τῶν Ταύρων τὴν Ἰφιγένειαν, ἀφοῦ καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἐρινύων διὰ τῆς μητρός του τὸν φόνον περιεπλανᾶτο οἰκτρὸν θῦμα τῆς εἱμαρμένης. Ἐκεῖ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχε καταφύγῃ ἵνα πρὸς ἐξιλασμόν του μεταφέρῃ ἐκεῖθεν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος εἰς Ἀθήνας. Ἡ συνάντησις τῶν δύο ἀδελφῶν ἀποτελεῖ τὸ τραγικὸν κορύφωμα τοῦ ἔργου, εἶναι δὲ μία τῶν παθητικωτέρων σελίδων τοῦ μεγάλου τραγικοῦ. Ἡ λύσις διὰ τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ δίδει αἴσιον εἰς τὸ δρᾶμα τέλος. Τῆς Ἰφιγενείας ὡραίαν ἔμμετρον μετάφρασιν, φιλολογικῶς δὲ ἀκριβῆ, ἐξεπόνησεν ὁ κ. Ν. Κυπαρίσσης, ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ «Βιβλιοθήκῃ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων» Γ. Φέξη.

*

Τοῦ Ἔμερσον, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ περιφανέστερος ἀντιπρόσωπος ἐν Ἀμερικῇ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἣν ἵδρυσεν ἐν Εὐρώπῃ ὁ Κάντιος, ἓν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἔργα του, τὰ «**Λόγια τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἀγάπης**» μετέφρασε δεξιώτατα καὶ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ἀλλὰ καὶ ἁπλότητος ὁ ἐν Κων)πόλει λόγιος ἰατρὸς κ. Θεόδ. Φλωρᾶς. Ὁ Ἔμερσον διὰ τῶν δοκιμίων του καὶ τῶν δημοσίων μαθημάτων ἐπέδρασε πολὺ ἐπὶ τῆς πατρίδος του, σημειώσας νέαν ἐποχήν.

Ὁ Ἔμερσον ὁμοιάζει εἰς πολλὰ μὲ τὸν Νίτσε ἰδίως κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν τῶν ἔργων των, διότι ἀμφότερα ἔχουν ὕφος πλῆρες ἐξάρσεων καὶ εἰκόνων. Τὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου εἶνε: Ψυχὴ τοῦ κόσμου.— Ἀγάπη.— Δύναμις.— Φιλόσοφος.— Ἀναμορφωτής.— Ὀνειροπολήσεις.

*

Τὰ χημικὰ λιπάσματα, ὑπὸ Ρ. Δημητριάδου. Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων. Σελ. 96. Λεπτὰ 60. — Εἶνε γνωστὸς ὁ κ. Δημητριάδης ὡς ὁ εὐγλωττότερος, εὐφυέστερος καὶ δραστηριώτερος τῶν γεωπόνων μας. Τὸ βιβλίον του εἶνε χρησιμώτατον διὰ τὰς γεωργικὰς τάξεις, αἵτινες ἔχουν πολλὰ νὰ ὠφεληθοῦν ἐκ τῆς καταλλήλου χρησιμοποιήσεως, ὅπως ὑποδεικνύεται ἐν τῷ βιβλίῳ, τῶν χημικῶν λιπασμάτων, ὧν ἡ δύναμις εἶνε θαυματουργὸς καὶ πλουτοφόρος.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«**Αἱ Μοῦσαι**». Διὰ τοῦ ἄρτι ἐκδοθέντος φύλλου τὸ ὑπὸ τοῦ ἱστοριοδίφου κ. Λεων. Ζώη διευθυνόμενον φιλολογικὸν περιοδικὸν τῆς Ζακύνθου εἰσῆλθε εἰς τὸ 11ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως.

*

Λογραφία. Τόμ. Β'. Τεῦχος Β—Γ. Ἐκ τῶν περιεχομένων: Λαογραφία τῆς Μακεδονίας, ὑπὸ Ν. Πολίτου.—Ἡ Ἁγία Ἑλένη εἰς τὴν Κύπρον, ὑπὸ Σ. Μενάρδου. — Κεφαλλήνων βαπτιστικὰ ὀνόματα.— Συλλογὴ παροιμιῶν τοῦ Ζαγορίου.—Κυθηραϊκὰ αἰνίγματα. —Τρία παραμύθια Αἰτωλικά.—Κουτσοβλαχικὴ λαογραφία.

*

Le Catholique. Revue mensuelle. Bruxelles. Ἔτος Α'. τεῦχος Β'. Ἐκ τῶν περιεχομένων: Le culte des images.—Pie IX.—Tolstoi.—Joseph de Maistre.— Rubens et l'Art religieux κ.λ.π.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ:

Οἱ ἐν Σύρῳ κ.κ. Σ. Φραγκούλης καὶ Γ. Ἀνδρεάδης ἀγγέλουν τὴν ἔκδοσιν «Ἡμερολογίου τῆς Σύρου» τοῦ 1911.

*

Οἱ ἐν Ἡρακλείῳ κ. κ. Σ. Ξανθουδίδης ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ Σ. Ἀλεξίου διευθυντὴς τῆς «Ἑβδομάδος» παρασκευάζουσι κριτικὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἐρωτοκρίτου. Ὡς βάσιν ἔλαβον τὸ κείμενον τοῦ ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσείῳ χειρογράφου, ἀλλ' ἐπιμελῶς θὰ παραθέσωσι καὶ πάσας τὰς διαφόρους γραφὰς οὐ μόνον τῆς δευτέρας ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεως (1737) ἥτις εἶνε ἡ σχετικῶς ἀρίστη, ἀλλὰ καὶ τῆς πρώτης (1713) ἧς τὸ μοναδικὸν ἀντίτυπον εὑρίσκεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτοῦ κ. Γενναδίου. Ἡ ἔκδοσις θὰ πλουτισθῇ δι' εἰσαγωγικῆς μελέτης, κριτικῶν καὶ ἑρμηνευτικῶν σημειώσεων καὶ πληρεστάτου γλωσσαρίου.

*

Ἀγγέλλεται ἡ κατὰ τὸν προσεχῆ Φεβρουάριον ἔκδοσις ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ «Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Ἡμερολογίου», ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Θυσέως Λαμπρίδου. Θὰ περιέχῃ ἑλληνικὰ διηγήματα, μυθιστόρημα ἑλληνοαμερικανικῆς ὑποθέσεως ὁ «Ξενητεμένος», ποιήματα πατριωτικά, χρονογραφήματα, περιγραφὰς ἑλλ. ὑποθέσεων, σατυρικὰ ἄρθρα, ἐπιστημονικὰ κ. λ. π. Συνεργάται ἐξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Λάσκαρης, Πώπ, Βῶκος, Νιρβάνας, Στρατήγης, Παλαμᾶς, Καλογερόπουλος, Πολέμης, Δροσίνης, Δημητρακόπουλος, Σπανδωνῆς κ.λ.π. Σελίδες 400. Εἰκόνες ἑλλην. πόλεων καὶ τοπείων.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Συνδρομητῇ Α. Π. Ἐνταῦθα.—Ἕνεκα ἀτυχήματος τοῦ πιεστηρίου τὸ ἐξώφυλλον ἐτυπώθη κακῶς καὶ ἐτυπώθη μὲν ἐκ νέου, ἀλλ' εἶχε γίνῃ ὑπὸ τοῦ διανομέως ἐν ἀγνοίᾳ τῆς διευθύνσεως διανομὴ 50 φύλλων, μὲ τὸ κακοτυπωμένων ἐξώφυλλον. Εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀνταλλάξωμεν τὸ φύλλον σας δι' ἄλλου καθαροῦ, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου, λαβόντος ἐκ τῶν οὕτω κυκλοφορησάντων τευχῶν.

Ἀναγνώστῃ τακτικῷ. Δὲν ἠτυχήσαμεν (ἢ μᾶλλον δὲν εἴσθε τυχερὸς) νὰ λάβωμεν τὰς ἄρτι ἐκδοθείσας εἰς τὸ Παρίσι τρεῖς σφραγῖδες τοῦ κ. Σκίπη. Ἔχουν, ὅπως μανθάνομεν, πολλὰ διάφορα καρυκεύματα. Ἀρχίζουν μὲ Ἀμανέδες, εἰς ἕνα τῶν ὁποίων «ἡ Ρίνα φαρμακώνεται διότι τῆς πρίσθηκε ἡ κοιλιά». Οἱ τίτλοι εἶνε «Θέατρο καὶ Πρόζα» (ἢ Πόζα), «Τρόπαια στὴ Τρικυμία» (ἢ Τρικυδύο) καὶ «Τσιγγανόθεοι». Τὸ τελευταῖον εἶνε κωμωδία (μόνον τὸ τελευταῖον ;), μὲ τὴν ἑξῆς σκηνοθεσίαν: «Σ' ἕνα σύνεφο εἶνε στημένο τὸ τσαντῆρι(!) τῶν Μοιρῶν. Ἕνας ἀργαλειὸς καὶ τρεῖς μοῖρες ποὺ φαίνουνε σπουδαγτικά. Ὅλοι γαβανίζουνε καὶ γτυπᾶνε τὰ ταψιά. Ἀπὸ ζερβὰ οἱ ἀνεμογαζοῦδες, πλέκουνε γύρους καὶ κύκλους. Ἀνοίγει ὁ μπερντὲς (αὐλαία)»... καὶ πέφτει μαξιλάρι. Καὶ ἔτσι ἡ ποίησις χάρις εἰς τὸν μπερντὲ τοῦ ποιητοῦ, ἀποκτᾷ καὶ καραγκιὸζ μπερντέ.

Συλλέκτῃ. Ἔχετε λάθος. Ὁ μεγαλοπρεπὴς μαργαρίτης ἠλιεύθη εἰς τὰ «Παναθήναια». Ἐκεῖ ἀνεγράφη ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος Κομνηνὸς ἐσκόπευε νὰ ἀποδράσῃ ἐκ τῶν φυλακῶν... δι' ἀτμοπλοίου. Σπουδαία ὄντως ἀνακάλυψις, ὅτι καὶ οἱ Βυζαντινοὶ εἶχον ἀτμόπλοια!

Ἐρασιτέχνῃ.—Ἡ πρόοδος τείνει πάντοτε πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν. Εἰς τὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ νέον ἔτος θὰ μεταχειρίζωνται — οἱ νεωτερίζοντες — ζωγραφισμένα ἐπισκεπτήρια. Εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ἐπισκεπτηρίου ὁ ζωγράφος θὰ σχεδιάζῃ κάτι τι. Οὕτω καὶ οἱ μικροὶ ζωγράφοι θὰ εὕρουν ἐργασίαν.

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Τυπογραφείου «Κράτους» Θάνου Τζαβέλλα Ὁδὸς Ἀριστείδου 1.